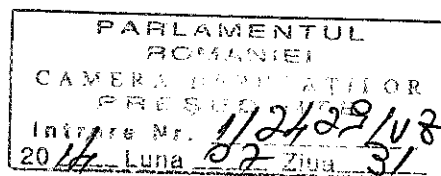
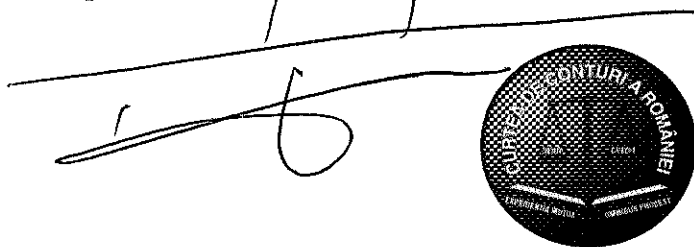

SST pt info BP

*Al. Secretar General - Cristian Popescu
Ștefan Zgonea*

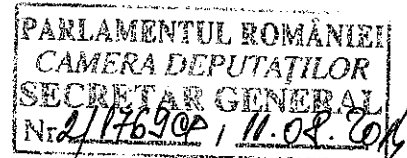
**ROMÂNIA
CURTEA DE CONTURI**

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 71289 București

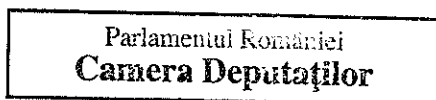
Telefon: 307.88.18; Fax 307.88.75

Internet: <http://www.curteadeconturi.ro>

e-mail: rei@rcc.ro

**Cabinet președinte
Nicolae Văcăroiu**

București,

Nr. 5596 / 14.07.2014

B.P. Nr. 821 din 13.08.2014

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Domnului deputat Valeriu Ștefan Zgonea

Președintele Camerei Deputaților

În temeiul prevederilor art.4 alin.3 și ale art.40 din Legea nr.94/1992, privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, vă transmitem alăturat, în vederea examinării, **RAPORTUL - Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr.138/2004** aprobat de către Plenul Curții de Conturi întrunit în ședința din data de 24.07.2014.

Acțiunea de audit al performanței a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României în perioada septembrie 2013 - martie 2014 și a vizat perioada 2004 - 2012 - cu extindere până în anul 2014 pentru anumite aspecte semnificative continuate din perioada auditată.

Ținta auditului, sau impactul estimat, a fost efectuarea unui audit al performanței independent asupra ansamblului de aspecte, conjuncturi și activități subsumate domeniului îmbunătățirilor funciare și specifice sistemelor și amenajărilor de irigații, în vederea identificării •vulnerabilităților, riscurilor specifice, disfuncționalităților, deficiențelor •consecințelor și responsabilităților pentru acțiunile / inacțiunile entităților statului cu atribuții

și competențe în domeniu •aspectelor și zonelor potențial perfectibile și formulării de recomandări pentru creșterea performanței activităților specifice domeniului.

Concluzia generală a auditului este că implementarea reformei în domeniul îmbunătățirilor funciare la nivel național - cu precădere în sectorul de irigații prin componenta privind transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații în proprietatea/folosința OUA/FOUA - nu a avut finalitatea așteptată fiind mai degrabă un insucces al politicii de aplicare a pachetului legislativ specific (LG nr.138/2004 și reglementările adiacente).

Cauza principală a insuccesului a fost insuficienta voință de la nivelul MADR, al ANIF și al celorlalte entități din domeniu pentru implementarea performantă a reformei și pentru îndeplinirea corectă, coerentă și la timp a atribuțiilor stabilite de LG nr.138/2004 și de reglementările legale adiacente - chiar dacă sub aspect cantitativ s-a realizat transmiterea fără plată, în proprietatea / folosința OUA / FOUA, a unei părți din Sistemul național de irigații.

Vulnerabilitățile, neconformitățile și disfuncționalitățile identificate de către Curtea de Conturi, cauzele și responsabilitățile aferente, zonele potențial perfectibile din punct de vedere organizatoric și legislativ și recomandările formulate în urma auditului au fost transmise Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare pentru a fi implementate în vederea ridicării nivelului de performanță a activității.

Atenția acordată de către Camera Deputaților analizării aspectelor conținute în Raport, precum și monitorizării modului în care Guvernul, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare vor înțelege să implementeze recomandările formulate de către Curtea de Conturi, ar contribui într-un mod semnificativ la atingerea obiectivelor pentru care a fost inițiată și desfășurată acțiunea de audit al performanței.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei noastre considerații.

Nicolae Văcăroiu

Președintele Curții de Conturi a României

ROMÂNIA

CURTEA DE CONTURI

R A P O R T

**PERFORMANȚA IMPLEMENTĂRII REFORMEI
ÎMBUNĂTĂȚIRILOR FUNCiare
REGLEMENTATĂ DE LEGEA NR.138/2004**

**BUCUREȘTI
Iulie 2014**

Abrevieri utilizate

ADS	Agencia Domeniilor Statului
AGA	Adunarea Generală a Acționarilor
AIF	Amenajări de îmbunătățiri funciare
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANIF	Agencia / Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ASAS	Academia de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu - Șișești”
AUAI	Asociație a utilizatorilor de apă pentru irigații
CA	Consiliul de Administrație
CES	Combaterea eroziunii solului
CCM	Contract Colectiv de Muncă
CNCSDTD	Comitetul Național pentru Combaterea Secetei, a Degradării Terenurilor și a Deșertificării
DADR	Direcțiile pentru agricultură și dezvoltare rurală
FOIF	Federație de Organizații de Îmbunătățiri funciare
HG	Hotărâre a Guvernului
I.N.C.D.I.F. - „ISPIF”	Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare
INHGA	Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor (INHGA) - sub autoritatea Administrației Naționale „Apele Române”
INS	Institutul Național de Statistică
LG	Lege
MADR	Ministerul Agriculturii (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale)
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MMFPSPV	Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
OIF	Organizație de îmbunătățiri funciare
OAI	Organizație de apărare împotriva inundațiilor
OCES	Organizație de combatere a eroziunii solului

ODD	Organizație de desecare și drenaj
OG	Ordonanță a Guvernului
OMADR	Ordinul Ministrului Agriculturii (Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale)
OROIF	Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare
OUAI	Organizație a utilizatorilor de apă pentru irigații
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare
ROI	Regulament de Ordine Interioară
SIAS	Sistemul informațional pentru agricultură și silvicultură
SNIF	Societatea Națională de Îmbunătățiri Funciare
SNSEPA	Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare (...)
SPP	Stație de punere sub presiune
USAMVB	Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București

CUPRINS

Capitolul I INTRODUCERE	6
1.1 - Informații generale despre domeniul auditat	6
1.1.1 - Informații referitoare la noțiuni de bază	6
1.1.2 - Informații referitoare la reforma sectorului de îmbunătățiri funciare	7
1.1.3 - Informații referitoare la entitățile auditate - ANIF și MADR	7
1.1.4 - Informații referitoare la acțiunea de audit al performanței	8
Capitolul II PRINCIPALELE CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII	10
2.1 - Cu privire la Sistemul național de irigații	10
2.1.1 - Situația actuală a Sistemului național de irigații	11
2.1.2 - Cauzele principale ale dezorganizării, deteriorării și nefuncționării Sistemului național de irigații	15
2.1.3 - Soluțiile propuse de către conducerea ANIF în timpul auditului	18
2.2 - Cu privire la îndeplinirea și respectarea, de către MADR și ANIF, a atribuțiilor și responsabilităților privind reforma îmbunătățirilor funciare	19
2.2.1 - Referitor la atribuțiile MADR în domeniul îmbunătățirilor funciare	19
2.2.2 - Referitor la atribuțiile MADR privind organizarea și funcționarea OROIF	27
2.2.3 - Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind „constatarea și sancționarea contravențiilor”	30
2.2.4 - Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare	32
2.2.5 - Referitor la implicarea ANIF în sesizarea și raportarea cazurilor în care OUA / FOUA nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin LG nr.138/2004	34
2.2.6 - Referitor la obligația ANIF de a asigura paza și protecția infrastructurii	35
2.3 - Cu privire la fundamentarea, aplicarea și consecințele OUG 82/2011 asupra domeniului îmbunătățirilor funciare	38
2.3.1 - Referitor la fundamentare, impact, „puncte tari”, „puncte slabe”	38
2.3.2 - Referitor la preluarea personalului ANIF (Administrație / Regie) de către ANIF (Agenție / Instituție publică)	42
2.3.3 - Referitor la salarizarea personalului ANIF după apariția OUG nr.82/2011	45
2.3.4 - Referitor la asigurarea conducerii ANIF după apariția OUG nr.82/2011	46

A. - Constituirea și funcționarea Consiliului de conducere al ANIF	46
B. - Numirea conducerii executive a ANIF	47
2.4 - Cu privire la armonizarea ȋntelilor și obiectivelor MADR cu cele din Programele de guvernare	49
2.5 - Cu privire la modalitatea de valorificare de către MADR a constatărilor din raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind situația sistemelor de irigații	50
2.6 - Cu privire la modalitatea de valorificare de către MADR a constatărilor și recomandărilor Curții de Conturi a României cuprinse în „Raportul privind situația economico-financiară a SNIF”	51
2.7 - Concluzii finale	55
Capitolul III RECOMANDĂRILE AUDITULUI	61
Capitolul IV PUNCTUL DE VEDERE AL ENTITĂȚILOR auditate față de acțiunea de audit și față de concluziile auditului	68
Anexa nr.1 - Noțiuni specifice domeniului îmbunătățirilor funciare	71
Anexa nr.2 - Principalele prevederi ale LG nr.138/2004, a îmbunătățirilor funciare, inclusiv principalele modificări aduse prin OUG 82/2011 și prin OUG nr.79/26.06.2013	72
Anexa nr.3 - Informații referitoare la Administrația / Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare	77
Anexa nr.4 - Informații referitoare la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	81

R A P O R T

PERFORMANȚA IMPLEMENTĂRII REFORMEI ÎMBUNĂTĂȚIRILOR FUNCiare REGLEMENTATĂ DE LEGEA NR.138/2004

- (1) Raportul este destinat Parlamentului României, Guvernului României și opiniei publice.
- (2) Prezentul raport a fost redactat în baza constatărilor, concluziilor și recomandărilor conținute în Raportul de audit al performanței întocmit în cadrul acțiunii „Performanța politicilor guvernamentale privind transferul infrastructurii de îmbunătățiri funciare la Asociațiile / Organizațiile și Federațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigații” - comun pentru Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și pentru Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF).
- (3) Acțiunea de audit a fost efectuată în temeiul prevederilor Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, conform Programului de activitate pe anii 2013 - 2014 aprobat de către Plenul Curții de Conturi, în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi elaborate în baza standardelor internaționale de audit, s-a derulat în perioada septembrie 2013 - martie 2014 și a vizat perioada 2004 - 2012 - cu extindere până în anul 2014 pentru anumite aspecte semnificative continuate din perioada auditată.
- (4) Raportul de audit al performanței a fost conciliat, în formă de proiect, la nivelul MADR și al ANIF, a fost transmis celor două entități auditate și are la bază atât concluziile reieșite din sintetizarea, analizarea și interpretarea probelor de audit colectate la nivelul celor două entități (probe fizice, verbale, documentare și analitice obținute ca urmare a procedurilor specifice de observare directă, de examinare a documentelor, interviurilor structurate și nestructurate, listelor de riscuri și chestionarelor), cât și unele aspecte cuprinse în rapoartele de audit întocmite de către Camerele de conturi teritoriale care au desfășurat acțiunea de audit la 28 dintre filialele ANIF.

(5) **CAP. I – INTRODUCERE**

(6) **1.1 – Informații generale despre domeniul auditat**

(7) **1.1.1 Informații referitoare la noțiuni de bază**

(8) **Îmbunătățirile funciare** sunt definite ca acele activități destinate exploatării, întreținerii, reparării, proiectării și construirii sistemelor și amenajărilor de irigații, desecare și drenaj, lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor și de combatere a eroziunii solului, precum și reabilitării și consolidării acestora.

(9) **Scopul și obiectivele principale** ale îmbunătățirilor funciare sunt atât prevenirea și înlăturarea acțiunii și consecințelor factorilor de risc - secetă, exces de apă, eroziunea solului, inundații și poluare cât și asigurarea unui nivel corespunzător de umiditate a solului, care să permită sau să stimuleze creșterea plantelor și introducerea în circuitul economic a unor terenuri neproductive.

(10) O serie de noțiuni specifice domeniului îmbunătățirilor funciare sunt prezentate în **anexa nr.1.**

(11) **1.1.2 Informații referitoare la „reforma” sectorului de îmbunătățiri funciare**

(12) Reabilitarea și reforma sectorului de îmbunătățiri funciare a fost inițiată prin **LG nr.4/2004** pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 26 august 2003, pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea și reforma sectorului de irigații.

(13) Ca urmare, **Parlamentul a adoptat LG nr.138/2004 a îmbunătățirilor funciare** care prevedea etapele și instrumentele necesare realizării unei reforme reale, eficiente și eficace a sectorului de îmbunătățiri funciare și, în cazul de față, a sectorului de irigații, precum și atribuțiile, sarcinile, competențele și responsabilitățile MADR (inclusiv entitățile subordonate sau de sub autoritatea sa).

(14) Principalele prevederi ale **LG nr.138/2004**, principalele modificări aduse prin **OUG 82/2011** privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare (aprobată cu modificări și completări prin **LG nr.199/2012**) și prin **OUG nr.79/26.06.2013** privind modificarea și completarea **LG nr.138/2004**, completarea **OUG nr.82/2011** și modificarea **LG nr.220/2008** pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile - sunt prezentate în **anexa nr.2**.

(15) **1.1.3 Informații referitoare la entitățile auditate - ANIF și MADR**

(16) **Administrația / Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare**

(17) ANIF (Administrație) a fost înființată în anul 2004, în baza art.36 din **LG nr.138/2004**, prin reorganizarea și divizarea SNIF, ca persoană juridică română de interes public național în sectorul îmbunătățirilor funciare, cu statut de regie autonomă și funcționând pe bază de gestiune economică și autonomie financiară sub autoritatea MADR (art.1 ROF aprobat prin **HG nr.1309/2004** și modificat prin **HG nr.1874/2005**).

(18) În anul 2011, ANIF (Administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (Agenție), prin **OUG nr.82/2011** și ROF aprobat prin **HG nr.1223/2011**, ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea MADR.

(19) Informații mai detaliate referitoare la structura organizatorică a ANIF, la conducere, obiectul de activitate, atribuțiile, finanțarea și resursele umane sunt prezentate în **anexa nr.3**.

(20) **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**

(21) MADR este organul de specialitate al administrației publice centrale care realizează politica guvernamentală în domeniul său de activitate, așa cum este prevăzut la art.34 din **Lg.90/2001** privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor.

(22) Miniștrii răspund de întreaga activitate a ministerului în fața Guvernului, precum și, în calitate de membri ai Guvernului, în fața Parlamentului - art.35.

(23) Informații mai detaliate referitoare la principalele funcții și la principalele atribuții ale MADR în domeniul îmbunătățirilor funciare sunt prezentate în **anexa nr.4**.

(24) **1.1.4 Informații referitoare la acțiunea de audit al performanței**

(25) **Motivația inițierii acțiunii de audit**

(26) Inițierea prezentei acțiuni de audit al performanței a avut ca principal fundament interesele generale ale societății legate de asigurarea și prezervarea securității alimentare naționale - indisolubil legată de performanța gestionării patrimoniul public și privat al statului din domeniul îmbunătățirilor funciare și, cu precădere, a Sistemului național de irigații.

(27) A fost avută în vedere și identificarea cauzelor reale, de fond, obiective și/sau subiective, care au generat / favorizat degradarea, distrugerea sau înstrăinarea amenajărilor de irigații și funcționarea nesatisfăcătoare a Sistemului național de irigații, precum și a consecințelor pe care le-a avut modul insuficient în care s-a înțeles, la nivelul Guvernului, al conducerii MADR și al celorlalte entități din domeniu, ca desfășurarea activităților specifice să se facă în strictă concordanță cu obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile prevăzute atât de reglementările legale specifice cât și de cele de înființare și de organizare proprii.

(28) **Perioada auditată**

(29) Perioada auditată a fost stabilită ca fiind **2004-2012**.

(30) În timpul derulării acțiunii, auditorii au considerat că este necesar **să analizeze unele aspecte semnificative în derularea lor continuă și după anul 2012, până la zi**, pentru a putea exprima / formula concluzii reale, de sistem, respectiv recomandări rezonabile și pertinente asupra domeniului auditat pe toată perioada de implementare a reformei prevăzute de LG nr.138/2004.

(31) Un motiv suplimentar al acestei decizii a fost și acela că după anul 2012, la nivelul conducerii MADR și la cel guvernamental, au fost luate unele măsuri menite să reducă, atât cât se mai putea, din disfuncționalitățile / vulnerabilitățile existente și din efectele negative generate în domeniu de modul neadecvat în care a fost implementată reforma în perioada anterioară.

(32) **Obiectivul general al auditului**

(33) Obiectivul general al acțiunii de audit a fost confirmarea / infirmarea aserțiunilor conform cărora Sistemul național de irigații a ajuns într-o situație dificilă iar politica guvernamentală, privind transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații către OUA/FOAI, nu și-a atins ținta.

(34) Totodată, s-a urmărit și confirmarea / infirmarea faptului că principalele cauze care au dus la situația respectivă au fost lipsa de voință, de interes și de implicare la nivelul conducerilor entităților statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniul îmbunătățirilor funciare (MADR; ANIF ș.a.) în a implementa și aplica în mod concret, coerent, corect și la timp voința Parlamentului exprimată prin LG nr.138/2004 a îmbunătățirilor funciare cu modificările și completările ulterioare, precum și în a-și îndeplini cu bună credință și profesionalitate atribuțiile și sarcinile prevăzute de legislația specifică, de reglementările legale adiacente, de regulamentele interne ș.a.m.d.

(35) **Realizarea acțiunii de audit**

(36) Acțiunea de audit în ansamblul său a fost efectuată de către Departamentul III din cadrul Curții de Conturi la Centrala ANIF și la MADR, respectiv de către Camerele de Conturi teritoriale la 28 dintre filiale (județene) ale ANIF.

(37) Conținutul prezentului raport se referă la una dintre componentele reformei reglementate de LG nr.138/2004 - aceea referitoare la transmiterea de către ANIF, fără plată, a infrastructurii de îmbunătățiri funciare în proprietatea / folosința OIF, respectiv FOIF (în practică doar către OUAI / FOUAI) - dar cuprinde, cu titlu complementar, și unele aspecte cu privire la o a altă componentă a reformei prevăzută de LG nr.138/2004 - respectiv reorganizarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare S.A (SNIF).

(38) Referitor la această componentă a reformei, Curtea de Conturi a României a efectuat, în anul 2010, un audit al performanței *„privind situația economico-financiară a Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare S.A.”* - în urma căruia a fost întocmit un raport de audit în care au fost prezentate principalele cauze ale eșecului reorganizării și privatizării SNIF - cauze asemănătoare, în multe privințe, cu cele ale eșecului componentei de revitalizare a domeniului irigațiilor prin transmiterea infrastructurii de irigații către OUAI / FOUAI.

(39) În timpul derulării acțiunii de audit, Departamentul III a organizat și un Grup de dezbatere la care au participat reprezentanți ai mediul academic (Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu - Șișești” - ASAS) și ai celui universitar de specialitate (Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București - USAMVB) - în cadrul căruia au fost analizate aspecte specifice domeniului îmbunătățirilor funciare, cu precădere ale celui de irigații, și au fost formulate concluzii și unele propuneri care au fost avute în vedere la redactarea raportului de audit.

(40) CAP. II – PRINCIPALELE CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

(41) 2.1 - Cu privire la Sistemul național de irigații

(42) Marile sisteme de irigații din România au fost construite în perioada începând cu anul 1970, iar spre finalul anului 1989 suprafața totală amenajată cu infrastructură de irigații fiind de aprox. 3,1 mil. ha și cuprinzând cca. 375 de sisteme mari de irigații.

(43) Caracteristicile principale ale Sistemului național de irigații erau următoarele: •proiectate și echipate pentru cerințele unor exploatații foarte mari (CAP-uri, IAS-uri ș.a.) •pomparea apei din aval în amonte pe terase înalte până la 100-200 de metri deasupra sursei de apă •puternic energofage •destinate în principal pentru irigații grâu, porumb, soia, floarea soarelui, sfeclă ș.a. •dotate cu echipamente de udare cu mutare manuală și irigare prin aspersiune ș.a.

(44) În condițiile pedoclimatice actuale, specifice României, irigațiile au un caracter de complementaritate la aportul din precipitații și au rol important în obținerea unor recolte ridicate și relativ stabile de la an la an, în asigurarea siguranței alimentare a populației, în realizarea unui excedent pentru export și în protecția mediului.

(45) Din studiile actuale de specialitate reiese că irigațiile sunt absolut necesare în Câmpia Română, Sudul Moldovei și în Dobrogea („grânarul României”), acolo unde evoluția climatică indică o tendință de aridizare și deșertificare și unde, în viitor, aportul de apă din irigații va trebui să aibă un caracter permanent la aportul de apă din precipitații.

(46) Sporul de recoltă obținut prin irigare poate fi semnificativ, în condițiile utilizării / aplicării unor echipamente / tehnologii moderne, atât pentru irigare (echipamente moderne auto-deplasabile - presiune mai redusă, randament superior, gamă largă de debite în funcție de necesarul de apă ș.a.; SPP cu debite variabile în funcție de consum ș.a.) cât și pentru efectuarea lucrărilor agricole (utilaje / echipamente moderne, complexe, performante, cu operațiuni multiple la o singură trecere - pentru diminuarea pierderii apei din sol ș.a.).

(47) **Cu titlu de exemplu**, sporul de producție posibil de obținut pe terenurile irigate, precum și ponderea acestuia față de producția obținută pe terenurile neirigate **sunt următoarele:**

(48)

Zona	Grâu		Porumb		Soia		Fl.soarelui		Sfeclă		Lucernă	
	t/ha	%	t/ha	%	t/ha	%	t/ha	%	t/ha	%	t/ha	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Câmpia Olteniei	1,6	37	6,8	126	2,0	134	1,5	82	30,6	98	34,4	95
Câmpia Burnasului	1,9	52	8,2	149	1,8	92	1,7	68	20,6	65	30,5	105
Sudul C. Vlăsiei	1,6	50	6,0	115	1,6	94	1,7	71	-	-	29,1	83
Câmpia Piteștiului	1,9	53	5,7	102	1,3	65	1,6	57	-	-	-	-
C. Bărăganului	1,5	43	5,0	81	1,4	80	1,0	40	29,6	69	25,2	80
Dobrogea	2,5	89	7,4	176	1,8	237	1,5	80	38,3	122	33,9	93
Moldova de Sud	2,3	100	5,3	90	1,7	106	1,6	84	42,9	200	37,0	100
Moldova de Nord	0,7	17	1,3	17	0,5	20	0,4	18	6,7	16	8,0	16
Câmpia de Vest	1,2	31	4,8	65	0,8	48	0,7	27	15,4	40	17,2	37
Pod. Transilvaniei	-	-	2,7	37	-	-	-	-	19,6	43	-	-

Sursa: N. Grumeza; C. Kleps - „Amenajările de irigații din România”, București, Ed. Ceres, 2005

(49) Trebuie menționat că managementul participativ al irigației și desecării, prin care utilizatorii sunt implicați în managementul irigației (exploatarea și întreținerea sistemelor de irigații/desecare) este un concept mai vechi care a înregistrat o dezvoltare semnificativă, începând cu anii 50, în Europa (Olanda, Franța, Germania, Portugalia, Spania și Turcia), în America (SUA; Mexic), în Asia (Japonia; India), în Australia ș.a. - și care a fost dezvoltat și în România, în perioada interbelică, prin Asociațiile de management al apei („Sindicatul apei”) care gestionau sistemele de desecare.

(50) În ultimele două decenii, conceptul a fost implementat în mai mult de 60 de state ale lumii, fiind cazuri în care: •întregul sistem a fost transferat organizațiilor (SUA, Franța, Japonia ș.a.) •aducțiunea principală a rămas la stat iar rețeaua de distribuție și amenajările interioare la organizații (Mexic, Turcia ș.a.) •aducțiunea și distribuția au rămas, de regulă, la stat iar amenajările interioare la organizații (cele mai multe, inclusiv în România).

(51) **2.1.1 - Situația actuală a Sistemului național de irigații**

(52) Începând cu anul 1991, a avut loc un proces accentuat de „fărâmițare” a terenurilor agricole amenajate pentru irigații ca urmare a faptului că, de regulă, la reconstituirea / constituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor care se găseau în patrimoniul fostelor cooperative agricole de producție - prin aplicarea prevederilor din LG nr.18/1991 a fondului funciar - s-au avut în vedere vechile amplasamente dinaintea constituirii acestora, fără a se lua în considerare configurația din acel moment a infrastructurii de irigații și poziționarea terenurilor față de antenele de udare.

(53) Sistemul național de irigații existent și funcțional înainte de anul 1989 a devenit vulnerabil după aceea, principalii factori generatori de riscuri fiind:

(54) •proiectate și echipate pentru exploatarea foarte mari, amenajările de irigații au devenit nefuncționale / neviabile în condițiile „fărâmițării” terenurilor agricole și în absența unei politici guvernamentale eficace de stimulare a asocierii proprietarilor / comasării terenurilor - complementară celei de stimulare a asocierii pentru efectuarea irigațiilor stabilită ca parte a reformei reglementate prin LG nr.138/2004

(55) •implementarea principiilor economiei de piață și a criteriilor de economicitate și eficiență economică au făcut neviabilă o mare parte dintre amenajările de irigații, în absența unor politici guvernamentale coerente și eficace care să vizeze caracterul energofag al acestora (costuri mari cu energia electrică de alimentare a pompelor), lipsa de investiții în reconversia spre alimentarea gravitațională, uzura infrastructurii de irigații și a instalațiilor și echipamentelor de udare ș.a.

(56) În perioada începând cu anul 2004, la cererea organizațiilor și federațiilor de îmbunătățiri funciare, ANIF a predat, fără plată, în proprietatea / folosința acestora numai infrastructură de irigații, chiar dacă LG nr.138/2004 prevedea posibilitatea solicitării / predării și a altor tipuri de amenajări de îmbunătățiri funciare.

(57)

- mii ha -

Nr.crt	Indicator	Anul 2004	Anul 2013	Dif.	%
0	1	2	3	4=(2)-(3)	5=(4/2)
1	Total AÎF (ANIF și AUA/OUAI/FOUAI), din care:	8.092	6.718 (83%)	(*)1.374	17
2	•funcționale	6.592 (81%)	5.148 (76%)	1.444	22
3	•nefuncționale	1.500 (19%)	1.570 (24%)	(-)70	(+)5
4	▪ administrate de către ANIF	7.622 (94%)	5.862 (87%)	1.760	23
5	•funcționale	6.122 (80%)	4.782 (82%)	1.340	22
6	•nefuncționale	1.500 (20%)	1.080 (18%)	420	28
7	▪ proprietate/folosință AUA/OUAI/FOUAI	470 (6%)	856 (13%)	(-)386	(+)82
8	•funcționale	470 (100%)	366 (43%)	104	22
9	•nefuncționale	-	490 (57%)	(-)490	-
10	Total amenajări irigații (ANIF și AUA/OUAI/FOUAI), din care:	3.002	2.990 (99%)	12	0,4
11	•funcționale	1.502 (50%)	1.356 (45%)	146	9,7
12	•nefuncționale	1.500 (50%)	1.635 (55%)	(-)135	9
13	▪ administrate de către ANIF	2.532 (84%)	2.134 (71%)	398	16
14	•funcționale	1.032 (41%)	990 (46%)	42	4
15	•nefuncționale	1.500 (59%)	1.145 (54%)	355	24
16	▪ proprietate/folosință AUA/OUAI/FOUAI	470 (16%)	856 (29%)	(-)386	(+)82
17	•funcționale	470 (100%)	366 (43%)	104	22
18	•nefuncționale	-	490 (57%)	(-) 490	-
19	Total AÎF recunoscute de utilitate publică	8.092	5.147	2.945	36
20	Total suprafață irigată (udarea 1), din care:	(*) 327 (11%)	151 (5%)	176	54
21	- administrate de către ANIF	202 (8%)	12 (0,5%)	190	94
22	- proprietate/folosință AUA/OUAI/FOUAI	125 (26%)	139 (16%)	(-) 14	(+)11

Sursa: ANIF

(58) (*) % față de suprafața amenajată cu irigații (totală / administrată de ANIF / proprietate sau folosință AUA/OUAI/FOUAI)

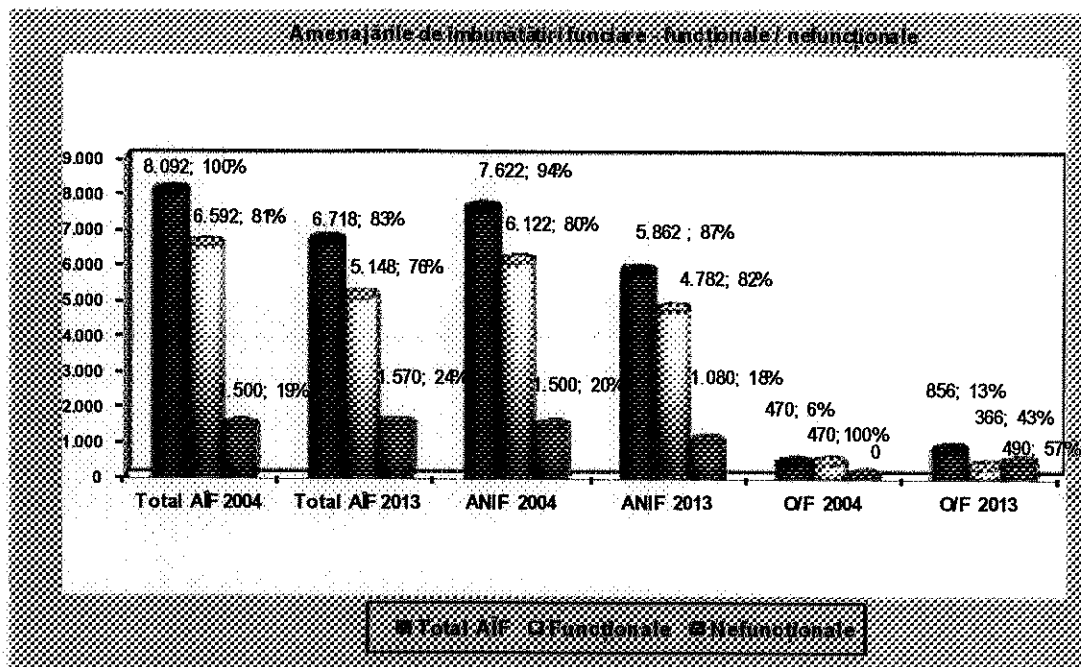
(59) (***) OUG nr.82/2011 - predare la ANAR a infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor

(60) În tabelul de mai sus au fost utilizate, pentru cerințele prezentului Raport de audit și pentru prezentarea unor date clare și semnificative, următoarele criterii:

(61) •suprafața totală amenajată cu lucrări de îmbunătățiri funciare a fost considerată numai suprafața amenajată cu lucrări de îmbunătățiri funciare administrate de către ANIF sau predate către OIF / FOIF, fără suprafața amenajată cu lucrări de îmbunătățiri funciare administrate de autoritățile publice locale ale unităților administrativ teritoriale

(62) •o suprafață de teren de 1 ha, pe care se găsesc mai multe tipuri de amenajări de îmbunătățiri funciare - unele suprapunându-se (de exemplu: 0,7 ha irigații, 0,5 ha desecări - drenaj și 0,9 CES) - a fost considerată ca fiind de 1 ha amenajat cu lucrări de îmbunătățiri funciare și nu de 2,1 ha (0,7 + 0,5 + 0,9) așa cum apare în raportările ANIF și ale MADR (prin cumulare pe tipuri de activități)

(63) Datele din tabel, transpuse în diagrame, reliefează în mod semnificativ motivele pentru care **auditul caracterizează ca dificilă / deficitară** situația în care a ajuns Sistemul național de irigații, având în vedere că LG nr.138/2004 a avut ca țintă principală revitalizarea și dezvoltarea durabilă a domeniului respectiv și nu o situație ca aceea din prezent (anul 2013), în care **amenajările de irigații funcționale** (suprafața totală) reprezentau numai **45%** din suprafața totală amenajată cu irigații, iar **suprafața totală irigată efectiv** (udarea 1) reprezenta numai **5%** din suprafața totală amenajată cu irigații, respectiv **11%** din suprafața totală amenajată cu irigații funcționale.

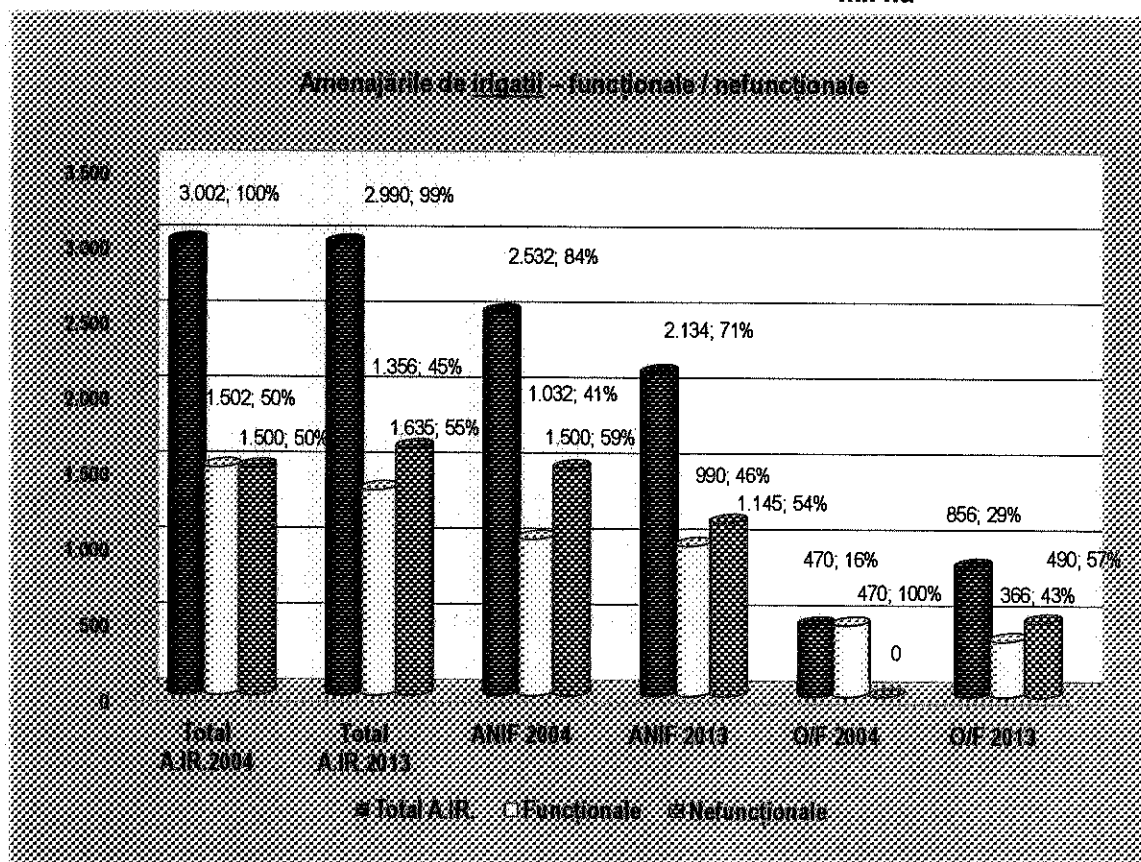

Sursa: ANIF

(65) **Amenajările totale de îmbunătățiri funciare funcționale** (suprafața amenajată) reprezentau, în anul 2004, 81 % din suprafața totală amenajată, iar în anul 2013 reprezentau 76%, din care în administrarea ANIF aproximativ 80% în 2004 / 2013 și, în scădere, cele din proprietatea / folosința OUA / FOUA, de la 100% în anul 2004 la 43% în anul 2013 (inclusiv „ieșirile” și „intrările” din perioada respectivă).

(66)

- mii ha -

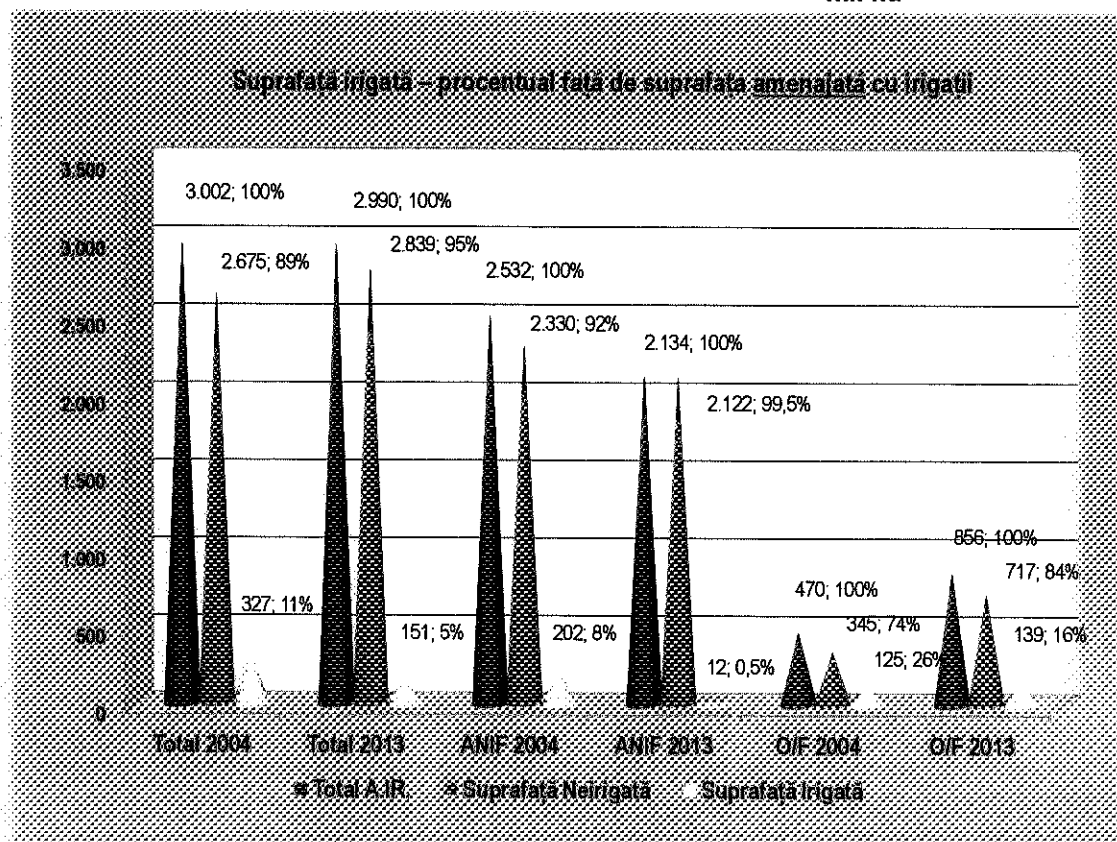

Sursa: ANIF

(67) **Amenajările de irigații funcționale** (suprafața totală) reprezentau, în anul 2004, 50% din suprafața totală amenajată cu irigații, iar în anul 2013 reprezentau 45%, din care în administrarea ANIF, în scădere de la 41% în anul 2004 la 46% în 2013, iar în proprietatea / folosința OUI / FOUI, în scădere de la 100% în anul 2004 la 43% în anul 2013.

(68)

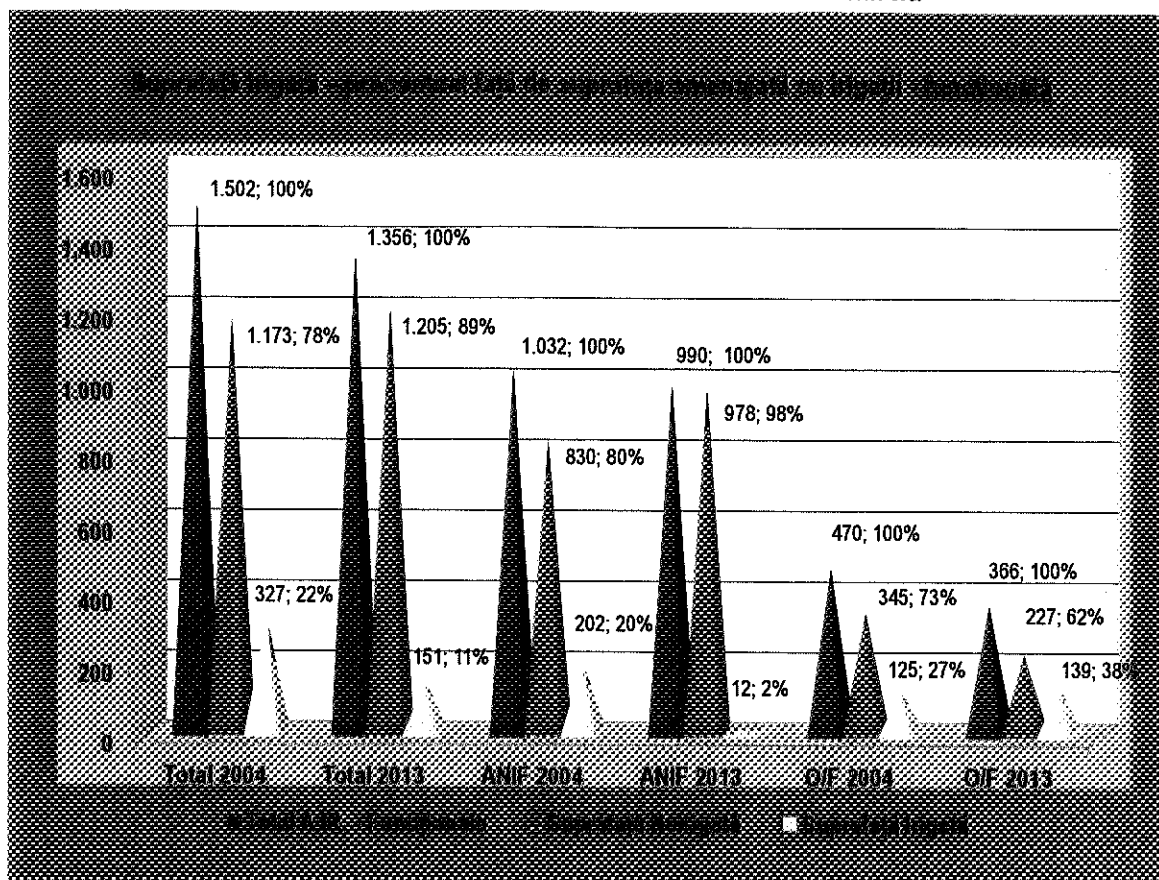
- mii ha -

(69) **Suprafața totală irigată efectiv / udarea 1**, comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații, reprezenta 11% în anul 2004 și 5% în anul 2013, din care în administrarea ANIF, în scădere de la 8% în anul 2004 la 0,5% în 2013, și în proprietatea / folosința OUI / FOUI, de la 26% în anul 2004 la 16% în anul 2013.

(70) Ca urmare, pentru 95% din totalul amenajărilor de irigații existente în anul 2013, au fost efectuate cheltuieli (pază, întreținere, reparații ș.a.) fără ca amenajările respective să fie puse în valoare prin efectuarea efectivă a irigațiilor.

(71) **Suprafața totală irigată efectiv / udarea 1** (tabel următor), comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații funcționale, reprezenta 22% în anul 2004 și 11% în anul 2013, din care în administrarea ANIF, în scădere de la 20% în anul 2004 la 2% în 2013, și în proprietatea / folosința OUI / FOUI, de la 27% în anul 2004 la 38% în anul 2013.

(73) **2.1.2 Cauzele principale ale dezorganizării, deteriorării și nefuncționării Sistemului național de irigații**

(74) Reforma reglementată prin LG nr.138/2004 - cu precădere componenta de revitalizare a domeniului irigațiilor prin transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații în proprietatea / folosința OUA/FOUA - nu a fost realizată / implementată performant în practică, în perioada auditată, nu și-a atins ținta stabilită și a generat situația dificilă în care se află în prezent Sistemul național de irigații.

(75) **Conform informațiilor furnizate de către MADR**, Studiul privind evaluarea impactului Proiectului de Reabilitare și Reformă în Sectorul Irigațiilor, implicit al punerii în aplicare a LG nr.138/2004, efectuat în anul 2012 la comanda MADR, a stabilit calificativul ca fiind „moderat satisfăcător” în urma unei evaluări complexe efectuate din punct de vedere tehnic, instituțional, agricol și social, financiar și economic precum și al protecției mediului.

(76) LG nr.138/2004 și reglementările adiacente au prevăzut, într-o măsură semnificativă, suficiente elemente / instrumente (atribuții, competențe, responsabilități pentru reglementare, control, sancționare ș.a.) pentru ca, aplicată consecvent și cu bună intenție, să asigure condițiile necesare atingerii țăintelor și ale realizării performante a obiectivelor propuse în ceea ce privește componenta de revitalizare a domeniului irigațiilor.

(77) **Cauza principală a ineficienței reformei**, având consecințe directe asupra dezorganizării, nefuncționării și deteriorării Sistemului național de irigații, a fost identificată de către audit ca fiind insuficienta voință de implementare performantă a reformei, de îndeplinire corectă, coerentă și la timp a atribuțiilor pe care LG nr.138/2004, reglementărilor legale de aplicare și legislația adiacentă,

le-au stabilit fiecareia dintre entitățile cu atribuții și competențe în domeniu, atât de drept public cât și de drept privat (MADR, ANIF, OUAİ / FOUAI ș.a.).

(78) ➤ MADR nu și-a îndeplinit o parte dintre atribuțiile principale prevăzute de LG nr.138/2004, inclusiv dintre cele referitoare la elaborarea și aprobarea unor reglementări specifice pentru aplicarea legii precum și pentru transpunerea acestor reglementări specifice în reglementări interne de organizare și funcționare și într-un cadru procedural unitar - aspectele sunt detaliate la **Cap. 2.2.**

(79) ➤ Organizarea și realizarea deficitară, de către MADR - prin OROIF (ca structură internă în cadrul MADR) și prin specialiștii desemnați pentru aplicarea contravențiilor prevăzute de LG nr.138/2004 - a monitorizării, verificării și controlului de legalitate și regularitate, în perioada auditată, asupra OUAİ/FOUAI și pentru identificarea faptelor sancționate de LG nr.138/2004, atât contravenționale cât și penale - aspectele sunt detaliate la **Cap. 2.2.2.**

(80) OROIF a fost înființat în temeiul LG nr.138/2004, ca un compartiment în cadrul MADR având atribuții, competențe și responsabilități de coordonare, monitorizare și control asupra activității OIF/FOIF (OUAI/FOUAI) - entități de drept privat.

(81) În accepțiunea legii, OROIF ar fi trebuit să fie, prin atribuțiile, competențele și responsabilitățile prevăzute de lege - **ceea ce în realitate nu s-a întâmplat** - una dintre structurile cele mai importante pentru reușita componentei principale a reformei îmbunătățirilor funciare, respectiv revitalizarea domeniului irigațiilor prin transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații din proprietatea privată / publică a statului în proprietatea / folosința OUAİ/FOUAI.

(82) ➤ MADR nu a procedat în mod constant la informarea Guvernului cu privire la vulnerabilitățile, riscurile, deficiențele ș.a. apărute în aplicarea reformei reglementată de LG nr.138/2004 - în vederea inițierii și adoptării la timp a unor măsuri legale adecvate - în special asupra faptului că, în timp, implementarea reformei nu se realiza în condiții optime, că apăruseră dezechilibre, disfuncționalități și deficiențe în domeniul irigațiilor cu consecințe directe negative asupra integrității și viabilității patrimoniului public și privat al statului și ale infrastructurii transmise fără plată în proprietatea / folosința OUAİ / FOUAI.

(83) **O intervenție punctuală, bine-venită, a conducerii MADR de după anul 2012, adoptată de către Guvern** - pentru eliminarea unor cauze de fond ale deficiențelor apărute și a unor efecte negative generate de vulnerabilitățile LG nr.138/2004 - a fost emiterea OUG nr.79/2013 privind modificarea și completarea LG nr.138/2004 și pentru completarea OUG nr.82/2011 - o reglementare venită relativ târziu comparativ cu perioada de aplicare a reformei, incompletă și fără impact direct asupra efectelor procesului derulat anterior, începând cu anul 2004, care a cauzat dezorganizarea, nefuncționarea și deteriorarea Sistemului național de irigații.

(84) ➤ ANIF nu și-a îndeplinit o parte dintre atribuțiile principale cu privire la aplicarea și implementarea prevederilor LG nr.138/2004, a reglementărilor legale de aplicare, a ROF ș.a. - aspectele sunt detaliate la **Cap. 2.2.**

(85) Principalii factori perturbatori de la nivelul conducerii ANIF care au generat disfuncționalități și deficiențe în domeniul de activitate *sunt*: •management deficitar •disfuncționalități și deficiențe în organizarea și desfășurarea activității proprii •insuficientă / ineficace implicare și/sau profesionalitate •lipsă de proceduri interne sau conținut deficitar al celor existente •interese uneori

neconvergente către obiectivele și țintele stabilite entității ș.a. - inclusiv •nivelul nesemnificativ al verificărilor / controlului, prin specialiștii desemnați din cadrul sucursalelor ANIF, pentru constatarea și sancționarea contravențiilor stabilite în LG nr.138/2004.

(86) ➤ ANIF nu a procedat în mod constant la supravegherea, sesizarea și raportarea către MADR - cu mijloacele legale existente și din poziția ocupată în plan local, chiar și în lipsa controlului pe care OROIF trebuia să-l realizeze - a faptului că OUAI/FOUAI nu își îndeplineau, în timp, obligațiile prevăzute prin LG nr.138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit în proprietate / folosință fără plată.

(87) ➤ Conducerile OUAI / FOUAI - cu excepțiile de rigoare - nu și-au îndeplinit o parte dintre atribuțiile și obligațiile principale pe care le aveau conform LG nr.138/2004 față de infrastructura de irigații pe care au primit-o în proprietate / folosință fără plată și față de interesele membrilor organizațiilor / federațiilor respective.

(88) ➤ MADR, ANIF și OUAI / FOUAI nu au reușit să facă viabile și funcționale (inclusiv prin amendarea reglementărilor legale în vigoare în vederea eliminării / diminuării unor vulnerabilități reale și de necontestat ale legii) Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare înființate în temeiul art.55 din LG nr.138/2004.

(89) Aceste consilii erau constituite din reprezentanți ai organizațiilor, federațiilor și ai altor beneficiari ai activității specifice a ANIF numiți de către OROIF, respectiv de către DADR, și ar fi trebuit să supravegheze, conform legii, activitatea structurilor teritoriale ale ANIF și să armonizeze, într-un mod direct și operativ, interesele statului (ANIF/structuri teritoriale) cu cele ale producătorilor agricoli utilizatori de apă pentru irigații, organizați sau nu în OUAI / FOUAI, beneficiari ai activităților specifice ale ANIF.

(90) Consiliile s-au dovedit a fi, în practică, structuri care, în general, nu au funcționat, nu și-au îndeplinit atribuțiile și nu și-au atins ținta și obiectivele stabilite în LG nr.138/2004 și în ROF ANIF aprobat prin HG nr.1874/22.12.2005 - iar MADR și ANIF au tolerat, din motive neclare, perpetuarea acestei situații de fapt.

(91) ➤ **LG nr.138/2004 și reglementările adiacente** au conținut o serie de inadvertențe generatoare de vulnerabilități și riscuri semnificative (rămase în mare parte neidentificate în mod formal de către MADR și ANIF și neamendate legislativ) și au prezentat o serie de omisiuni privind aspecte / reglementări complementare - urmare a unei relative lipse de armonizare / sincronizare cu țintele propuse, cu măsuri performante de implementare și chiar cu realitatea de fapt, mentalitățile și obiceiurile din domeniul respectiv ș.a.

(92) **Principalele vulnerabilități identificate sunt:**

(93) •majoritatea măsurilor aprobate prin lege s-a bazat pe o premisă care s-a dovedit a fi nerealistă, dacă nu chiar falsă, în sensul că organizațiile și federațiile (conducerile acestora) vor fi interesate și vor avea capacitatea necesară de a menține în funcțiune infrastructura de irigații primită gratuit, de a-i asigura paza și protecția, de a o întreține și repara și de a efectua irigațiile conform criteriilor de specialitate

(94) •transmiterea în proprietate, fără plată, a infrastructurii de irigații către OUAI, s-a dovedit a fi o măsură hazardată în lipsa reglementării și aplicării unor măsuri clare și sancționatorii

de decădere din drepturi a organizațiilor care nu-și respectau obligațiile - de preferat ar fi fost reglementarea unor proceduri de cedare a dreptului de administrare și nu a celui de proprietate - așa cum, cu mare întârziere, s-a reglementat prin OUG nr.79/2013.

(95) ▪ asocierea în vederea exploatării agricole a pământului nu a fost stimulată îndeajuns, concomitent cu asocierea pentru irigații, iar interesul și intervenția statului nu au fost dirijate mai pronunțat spre stimularea irigațiilor în vederea creșterii performanței agricole

(96) ▪ acordarea despăgubirilor pentru calamitățile provocate de secetă, pe terenurile cu amenajări de irigații, nu a fost condiționată de realizarea efectivă a udărilor iar acordarea subvențiilor s-a făcut în funcție de suprafața contractată și nu de aceea efectiv irigată

(97) ▪ nu s-a acceptat reglementarea unitară *pentru*: • utilizarea de către ANIF a unor tarife medii de livrare a apei, percepute OUAI/FOUAI, indiferent de treapta / înălțimea de pompare, menite să încurajeze efectuarea irigațiilor și creșterea producției agricole - în complementaritate cu eventuale măsuri financiare / fiscale de compensare a diferențelor față de nivelul real al tarifelor • o modalitate unitară și obligatorie de stabilire a tarifelor de livrare a apei percepute de către OUAI/FOUAI membrilor lor • aplicarea unor / unei eventuale cote diminuate a TVA la tarifele de irigații ș.a.

(98) ▪ nu au fost aprobate reglementări complementare care să prevadă modalități legale pentru condiționarea / stimularea udărilor minime obligatorii, pentru respectarea structurii / tehnologiei culturilor - funcție de recomandările specialiștilor agronomi și pedologi - și nici pentru organizarea eficace a teritoriului agricol

(99) ▪ nu a fost creat un cadru legal complementar și nici premisele economico-financiare stimulative pentru organizarea, funcționarea și garantarea unui sistem complex de achiziție, colectare, depozitare, procesare ș.a. a producției agricole obținute - cu precădere a celei obținute pe terenurile irigate efectiv ș.a.

(100) **2.1.3 Soluțiile propuse de către conducerea ANIF în timpul auditului**

(101) Conducerea actuală a ANIF a prezentat auditului un punct de vedere cu privire la felul în care ar trebui acționat în prezent și care ar fi soluțiile viabile - adecvate situației actuale de fapt - pentru stoparea fenomenului de degradare a infrastructurii, pentru viabilizarea, reabilitarea și dezvoltarea durabilă a Sistemului național de irigații și pentru o funcționare corectă, eficientă și eficace a acestuia.

(102) **Principalele ținte și obiective**

(103) ▪ crearea unei comisii care să elaboreze un studiu materializat într-o Strategie cuprinzând concluzii unitare, competente și fundamentate, care să nu mai poată fi combătute și respinse (în limitele unor argumente reale și fundamentate) de către OUAI / FOUAI

(104) Pentru realizarea acestui obiectiv ar trebui cooptați în acest organism și reprezentanți ai: ANIF; ONG - urilor aferente sectorului; mediului academic și universitar de specialitate; MFP - pentru stabilirea reperelor de bază ale sistemului de intervenție a statului (finanțare / subvenționare / fiscalitate); Ministerului Justiției - pentru stabilirea formei optime a actelor normative propuse, inclusiv pentru corelarea acestora cu legislația națională și europeană; specialiști și experți din cadrul facultăților de specialitate; specialiști în gestionarea fondurilor europene ș.a.

(105) ▪pornind de la suprafața amenajată cu sisteme de irigații în prezent, de aprox. 3 mil ha, ar trebuie stabilită cu exactitate (pe baza studiului respectiv) suprafața viabilă din punct de vedere tehnic și economic pe care se mai justifică aplicarea irigațiilor în contextul actual și având în vedere cerințele legate de schimbările climatice și de identificarea zonelor supuse deșertificării

(106) ▪crearea și implementarea unui Program național de reabilitare și modernizare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare cu potențial de viabilizare, rezultate în urmă studiului, finanțat din alocații bugetare

(107) ▪„aducțiunea principală” să fie administrată, exploatată, întreținută și reparată în exclusivitate de către ANIF (de către stat) iar rețeaua interioară să fie dată în folosință, exploatare, întreținere și reparare către organizații și federații

(108) ▪aplicarea udărilor să fie obligatorie - în vederea unei exploatări durabile a terenurilor agricole - și să fie stabilită instituțional pe baza informațiilor provenite din „Sistemul național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare”

(109) ▪reglementarea posibilității achiziționării și deținerii de către ANIF a unor echipamente de udare performante în vederea închirierii lor către unii beneficiarii care, în prezent, nu pot iriga din lipsa acestora

(110) ▪finanțarea activității ANIF să fie asigurată prin Tariful IF / taxă, abonament - care să includă toate cheltuielile legate de această activitate pentru întreaga suprafață din cadrul unei amenajări de îmbunătățiri funciare - cu efecte asupra stimulării comasării terenurilor, eficientizării activității de irigații și reducerii costurilor pe unitatea de suprafață irigată

(111) ▪crearea unui mecanism de colectare a Tarifului IF care să asigure în mod economic, eficient și eficace încasarea sumelor necesare acoperirii la timp a cheltuielilor.

(112) **2.2 Cu privire la îndeplinirea și respectarea, de către MADR și ANIF, a atribuțiilor și responsabilităților privind reforma îmbunătățirilor funciare**

(113) A existat o diferență semnificativă între litera și spiritul LG nr.138/2004 și ale reglementărilor adiacente și voința reală / determinarea de la nivelul conducerii MADR și a celorlalte entități ale statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniu de a realiza reforma îmbunătățirilor funciare, de a aplica și implementa în mod real și performant prevederile legale specifice și de a-și îndeplini corect, coerent și la timp atribuțiile care le revineau conform legii.

(114) **2.2.1 Referitor la atribuțiile MADR în domeniul îmbunătățirilor funciare**

(115) LG nr.138/2004 a stabilit pentru MADR atribuții și responsabilități precise pentru coordonarea activităților de îmbunătățiri funciare (art.72), pentru planificarea și elaborarea politicilor și a strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare (art.73) precum și pentru unele acțiuni și obiective specifice prevăzute la art.74 lit. a - o.

(116) Urmare a desfășurării acțiunii de audit al performanței, au fost identificate și reliefate următoarele aspecte în legătură cu îndeplinirea acestor atribuții, cu performanța acestora, precum și cu asumarea responsabilităților aferente:

(117) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare pentru îndeplinirea, la un nivel acceptabil și la timp, atribuțiilor expres prevăzute de lege cu privire la „planificarea și elaborarea politicilor pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” și la „elaborarea și actualizarea periodică a **Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare**, ce va fi aprobată prin hotărâre a Guvernului” - art.73 (1) din lege.

(118) În lipsa Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare, fundamentarea și implementarea „intervențiilor” efectuate timp de 10 ani asupra domeniului, inclusiv a celor legislative, nu au avut un caracter „durabil” întrucât a lipsit viziunea coerentă și integratoare a unei Strategii naționale pe termen scurt, mediu și lung și a unui Program de măsuri aferent - aprobate de către Guvern și obligatorii la nivelul tuturor entităților statului cu atribuții, competențe și responsabilități, directe sau indirecte, în domeniul îmbunătățirilor funciare.

(119) În afara acestor obligații, prin HG nr.923/7.08.2007 privind aprobarea „Programului de măsuri pentru elaborarea **Strategiei naționale pentru reducerea efectelor secetei pe termen scurt, mediu și lung**”, s-a stabilit, la art.3, că „În termen de 45 de zile (...) Comitetul Național pentru Combaterea Secetei, a Degradării Terenurilor și a Deșertificării (CNCSDTD) va prezenta spre aprobare Guvernului proiectul Strategiei” - CNCSDTD a fost înființat prin HG nr.474/2004, având componența aprobată prin ordin al ministrului agriculturii care era și președintele acestuia.

(120) O variantă cu titlatură extinsă a proiectului acestei strategii, denumită „Strategia Națională pentru Prevenirea și Combaterea Efectelor Secetei, Degradării Terenurilor și Deșertificării”, a fost elaborată în anul 2008 și a fost „adoptată, cu observații, în ședința CNCSDTD din 15.04.2008”, dar a rămas până în prezent neaprobată de către Guvern, deci neoperațională.

(121) **Totodată, auditul reține și următoarele aspecte complementare:**

(122) •Pe site-ul MADR au fost publicate, sub titulatura generică „Strategia Națională pentru Prevenirea și Combaterea (...)”, trei documente intitulate:

(123) •Proiect de reabilitare și reformă a irigațiilor - analiza economică a sectorului de irigații - Raport final MADR - Banca Mondială - Mai 2009

(124) •Proiect de reabilitare și reformă a sectorului de irigații - Strategia investițiilor în sectorul irigațiilor - elaborată de către SC Fidman Merkat SRL București - Ianuarie 2011

(125) •Strategia pentru combaterea efectelor secetei - varianta 2008 (amintită anterior) a proiectului „Strategia Națională pentru Prevenirea și Combaterea Efectelor Secetei, Degradării Terenurilor și Deșertificării”.

(126) Aceste documente de planificare strategică - lăsând impresia că MADR și-a îndeplinit atribuțiile referitoare la „planificarea și elaborarea politicilor pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” și la „elaborarea și actualizarea periodică a Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” - s-au dovedit a fi neoperaționale atât ca urmare a faptului că nu au fost aprobate prin hotărâre a Guvernului, respectiv prin ordin al ministrului, cât și a faptului că nu au fost elaborate și aprobate reglementări legale de implementate, Programe naționale de acțiuni și măsuri ș.a.

(127) •La nivelul MADR nu a existat suficientă determinare pentru valorificarea, într-un formulă oficială, formalizată și operațională, experienței academice / universitare / de specialitate în domeniul îmbunătățirilor funciare a unor instituții ale statului, în vederea elaborării și actualizării „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” și a celorlalte strategii, proiecte și

programe în domeniul îmbunătățirilor funciare: Academia Română - Institutul de Economie Agrară; Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu - Șişești”; Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București; Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare - I.N.C.D.I.F. „ISPIF” București (entitate cu capital majoritar de stat aflată în coordonarea MADR și coordonată din punct de vedere științific de către Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu - Șişești”) ș.a.

(128) Fără motivații și fundamentări pertinente din punctul de vedere al economicității și eficacității, MADR a optat pentru serviciile specifice ale unor operatori economici în vederea elaborării unor strategii, proiecte, programe, studii ș.a. privind îmbunătățirile funciare.

(129) **Conform informațiilor furnizate de către MADR**, acesta a elaborat după anul 2012 și a supus dezbaterii publice proiectul de Lege privind arealele irigabile care se află, în prezent, în circuitul de avizare, iar Strategia națională pentru sectorul îmbunătățirilor funciare urmează a fi *„elaborată pe baza rezultatelor studiilor și documentațiilor ce vor fi finanțate și elaborate în temeiul Legii privind arealele irigabile”*.

(130) ➤ La nivelul MADR nu a fost analizat, în mod formalizat, conținutul documentului *„Cadrul național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014 - 2020 - 2030”* elaborat în anul 2013 de către Comisia prezidențială pentru politici publice de dezvoltare a agriculturii, în vederea identificării formalizate a elementelor semnificative conținute, inclusiv cele în legătură cu îmbunătățirile funciare, și a aprobării și implementării unui cadru instituțional pentru elaborarea măsurilor adecvate în vederea implementării propunerilor Comisiei, a monitorizării și verificării rezultatelor ș.a.

(131) Justificarea acestei poziții, afirmată în cadrul întâlnirii de conciliere din data 27.03.2014, a fost că aspectele din *„Cadrul național strategic (...)”* au fost avute în vedere la inițierea și susținerea OUG nr.79/2013 - dar fără a se prezenta probe de audit semnificative din care să reiasă că această activitate a fost organizată formalizat și că s-a derulat conform unui cadru procedural intern.

(132) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare în vederea eliminării / îmbunătățirii unuia dintre „punctele slabe” ale sectorului de irigații și anume **„lipsa perdelelor forestiere de protecție”** - cu precădere a celor pentru protecția terenurilor agricole contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărat.

(133) La nivelul legislativului și la cel guvernamental a existat, după anul 2004, cel puțin din punctul de vedere al reglementării legale, un anumit interes pentru „perdelele forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)” - dar care nu s-a materializat în practică la un nivel satisfăcător - *astfel (exemple):*

(134) -art.6 (1) din LG nr.289/2002 a prevăzut că *„Perdelele forestiere de protecție a terenurilor agricole se înființează în zonele din Câmpia Română, Câmpia Tisei, Lunca Dunării și Podișul Dobrogei, afectate frecvent de fenomene de secetă (...)”*

(135) -HG nr.548/2003, art.2 a stabilit că *„Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor coordonează punerea în aplicare a Programului de realizare a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție”* iar art.11 că *„(...) se înființează în cadrul Ministerului (...) un compartiment de lucru cu activitate exclusiv în domeniul perdelelor forestiere de protecție, sub directă coordonare a secretarului de stat care răspunde de silvicultură”*

(136) •HG nr.743/2006 a prevăzut și aprobat lista obiectivelor de investiții „Perdele forestiere de protecție din zona de câmpie”, etapa I, și indicatorii tehnico-economici ai acestora: •Perdele forestiere de protecție din zona de câmpie a județului Olt •Perdele forestiere de protecție din zona de câmpie a județului Mehedinți •Înființarea perdelelor forestiere de protecție din zona de câmpie a județului Dolj •Înființarea perdelelor forestiere de protecție a câmpului în județul Teleorman

(137) •HG nr.1343/2007 a prevăzut și aprobat înființarea perdelelor forestiere de protecție a câmpului în județele Constanța, Ilfov și Tulcea conform Studiilor de fundamentare prevăzute în anexa nr. 1 respectiv 2-3 a actului normativ ș.a.

(138) Lipsa perdelelor forestiere de protecție (pentru protecția terenurilor agricole contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărat) este reconfirmată și în anul 2011, ca „punct slab din punctul de vedere tehnic”, în „Strategia Investițiilor în Sectorul Irigațiilor” - elaborată sub titulatura MADR (neaprobată prin ordin al ministrului), de către SC Fidman Merkat SRL (postată pe Site-ul MADR, secțiunea Îmbunătățiri funciare) unde, la pct. 2.2 (W9) se precizează următoarele:

(139) ▪„România este printre puținele state unde această soluție minimă nu este introdusă cu toate că, după anul 1990, deși s-au efectuat studii de specialitate, nu s-a implementat o astfel de metodă simplă de a îmbunătăți eficiența irigațiilor și, de fapt, a agriculturii”

(140) ▪„existența rețelelor de perdele forestiere de protecție a suprafețelor agricole din Dobrogea și Câmpia Română arată că, datorită fenomenului de reducere și uniformizare a vitezei vântului, se realizează economii importante de apă în zona protejată prin: •micșorarea procesului de evapotranspirație a culturilor agricole (259 m³/ha/sezon) •conservarea și valorificarea mai eficientă a precipitațiilor căzute în sezonul rece și utilizate în sezonul cald (228 m³/ha/sezon) •creșterea randamentului de aplicare a udărilor prin aspersiune în câmp (293 m³/ha/sezon) •economia de apă în câmpul neirigat este de 487 m³/ha/sezon, iar în câmpul irigat prin aspersiune de 780 m³/ha/sezon)”

(141) ▪numai „în câteva sisteme, fermierii au aplicat aceasta metodă, așa cum se poate observa în județele Ialomița, Călărași și Brăila”.

(142) Lipsa „perdelelor forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)” a fost una dintre consecințele lipsei „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare”, ce trebuia aprobată de către Guvern, dar și a interesului și a implicării insuficiente a MADR în a-și îndeplini atribuțiile prevăzute la art. 74 lit. a) din lege, conform cărora trebuia să „asigure corelarea activităților și programelor sale privind sectorul îmbunătățirilor funciare cu planurile, politicile, programele și activitățile altor ministere și instituții publice” - cu atât mai mult cu cât, începând cu anul 2007, domeniul silviculturii a trecut în coordonarea și în responsabilitatea Ministerului Mediului.

(143) LG nr.289/2002 privind perdelele forestiere de protecție, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut, la art.2 lit. a) și b), două tipuri de perdele forestiere de protecție cu impact semnificativ asupra domeniului îmbunătățirilor funciare și anume: a) protecția terenurilor agricole contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărat b) antierozionale, de protejare a solului supus fenomenelor de eroziune.

(144) Auditul reține că, în practică, la nivelul MADR au fost neglijate, într-o măsură semnificativă, aspectele înființării „perdelelor forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)” (art.2 lit. g din LG nr.289/2002), atenția fiind dirijată într-o oarecare măsură spre realizarea unor plantații de protecție

antierozionale - categorii de lucrări distincte în cadrul investițiilor în amenajări noi de combaterea eroziunii solului (CES) sau în cele de reabilitare, modernizare și completare a celor existente.

(145) În accepțiunea actuală a MADR, „cauzele principale, reale, ale nerealizării, sau realizării nesemnificativ, a perdelelor forestiere de protecție sunt rezistența proprietarilor de terenuri agricole la transformarea acestora în terenuri silvice și neidentificarea încă a surselor de finanțare pentru expropriere, pentru elaborarea cadastrului pentru fiecare parcelă, pentru intabulare ș.a.”

(146) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare în vederea îndeplinirii, la un nivel acceptabil și la timp, atribuțiilor expres prevăzute de lege cu privire la „asigurarea, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, **evaluării stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare**” - art.74 lit. e din LG nr.138/2004.

(147) Nu a fost reglementat cadrul legal și cel procedural intern pentru realizarea obiectivelor / atribuțiilor MADR privind „asigurarea, prin experți (...) evaluării (...) și controlul (...)”, în ceea ce privește: •standarde de siguranță specifice amenajărilor de îmbunătățiri funciare •ordine, regulamente, proceduri interne pentru evaluare, control, valorificarea constatărilor, raportare ș.a.

(148) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare în vederea îndeplinirii, la un nivel acceptabil și la timp, atribuțiilor expres prevăzute de lege cu privire la „organizarea și asigurarea funcționării **Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare ca parte componentă a sistemului național de monitorizare integrată de fond și de impact, pentru toți factorii de mediu**” - art.74 lit. h din LG nr.138/2004.

(149) În practică, acest sistem nu a fost organizat și nu a funcționat nici în perioada 2004-2011 - când a fost reglementat ca atribuție legală a MADR și nici după anul 2011 și până în prezent când, prin art.4 lit. g din OUG nr.82/2011, realizarea și asigurarea funcționării sistemului a devenit activitate ANIF după ce, timp de 7 ani, a reprezentat o atribuție, neîndeplinită, a MADR.

(150) La nivelul MADR •nu a fost elaborat, aprobat și implementat cadrul reglementat pentru organizarea și funcționarea sistemului •nu a fost stabilită structura organizatorică având atribuții, competențe și responsabilități specifice •nu au fost elaborate, aprobate și implementate procedurile interne aferente •nu au fost asigurate resursele necesare la nivelul obiectivelor stabilite (financiare, organizaționale, de personal) ș.a.

(151) În prezent, la nivelul ANIF - căreia i s-a repartizat această activitate - nu sunt îndeplinite condițiile de organizare, realizare și funcționare a „**Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare (...)**, urmare a precarității resurselor financiare disponibile (venituri proprii diminuate ca urmare a neaplicării până acum a „Tarifului IF” introdus prin OUG nr.82/2011; fonduri insuficiente alocate de către MADR, de la bugetul statului; personal insuficient ș.a.) - în practică fiind folosită, pentru urgențe, transmiterea empirică spre filiale, în lipsa unui suport tehnic unitar, integrat și operațional, a unor informări primite de la ANM și/sau de la INHGA cu privire la fenomene meteo majore ce pot apărea.

(152) ➤ Evidența la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare nu a reprezentat o prioritate pentru niciuna dintre echipele de conducere ale MADR, începând cu anul 2004 și până în prezent, chiar dacă reglementări legale prevedeau în mod expres, ca atribuție / obligație a MADR, **organizarea și funcționarea unui sistem de evidență la nivel național** (indiferent de denumire) și chiar dacă evidența respectivă era indispensabilă pentru domeniul respectiv și pentru operațiunile sistematice de cadastru și publicitate imobiliară, astfel:

(153) ▪ „organizarea, executarea și actualizarea Sistemului informațional de evidență la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol” - atribuție a MADR conform art.74 lit. j din LG nr.138/2004 - până la abrogarea lui prin OUG nr.82/2011, art.19 pct.5

(154) ▪ „MADR organizează realizarea și actualizarea Sistemului informațional pentru agricultură și silvicultură - SIAS” - instrument tehnic de gestionare a bazei de date referitoare la terenurile cu destinație agricolă și forestieră - art.6 din HG nr.695/2006 emisă în temeiul LG nr.7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, republicată

(155) ▪ „Sistemele informaționale specifice domeniilor de activitate proprii ale ministerelor se realizează de către autoritățile publice centrale care răspund de domeniile respective” - art.48 (67 după republicare) din LG nr.7/1996.

(156) MADR nu a asigurat organizarea și funcționarea sistemului / sistemelor informaționale de evidență reglementate legal, astfel încât evidența analitică la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare - atât patrimoniul public și privat al statului și al unităților administrativ teritoriale cât și cel privat sau de altă natură - **nu a fost realizată nici până în prezent.**

(157) Această evidență, în condițiile în care ar fi fost realizată prin sistemul informațional aferent, ar fi reprezentat, și ar reprezenta și în prezent, „punctul zero” de referință al tuturor intervențiilor realizate în domeniul îmbunătățirilor funciare, cum ar fi: •reformă și transfer de proprietate de la stat la OUA •realizarea cadastrului și a publicității imobiliare pentru amenajările de îmbunătățiri funciare prin înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public și privat •desființarea / înființarea de entități ale statului specializate •acordarea și monitorizarea utilizării subvențiilor de la bugetul de stat ș.a.

(158) **Principalele efecte / consecințe ale nerealizării și neactualizării evidenței la nivel național (sistemului informațional de evidență) a amenajărilor de îmbunătățiri funciare sunt următoarele:**

(159) ▪lipsa unui inventar complet a ceea ce există și a stadiului și viabilității amenajărilor de îmbunătățiri funciare la nivel național și amplificarea disfuncționalităților în administrarea, de către ANIF, a patrimoniului public și privat din domeniul îmbunătățiri funciare

(160) ▪nerealizarea operațiunilor specifice de publicitate imobiliară - neînscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea ANIF (pentru care ANIF a fost mandatată prin OUG nr.82/2011 art. 8) și imposibilitatea înregistrării la MFP (număr distinct) a investițiilor noi efectuate în infrastructura aparținând domeniului public al statului

(161) ▪perpetuarea divergențelor privind dreptul de proprietate, apărute între ANIF și SNIF și între ANIF și alte entități de stat și private, precum și menținerea (neclarificată) suprapunerilor dintre terenurile agricole deținute de către entități private și zonele (legal instituite) de protecție a lucrărilor de îmbunătățiri funciare

(162) ▪dificultăți în elaborarea și aplicarea Normelor metodologice privind modul de calcul și de colectare a tarifului de îmbunătățiri funciare - HG nr.1080/2013 în aplicarea art.7 din OUG nr.82/2011.

(163) **Rămân serioase semne de întrebare cu privire la motivele reale** pentru care la nivelul conducerii MADR - indiferent de spectrul politic de care au aparținut echipele de conducere - s-a manifestat în permanență, în toată perioada începând cu anul 2004, reținere pentru organizarea, executarea și actualizarea evidenței la nivel național (sistemului informațional de evidență) a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

(164) Poziția auditului referitoare la acest aspect și la justificările aferente rămâne circumspectă ca urmare a faptului că o evidență oficială la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, temeinic și analitic realizată, ar fi reprezentat un factor semnificativ de blocare / diminuare a unor intervenții incorecte, uneori abuzive, asupra infrastructurii specifice, a unor interpretări eronate ale realității și ale faptelor din teren, a „neasumării / pasării răspunderii” între entitățile statului sau între acestea și entitățile private ș.a. - toate generatoare de riscuri, vulnerabilități și disfuncționalități majore în domeniu.

(165) **Totodată, auditul reține, ca pe o contradicție evidentă și inexplicabilă** în registrul normal al bunelor intenții, faptul că, prin art.8 al OUG nr.82/2011, ANIF a fost *„mandată să înscrie în cartea funciară dreptul de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea sa”* în timp ce prin art. 19 pct. 5 din aceeași ordonanță a fost abrogat art.74 lit.j din LG nr.138/2004, care stabilea ca atribuție pentru MADR (neîndeplinită timp de 7 ani) *„organizarea, executarea și actualizarea Sistemului informațional de evidență la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol”* - sistem și evidență în lipsa cărora operațiunile sistematice de cadastru și de publicitate imobiliară rămân la stadiul dezideratelor.

(166) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare în vederea îndeplinirii, la un nivel acceptabil și la timp, atribuțiilor expres prevăzute la art.74 lit. o din LG nr.138/2004 cu privire la măsurile prevăzute la art.39 alin.2-3 din lege, astfel:

(167) **„art.74 lit. o):** aplică măsurile prevăzute la art. 39 alin. (2) lit. b) și c) prin ADS, iar cele prevăzute la lit. a), d) și e) și la art. 39 alin. (3) prin ANIF”

(168) **„art.39 alin. (1):** Dacă o amenajare de îmbunătățiri funciare sau o parte a unei amenajări de îmbunătățiri funciare nu mai îndeplinește criteriile prevăzute pentru declararea de utilitate publică, prin hotărâre a Guvernului i se retrage recunoașterea de utilitate publică și, după caz, se trece din domeniul public în domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale”

(169) **„art.39 alin. (2):** Amenajările de îmbunătățiri funciare sau părțile unor amenajări de îmbunătățiri funciare, prevăzute la alin. (1) se trec în conservare pentru o perioadă de până la 5 ani, perioadă în care acestea pot fi: a) transmise în proprietate sau date în folosință gratuită unei organizații ori federații, potrivit legii b) vândute unui cumpărător privat, potrivit legii c) concesionate sau închiriate, potrivit legii d) scoase din funcțiune, potrivit legii e) valorificate, potrivit legii”

(170) **„art.39 alin. (3):** Conservarea unei amenajări de îmbunătățiri funciare sau a unei părți a unei amenajări de îmbunătățiri funciare se realizează prin asigurarea pazei acesteia și prin dezafectarea și depozitarea corespunzătoare a echipamentelor și instalațiilor aferente”.

(171) Numărul total al amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică în perioada 2004-2013 este de: •18 amenajări complexe (irigații desecări și CES) •79 amenajări complexe (irigații și desecări) •15 amenajări complexe (irigații și CES) •148 amenajări de irigații •1 amenajare CES (Sursă ANIF).

(172) Modalitățile de valorificare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică, prevăzute la art.39 alin (2) din LG nr.138/2004, nu au fost aplicate și nu și-au produs efectele până în prezent, **singura acțiune de valorificare** fiind efectuată în anul 2013, în temeiul alin.(1) al art.39, prin trecerea din domeniul public al statului și din administrarea MADR / ANIF în domeniul privat al județului Constanța și în administrarea Consiliului Județean Constanța a 22 de amenajări de irigații cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică - în temeiul HG nr.172/2013.

(173) **La nivelul MADR nu a fost reglementat, în toată perioada auditată, cadrul unitar** pentru aplicarea performantă a prevederilor art.39 din lege, având în vedere complexitatea și riscurile inerente ale aplicării acestor măsuri precum și faptul că în aplicarea lor erau implicate cel puțin trei entități (MADR, ADS, ANIF).

(174) **MADR nu a elaborat, aprobat și implementat regulamente, norme, proceduri** ș.a. pentru valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, iar ANIF, chiar dacă a luat o serie de măsuri practice pentru conservarea respectivelor amenajări, **nu a elaborat, aprobat și implementat cadrul procedural intern** pentru aplicarea unitară, la nivelul centralei și la cel al sucursalelor / filialelor, a prevederilor alin. (3) al art. 39 din lege.

(175) Astfel de regulamente și proceduri ar fi trebuit să reglementeze unele aspecte principale (cu individualizare pentru fiecare dintre entitățile cu atribuții și responsabilități în domeniu - MADR, ADS, ANIF), *cum ar fi:*

(176) •stabilirea aspectelor organizatorice specifice, inclusiv a atribuțiilor, competențelor și responsabilităților MADR / ADS / ANIF și, în cadrul acestora, ale structurilor specializate, precum și stabilirea modalităților de colaborare interinstituțională MADR - ADS - ANIF

(177) •reglementarea procedurilor, termenelor și responsabilităților privind inițierea, după retragerea recunoașterii de utilitate publică, actelor normative de trecere din domeniul public în domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, conform art.39 alin. (1) din LG nr.138/2004 și înscrierea în cartea funciară

(178) •stabilirea modalităților de acțiune în cazurile în care astfel de amenajări sunt recunoscute, ulterior, de utilitate publică

(179) •asigurarea resurselor necesare la nivelul obiectivelor stabilite (financiare, organizaționale, de personal) ș.a.

(180) În răspunsurile la întrebările din chestionar, ANIF prezintă o posibilă vulnerabilitate a implementării prevederilor art.3 alin.(2) din lege și astfel, o dată în plus, se întărește necesitatea pentru care MADR ar fi trebuit să elaboreze și să aprobe un cadru unitar de implementare a prevederilor legale respective, *și anume:*

(181) „Considerăm că alin.2 de la art.39 este eronat conceput întrucât încurajează desființarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare, mai ales în condițiile secetei prelungite din ultimii ani. Un exemplu în acest sens îl reprezintă trecerea unor amenajări, în special cele de irigații, la ne-utilitate publică, după care s-a constatat că, ulterior, unele amenajări sau părți de amenajări au îndeplinit condițiile de recăpătare a utilității publice. Dacă s-ar fi aplicat prevederile alin.2, acest lucru nu ar mai fi fost posibil, solicitarea beneficiarilor de repunere în funcțiune a amenajărilor de îmbunătățiri funciare nu mai era posibilă, acestea fiind vândute, scoase din funcțiune, valorificate, etc.”.

(182) Recomandări pentru MADR (Cap.III) Recomandări pentru ANIF (Cap.III)

(183) 2.2.2 Referitor la atribuțiile MADR privind organizarea și funcționarea OROIF

(184) De pe poziția de entitate a statului care răspunde pentru coordonarea activităților de îmbunătățiri funciare, MADR ar fi trebuit să inițieze și să implementeze cele mai practice, punctuale și eficace măsuri în vederea aplicării, în litera și spiritul LG nr.138/2004, a prevederilor art.75-77 cu privire la organizarea și funcționarea OROIF - constituit în temeiul legii drept compartiment în cadrul MADR.

(185) LG nr.138/2004 a prevăzut înființarea în cadrul MADR a unui compartiment distinct, denumit OROIF, pentru a exista un organism de stat cu atribuții, competențe și responsabilități care să coordoneze, să monitorizeze și să controleze activitatea specifică a organizațiilor / federațiilor de îmbunătățiri funciare - entități cu caracter privat - cărora li s-a predat, în temeiul art.27-28 din LG nr.138/2004, în proprietate / folosință, fără plată, părți din patrimoniul privat / public al statului.

(186) Prin atribuțiile, competențele și responsabilitățile distincte și precise stabilite la art.75-77 din lege, OROIF ar fi trebuit să devină și să se manifeste - **ceea ce în practică nu s-a întâmplat** - ca una dintre structurile cele mai importante implicate în supravegherea implementării și reușitei reformei, cu precădere a componentei privind revitalizarea domeniului irigațiilor prin transmiterea infrastructurii de irigații către organizații și federații.

(187) Auditul a identificat și a scos în evidență următoarele aspecte în legătură cu îndeplinirea acestor atribuții și performanța acestora:

(188) ➤ Nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.) în vederea asigurării condițiilor necesare funcționării performante a OROIF, cu privire la:

(189) ▪reglementarea formalizată a structurii organizatorice, inclusiv a specialiștilor de la nivelul DADR teritoriale

(190) ▪stabilirea formalizată și precisă a obiectivelor, atribuțiilor, competențelor și responsabilităților - conform tuturor atribuțiilor legale prevăzute la art.76

(191) ▪elaborarea și aprobarea procedurilor interne pentru implementarea / aplicarea obiectivelor, atribuțiilor, competențelor și responsabilităților

(192) ▪asigurarea resurselor necesare (de personal, materiale, financiare ș.a.) pentru îndeplinirea la nivel de performanță a atribuțiilor legale

(193) ▪monitorizarea și controlul periodic al activității și al rezultatelor OROIF ș.a.

(194) În toată perioada auditată au existat numeroase „**puncte slabe**” în ceea ce privește cadrul organizatoric și procedural, formalizat, asigurat de către conducerea MADR pentru organizarea și

funcționarea OROIF, *ca de exemplu:*

(195) • numărul și structura posturilor OROIF, prevăzute în statul de funcțiuni, au fost neadecvate, subdimensionate, subordonarea ierarhică și nivelul ierarhic al conducerii au fost la un nivel inferior importanței OROIF:

(196) • în perioada 2004 - 2011, numărul de posturi a fost schimbat aproape anual (5 / 1 / 4 / 7 / 2) iar numărul angajaților a variat pe măsură (1 / 3 / 5 / 2)

(197) • în perioada 2012 - la zi, numărul de posturi a fost de 1 până în februarie 2014, și de 3 după aceea, iar numărul angajaților a fost de 1 până în februarie 2014 și de 2 după aceea.

(198) • nu a fost aprobată, prin ordin al ministrului, lista și atribuțiile specialiștilor care făceau parte din OROIF și care trebuiau să-și desfășoare activitatea în cadrul DADR teritoriale - art.75 alin.2 din lege.

(199) **După anul 2012**, lista și atribuțiile acestor specialiști au fost elaborate și aprobate prin OMADR nr.946/13.06.2014 privind aprobarea Listei și a atribuțiilor specialiștilor care își desfășoară activitatea în cadrul direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care fac parte din Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare.

(200) • nu au fost elaborate, aprobate și aplicate proceduri interne, unitare, formalizate *pentru:*

(201) ○ implementarea obiectivelor, atribuțiilor, competențelor și responsabilităților OROIF prevăzute la art.76 din lege, inclusiv ale specialiștilor din cadrul DADR, *referitoare, cu precădere*, la: •lit.d - solicită informații și rapoarte din partea organizațiilor și federațiilor privind exploatarea și întreținerea infrastructurii ce le-a fost transmisă în proprietate sau folosință •lit.f - monitorizează îndeplinirea condițiilor legale și modul de acordare a subvențiilor de la bugetul de stat către organizații și federații •lit.g - efectuează controale la organizații și federații, cuprinzând atât controale tehnice, cât și financiare, conform legii •lit.h - avizează dizolvarea, lichidarea, reorganizarea și modificarea statutului organizațiilor și federațiilor ș.a.

(202) ○ implementarea obiectivelor, atribuțiilor, competențelor și responsabilităților specialiștilor OROIF prevăzute la art.77 din lege, inclusiv ale specialiștilor din cadrul DADR, în legătură cu intrarea pe teritoriul organizațiilor sau federații și solicitarea executării anumite lucrări, acolo unde este necesar, *pentru:* •lit.a - asigurarea întreținerii corespunzătoare a infrastructurii •lit.b - prevenirea deteriorării sau defectării infrastructurii •lit.c - prevenirea deteriorării infrastructurii aflate în proprietatea statului sau a terților •lit.d - garantarea că infrastructura este utilizată în interesul public ș.a.

(203) ○ stabilirea modalităților de monitorizare, verificare și control asupra activității OROIF.

(204) ➤ Ca structură distinctă în cadrul MADR, OROIF și-a îndeplinit în mod necorespunzător o parte semnificativă dintre atribuțiile prevăzute la art.76-77 din LG nr.138/2004 și în reglementările adiacente (HG nr.1872/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare ș.a.), ceea ce a favorizat, de regulă, apariția și perpetuarea unor grave disfuncționalități și deficiențe, mai ales la nivelul OUI / FOUI, *în legătură cu:*

(205) • integritatea, viabilitatea, eficacitatea infrastructurii de irigații primită fără plată • management defectuos și aducerea în stare de insolvență a organizațiilor • lichidarea și achiziționarea patrimoniului, prin licitație, de către persoane din conducerea organizațiilor / federațiilor - inclusiv infrastructura de irigații primită fără plată din patrimoniul privat al statului

•ignorarea / abandonarea condiției de non-profit („fără scop patrimonial”) prevăzută de art.6 (3) din lege •unele abuzuri ale conducerii în legătură cu stabilirea tarifelor de livrare a apei pentru membrii și nemembrii, cu accesul la apă, cu efectuarea udărilor ș.a.).

(206) **Principalele disfuncționalități identificate în activitatea OROIF sunt următoarele:**

(207) **•Referitor la atribuțiile OROIF** prevăzute la art.76 lit. d) din LG nr.138/2004 coroborate cu prevederile art. 67-69 din Norme (HG nr.1872/2005)

(208) Conform acestor prevederi, OROIF trebuia **„să solicite informații și rapoarte din partea organizațiilor și federațiilor privind exploatarea și întreținerea infrastructurii ce le-a fost transmisă în folosință sau proprietate”**.

(209) La nivelul OROIF aceste atribuții nu au fost transpuse în proceduri formalizate și nu au fost îndeplinite în mod constant și eficace, fapt ce a favorizat apariția și perpetuarea, la nivelul OUAİ / FOUAI, unor disfuncționalități și deficiențe, cum ar fi:

(210) •nu și-au supus, de regulă, auditului extern, situațiile financiare anuale - obligații prevăzute de art. 67 (1) din Norme

(211) •nu au depus la OROIF, de regulă, „situația sintetică tehnico-economică a performanțelor anuale” - situație pe care erau obligate să o depună în 90 de zile, conform art.67 (2) lit.a din Norme

(212) •OROIF nu a dispus, de regulă, în mod formalizat, măsuri specifice în cazurile în care nu a primit situațiile respective și nici nu a solicitat întrunirea Consiliilor de administrație conform art.25 și art.59 din Norme - având în vedere că răspunderea revenea membrilor acestor consilii conform art. 67 (3) din Norme

(213) •OROIF nu a solicitat, de regulă, „copii ale situațiilor financiare ale organizației sau federației împreună cu copii ale registrelor și evidențelor ținute în conformitate cu legea și cu prevederile art. 63-65”, conform art. 68 (1) din Norme, nu a efectuat în mod formalizat verificări ale registrelor și evidențelor, conform art. 68 (2) din Norme și nu a solicitat convocarea AGA / CA a organizațiilor / federațiilor, în condițiile art.25 sau ale art. 59 din Norme, pentru a se prezenta constatările controlului efectuat și a se propune măsuri de remediere

(214) **•Referitor la atribuțiile OROIF** prevăzute la art.76 lit. g) din LG nr.138/2004

(215) Conform acestor prevederi, OROIF trebuia **„să efectueze controale la organizații și federații, cuprinzând atât controale tehnice, cât și financiare, conform legii”** - ceea ce nu s-a realizat, de regulă, în perioada auditată și ca urmare a lipsei procedurilor interne specifice care trebuiau elaborate și aprobate la nivel MADR.

(216) Nu a existat, în general, nici la nivelul OROIF și nici al conducerii MADR, suficientă preocupare pentru îndeplinirea atribuțiilor de control prevăzute de art.76 lit. g) din lege, având ca obiective de control constatarea unor fapte care, conform Cap. VIII din LG nr.138/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, erau considerate contravenții (art.82, ulterior 83 după republicare) sau infracțiuni (art.81, ulterior 82 după republicare), cum ar fi:

(217) **•art.81(82):** •„fapta președintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații sau federații de a nu depune la OROIF situația veniturilor anuale și situațiile financiare auditate (...)” - art. 81(82) lit.b (până în anul 2012 când a devenit contravenție conform LG 187/24.10.2012) •„fapta președintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații de a vinde, ipoteca sau dispune în alt mod de bunurile dobândite de organizație în proprietate, fără avizul OROIF (...)” - art. 81(82) lit.c •„distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntreținere a lucrărilor de îmbunătățiri funciare ori
RAPORT - Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr.138/2004

împiedicarea luării măsurilor de conservare a unor astfel de lucrări, precum și înlăturarea acestor măsuri (...)” - art. 81(82) lit.e

(218) Conform LG 187/24.10.2012 pentru punerea în aplicare a LG nr.286/2009 privind Codul penal, unele dintre aceste fapte, care constituiau infracțiuni conform art.81(82) din LG nr.138/2004, au fost dezincriminate și au devenit contravenții).

(219) **art.82(83):** •nerespectarea prevederilor regulamentelor și normelor tehnice în vigoare privind proiectarea, execuția, exploatarea, întreținerea, repararea și protecția amenajărilor de îmbunătățiri funciare (...) - art. 82(83) lit. a •neexecutarea lucrărilor de întreținere și reparații ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare, inclusiv ale instalațiilor și echipamentelor din amenajări, și nerespectarea regulamentelor (...) - art. 82(83) lit. b •„fapta președintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații sau federații de a nu depune la OROIF situația veniturilor anuale și situațiile financiare auditate (...)” - art. 82/83 lit. l (devenită contravenție conform LG 187/24.10.2012) ș.a.

(220) Faptul că MADR nu a elaborat și aprobat, prin ordin al ministrului, lista și atribuțiile specialiștilor care făceau parte din OROIF și care trebuiau să-și desfășoare activitatea în cadrul DADR teritoriale - conform art.75 alin.2 din lege - a făcut ca OROIF să nu fie abilitat să constate și să aplice sancțiunile prevăzute de lege, deoarece nu a avut specialiști care să fie împuterniciți prin ordin al ministrului pentru aceasta.

(221) **Începând cu anul 2012, conducerea MADR a dispus efectuarea**, prin Direcția Generală Control și Antifraudă din minister în colaborare cu OROIF și cu ANIF, unor acțiuni de control la organizații și federații privind exploatarea și întreținerea infrastructurii ce le-a fost transmisă în folosință sau proprietate, conform unor tematici de control aprobate de către conducerea ministerului.

(222) Conform informațiilor furnizate de către MADR, controalele au vizat 193 organizații și federații din județele Buzău, Cluj, Dolj, Galați, Ilfov, Ialomița, Olt, Teleorman, Timiș și Tulcea, din totalul de 518 înregistrate în Registrul Național al Organizațiilor de Îmbunătățiri Funciare, constatându-se abateri de la prevederile legale.

(223) Pentru 56 de organizații controlate, actele de control au fost transmise Inspectoratului General al Poliției Române pentru a se verifica dacă aspectele constatate pot întruni elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de LG nr.138/2004, precum Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în vederea analizării privind respectarea LG nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

(224) **Recomandări pentru MADR (Cap.III)**

(225) **2.2.3 Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind „constatarea și sancționarea contravențiilor”**

(226) În vederea implementării prevederilor art.82 alin.4-6 din LG nr.138/2004, ulterior art.83 după republicarea legii, privind constatarea și sancționarea contravențiilor la prevederile LG nr.138/2004, ar fi fost necesară o implicare mai accentuată a MADR în vederea inițierii, aprobării și aplicării unor măsuri practice, punctuale și eficace pentru asigurarea, la un nivel acceptabil, a unui cadru procedural specific, formalizat (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.).

(227) Având în vedere vulnerabilitățile și riscurile inerente generate de aplicarea reformei îmbunătățirilor funciare și de transmiterea gratuită a infrastructurii de irigații către organizații și federații, LG nr.138/2004 a prevăzut instrumente suplimentare de control și sancționare, complementare celor revenind OROIF, precum și metode de stimulare a personalului împuternicit să constate și să sancționeze contravențiile - art.82 (83), astfel:

(228) **alin.4:** „Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către specialiști împuterniciți prin ordin al ministrului, în condițiile legii”.

(229) **alin.5:** „O cotă de 75% din cuantumul amenzilor contravenționale aplicate și încasate în temeiul prezentei legi rămâne la dispoziția ANIF și se repartizează astfel:

(230) a) 60% pentru Fondul „Îmbunătățiri Funciare”;

(231) b) 40% în scopul creării unui fond de stimulare a personalului”.

(232) **alin.6:** „Metodologia de acordare a stimulentei pentru personalul propriu se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale”

(233) (alin.5 și alin.6 au fost introduse prin Art. I pct.58 din LG nr.167/2.10.2008 și au fost abrogate prin art.19. pct.5 din OUG nr.82/29.09.2011).

(234) **Auditul reține că MADR s-a limitat numai la aplicarea alin.4 al art. 82(83) privind împuternicirea specialiștilor care să constate și să aplice sancțiunile (OMADR nr.1202/2005; nr.552/2006; nr.366/2008 ș.a.) fiind ignorată obligația de a aproba „Metodologia de acordare a stimulentei” conform alin.6 al art.82(83).**

(235) Chiar dacă nu a fost prevăzut expres de lege, MADR nu s-a preocupat pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural specific pentru aplicarea art. 82/83 (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.) și nici pentru constatarea efectivă a contravențiilor și aplicarea sancțiunilor - măsură necesară având în vedere că specialiștii împuterniciți aparțineau unor structuri diferite: MADR; OROIF; DADR; ș.a.

(236) Totodată, nu a fost creat cadrul reglementat și procedural necesar organizării și funcționării **Fondului „Îmbunătățiri Funciare” și a „fondului pentru stimularea personalului”**, inclusiv aprobarea „Metodologiei de acordare a stimulentei” care era obligația conducerii MADR conform alin.6 al art. 82(83).

(237) **La rândul său, conducerea ANIF** nu a procedat la elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor interne proprii pentru aplicarea unitară și eficace, la nivelul centralei și al sucursalelor - de către specialiștii proprii împuterniciți prin ordin al ministrului - a prevederilor art. 82 (83) din LG nr.138/2004.

(238) **Ca urmare a inexistenței cadrului unitar reglementat**, dar și a neimplicării conducerilor entităților respective, activitatea specifică de constatare și sancționare a contravențiilor a prezentat, în practică, o serie de vulnerabilități și disfuncționalități, cum ar fi:

(239) **constatarea și sancționarea contravențiilor s-a desfășurat sporadic, aleatoriu și cu efecte minime în domeniu (Exemplu:** ANIF a efectuat în 9 ani aproximativ 271 de controale la nivel național, ceea ce reprezintă cca.30 de controale pe an și cca.3 controale pe sucursală / an)

(240) **Fondul „Îmbunătățiri Funciare” și fondul pentru stimularea personalului nu au fost înființate și au rămas neoperaționale - fiind astfel ignorată și anulată voința legiuitorului privind stimularea implicării personalului în activitățile de control (cu efecte preventive semnificative asupra domeniului îmbunătățirilor funciare) precum și constituirea unui fond care ar fi trebuit să fie utilizat pentru optimizarea activităților de îmbunătățirilor funciare**

(241) •după înființarea ANIF (Agenție), în anul 2011, conducerea MADR nu a actualizat lista cu specialiștii împuterniciți să constate și să sancționeze contravențiile, **aceasta făcându-se abia în anul 2014** prin OMADR nr.340/2014 abrogat și înlocuit prin OMADR nr.946/2014.

(242) •MADR nu s-a implicat în monitorizarea și controlul modului în care entitățile / structurile cărora le aparțineau specialiștii împuterniciți au organizat, implementat și aplicat măsurile necesare (proceduri interne) pentru aplicarea art.82 (83) din LG nr.138/2004

(243) •în lipsa unor reglementări procedurale unice, elaborate de către MADR - entitatea care a împuternicit specialiștii pentru aplicarea prevederilor art.82(83) - la nivelul ANIF s-a acreditat ideea, nesusținută de prevederi exprese din LG nr.138/2004, conform căreia specialiștii ANIF, chiar dacă au fost împuterniciți prin ordin al ministrului, nu aveau competența să constate și să sancționeze contravențiile (sau o parte dintre acestea) pentru faptele săvârșite de către OUAI / FOUAI - pe considerentul că singurul competent era OROIF.

(244) *Recomandări pentru MADR și pentru ANIF (Cap.III)*

(245) **2.2.4 Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare**

(246) La nivelul MADR, al ANIF și al sucursalelor teritoriale ale acesteia, precum și la nivelul organizațiilor și federațiilor nu a existat în general suficientă determinare pentru a face viabile și funcționale Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare înființate în temeiul art.55 din LG nr.138/2004 (prevăzute și la art.2 din OUG nr.82/2011 și art.19-22; 25 din ROF ANIF aprobat prin HG nr.1223/2011).

(247) Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare - ai căror membri erau reprezentanți ai organizațiilor, federațiilor și ai altor beneficiari ai activității specifice a ANIF și erau numiți, conform prevederilor art.29; 33 din ROF ANIF aprobat prin HG nr.1874/2005, de către OROIF, respectiv de către DADR - ar fi trebuit să supravegheze, conform legii, activitatea structurilor teritoriale ale ANIF și să formuleze propuneri și recomandări, limitate la nivel consultativ, privitor la activitatea sucursalelor și a unităților de administrare.

(248) Aceste consilii au fost prevăzute în mod expres de lege pentru a se putea armoniza, într-un mod direct și operativ, interesele statului (ANIF/structuri teritoriale) cu cele ale producătorilor agricoli, organizați sau nu, beneficiari ai activităților specifice ale ANIF.

(249) ➤ Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare s-au dovedit a fi, în practică, structuri care în general nu au funcționat, nu și-au îndeplinit atribuțiile și nu și-au atins ținta și obiectivele stabilite de art. 55 din LG nr.138/2004 și de art. 31-33 din ROF ANIF aprobat prin HG nr.1874/22.12.2005 - chiar dacă, de regulă, au fost organizate iar membrii lor au fost numiți conform reglementărilor.

(250) Principalele atribuții ale Consiliilor de sucursală și a celor de unitate de administrare (art.31;33 din ROF ANIF) au fost următoarele:

(251) •supraveghează respectarea și aplicarea prevederilor LG nr.138/2004, a normelor metodologice de aplicare, a celor privind alocarea și acordarea subvențiilor de la bugetul de stat și a celor privind calculul și plata tarifelor, inclusiv corelarea / concordanța nivelurilor tarifelor propuse cu parametrii specifici fiecărei amenajări

(252) •formulează recomandări și observații *asupra*: •propunerilor de tarife •proiectului raportului anual de activitate •situației financiare anuale a sucursalei •proiectului programului de activitate și al planului tehnic •îmbunătățirii executării și calității lucrărilor de întreținere și reparații a infrastructurii administrată de ANIF

(253) •întocmesc rapoarte independente asupra activității sucursalei / unității și asigură relația și schimbul de informații dintre deținătorii de teren beneficiari și conducerea executivă a sucursalei.

(254) ➤ Cauzele principale, reale, ale modului nesatisfăcător în care aceste consilii au funcționat și au îndeplinit atribuțiile legale ce le reveneau, au fost generate, într-o măsură semnificativă, și de **„punctele slabe / vulnerabilitățile”** prevederilor legale specifice - menținute și perpetuate ca urmare a lipsei de interes și de reacție instituțională pentru amendarea prevederilor legale, eliminarea vulnerabilităților și pentru operaționalizarea acestor consilii - *după cum urmează*:

(255) •componența consiliilor cuprindea, cu preponderență, reprezentanții beneficiarilor de servicii de îmbunătățiri funciare care, în practică, aveau interese economice/comerciale directe și specifice pentru obținerea/stabilirea unor tarife cât mai reduse pentru serviciile prestate de către ANIF.

(256) În acest fel, interesul pentru tarife mai scăzute era în dezacord cu interesul îndreptățit al ANIF pentru efectuarea unor categoriile de lucrări real necesare întreținerii și reparării infrastructurii de irigații și a unei exploatare eficiente și durabile a acestora - ceea ce ar fi dus la cheltuieli substanțiale și tarife majorate.

(257) •aparitia și perpetuarea la nivelul sucursalelor și a centralei ANIF, în lipsa clarificărilor legislative necesare, unei reacții informale de respingere a unei asemenea forme de supraveghere - cauzată și de perceperea acestor consilii ca pe verigi suplimentare de supracontrol și de supervizare a activității ANIF lipsite de imparțialitate și cu ținte de interes divergente generate de componența și interesele lor economice

(258) •urmare a faptului că *„propunerile și recomandările consiliului de sucursală sunt consultative”*, potrivit art.28 alin.7 din ROF ANIF aprobat prin HG nr.1874/2005, nu s-a produs o responsabilizare a lor cu privire la performanța activității

(259) •*„pentru activitatea desfășurată, membrii consiliului de sucursală și ai consiliului de unitate de administrare nu sunt remunerați”* - conform art.55 din LG nr.138/2004 - ceea ce a amplificat, într-o anumită măsură, lipsa de atractivitate pentru participarea la activitățile și ședințele consiliilor și la îndeplinirea atribuțiilor acestora.

(260) ➤ Rămâne fără explicații pertinente și justificate motivul pentru care MADR a inserat în cuprinsul proiectului OUG nr.82/2011 (pct.5 al art.19) atât prevederea de abrogare a art.55 din LG nr.138/2004 prin care fuseseră înființate aceste consilii, cât și prevederea referitoare la „înființarea” acestora (art.2), ca și când ar fi fost nou înființate.

(261) Înființarea, funcționarea și atribuțiile consiliilor fuseseră stabilite anterior prin HG nr.1874/2005 de aprobare a ROF ANIF și reglementate din nou în baza ordonanței, în mod asemănător, prin ROF ANIF aprobat prin HG nr.1223/2011 art.19-22;25.

(262) **Nici după anul 2012**, în pofida „reînființării” lor, Consiliile de filială și Consiliile de unitate de administrare nu s-au dovedit a fi structuri care să funcționeze, să-și îndeplinească atribuțiile și să-și atingă țintele și obiectivele stabilite.

(263) *Recomandări pentru MADR și pentru ANIF (Cap.III)*

(264) **2.2.5 Referitor la implicarea ANIF în sesizarea și raportarea cazurilor în care OUAI / FOUAI nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin LG nr.138/2004**

(265) Conducerea ANIF nu a acordat suficientă atenție, din motive diverse, atât subiective cât și obiective, afirmării și consolidării rolului pe care ANIF ar fi trebuit să-l aibă în domeniul îmbunătățirilor funciare, atât prin identificarea unor vulnerabilități și disfuncționalități în domeniul de activitate și în activitatea proprie, cât și prin efectuarea demersurilor adecvate (legale, regulamentare, necesare ș.a.) în vederea elaborării, aprobării și aplicării, la nivel guvernamental, al MADR și al ANIF, celor mai eficace măsuri în vederea eliminării / diminuării acestora.

(266) ANIF nu a dat dovadă, în general, de implicare, vigilență și responsabilitate în a identifica - cu mijloacele legale existente și din poziția ocupată în plan local și în relațiile cu OUAI / FOUAI - a sesiza și a raporta către MADR, chiar și informal și în lipsa controlului pe care OROIF trebuia să-l realizeze, faptul că organizațiile și federațiile nu își îndeplineau în timp obligațiile prevăzute prin LG nr.138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit fără plată în proprietate / folosință și că aceste amenajări se degradau / dezmembrau / distrugau și își pierdeau treptat funcționalitatea.

(267) Din poziția de principală entitate a statului cu atribuții, competențe și responsabilități specifice în domeniul îmbunătățirilor funciare, ANIF nu ar fi trebuit să ignore o serie de disfuncționalități și deficiențe majore apărute în domeniu - chiar dacă acestea erau cauzate de neaplicarea prevederilor legale de către OUAI / FOUAI, inclusiv funcționarea greoaie și ineficace a Consiliilor de sucursală / filială și a Consiliilor de unitate de administrare - ceea ce ar fi putut evita, într-o măsură semnificativă, perpetuarea acestora, *cum ar fi*:

(268) •amenajările de irigații primite gratuit în proprietate / folosință nu au fost exploatate, întreținute, reparate și păzite conform legii și a reglementărilor legale specifice

(269) •amenajările s-au degradat, au fost devastate, nu au funcționat și nu s-au efectuat udările necesare - cu efecte directe în: •nerealizarea producției agricole la potențialul existent •creșterea exagerată a tarifelor unitare suportate de către producătorii agricoli care efectuau udări, membrii sau nemembrii ai organizațiilor / federațiilor •desființarea / abandonul unora dintre acești producători ș.a.

(270) •conducerile unor organizații / federații au aplicat măsuri arbitrare în ce privește: •accesul la apă și la asigurarea apei pentru irigații •tarifele de livrare a apei pe care trebuiau să le

suporte membrii / nemembrii acestora •aducerea organizațiilor în stare de insolvență sau cu datorii la bugetele publice și efectuarea demersurilor pentru achiziționarea, în nume personal sau prin interpuși, infrastructurii de irigații valorificată prin licitații, în contul creanțelor (în multe cazuri creditorii erau structurile locale ale MFP, ale administrației publice locale ș.a.).

(271) **2.2.6 Referitor la obligația ANIF de a asigura paza și protecția infrastructurii**

(272) Cu toate că ANIF avea „obligația asigurării pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară” (art. 29 din lege), totuși interesul și relativa preocupare pentru îndeplinirea acestei obligații nu au fost suficiente pentru a compensa performanța scăzută a managementului de la nivelul centralei și de la nivelul sucursalelor / filialelor teritoriale (atât în perioada 2004-2011 cât și după aplicarea OUG nr.82/2011) pentru asigurarea practică a unui sistem eficace de asigurare a pazei astfel încât să poată fi evitate / diminuate rezultatele / efectele negative înregistrate asupra infrastructurii de îmbunătățiri funciare și a patrimoniului ANIF.

(273) Auditul a identificat următoarele aspecte în legătură cu îndeplinirea acestei atribuții și cu performanța acesteia:

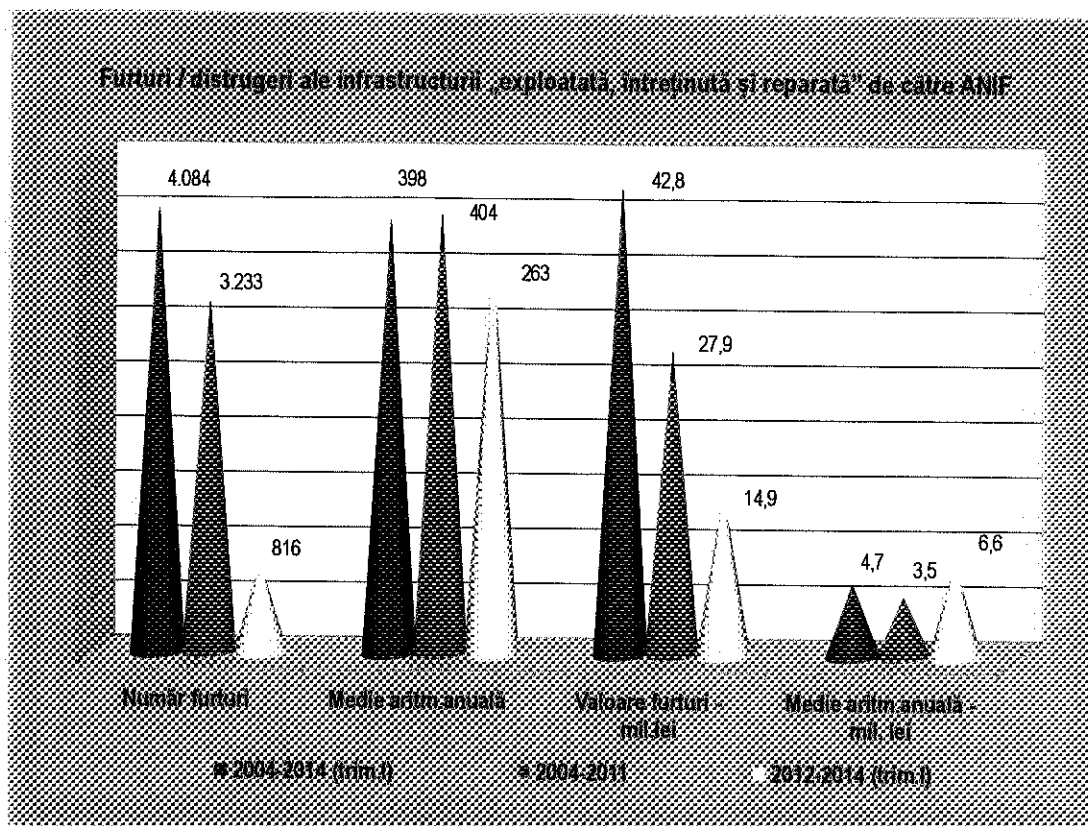
(274) Începând cu anul 2004 - fie că a fost regie autonomă fie, cu atât mai mult, instituție publică înființată prin OUG nr.82/2011 - ANIF a fost o entitate care a administrat un patrimoniu public și privat al statului semnificativ, de interes național și strategic și, cu toate acestea, paza și protecția acestui patrimoniu nu s-au situat printre priorități absolute în ceea ce privește asigurarea resurselor necesare, inclusiv de la bugetul statului - în condițiile în care, din resursele proprii, ANIF nu a fost în măsură să finanțeze în condiții acoperitoare acest obiectiv fără a perturba realizarea celorlalte activități specifice din obiectul de activitate.

(275) ➤ În perioada **2004-2011**, ANIF a asigurat paza și protecția patrimoniului, preponderent prin personalul tehnic propriu angajat pentru activitățile specifice entității și care, în paralel, desfășura și activitate de pază și protecție, precum și în completare cu operatori economici specializați, iar în perioada **2012-2013** - după OUG nr.82/2011 când personalul ANIF a fost redus de la aprox. 4.800 de persoane la 1.500 - preponderent cu operatori economici specializați, pe bază contractuală.

(276)

Perioada	Număr furturi/fapte (aprox.)		Valoare furturi (aprox.)			
	Total	Medie aritm. anuală	Total		Medie aritm. anuală	
			mil.lei	mil. €	mil.lei	mil. €
1	2	$3=(2)+8$ $3=(2)+2,25$	4	5	$6=(4)+8$ $6=(4)+2,25$	$7=(5)+8$ $7=(5)+2,25$
2004 - 2011	3.233	404	27,9	7,9	3,5	1,0
2012 - 2014 (trim.I)	816	363	14,9	3,3	6,6	1,5
TOTAL 2004 - 2014 (trim.I)	4.084	398	42,8	11,2	4,7	1,1

Sursa: ANIF (curs mediu anual aprox. 3,5 lei/€ - pentru perioada 2004-2011 și 4,5 lei/€ - pentru 2012-2014)

(278) După cum reiese din tabel, media aritmetică anuală de 363 de furturi din perioada 2012-2014 (trim. I) - perioadă în care paza a fost asigurată în proporție de cca. 76% prin operatori specializați - nu a scăzut spectaculos față de media anuală de 404 furturi din perioada 2004-2011 - perioadă în care paza a fost asigurată în proporție de peste 80% prin personalul tehnic propriu al ANIF - **însă media aritmetică anuală a valorii acestor furturi a crescut cu aprox. 90%** în perioada 2012-2014 (trim. I), față de perioada 2004-2011 (de la 3,5 mil lei / echivalent 1,0 mil.€, la 6,6 mil. lei / 1,5 mil.€).

(279) ➤ Faptul că numărul furturilor / distrugerilor nu a înregistrat diminuări semnificative după anul 2011 (așa cum ar fi fost normal), iar valoarea medie anuală a acestora a crescut cu aprox. 90% față de perioada anterioară - în condițiile în care valoarea alocațiilor bugetare/cheltuielilor destinate asigurării pazei cu acești operatori a crescut de 71 / 65,7 de ori în anul 2012 și de 104 / 96,5 ori în anul 2013 față de anul 2010 / 2011 - **ridică serioase semne de întrebare atât asupra eficacității acestei metode, cât și asupra calității și performanței manageriale** de la nivelul centralei ANIF și de la nivelul sucursalelor / filialelor cu privire la modul în care a fost contractată, monitorizată și verificată asigurarea pazei prin acești operatori.

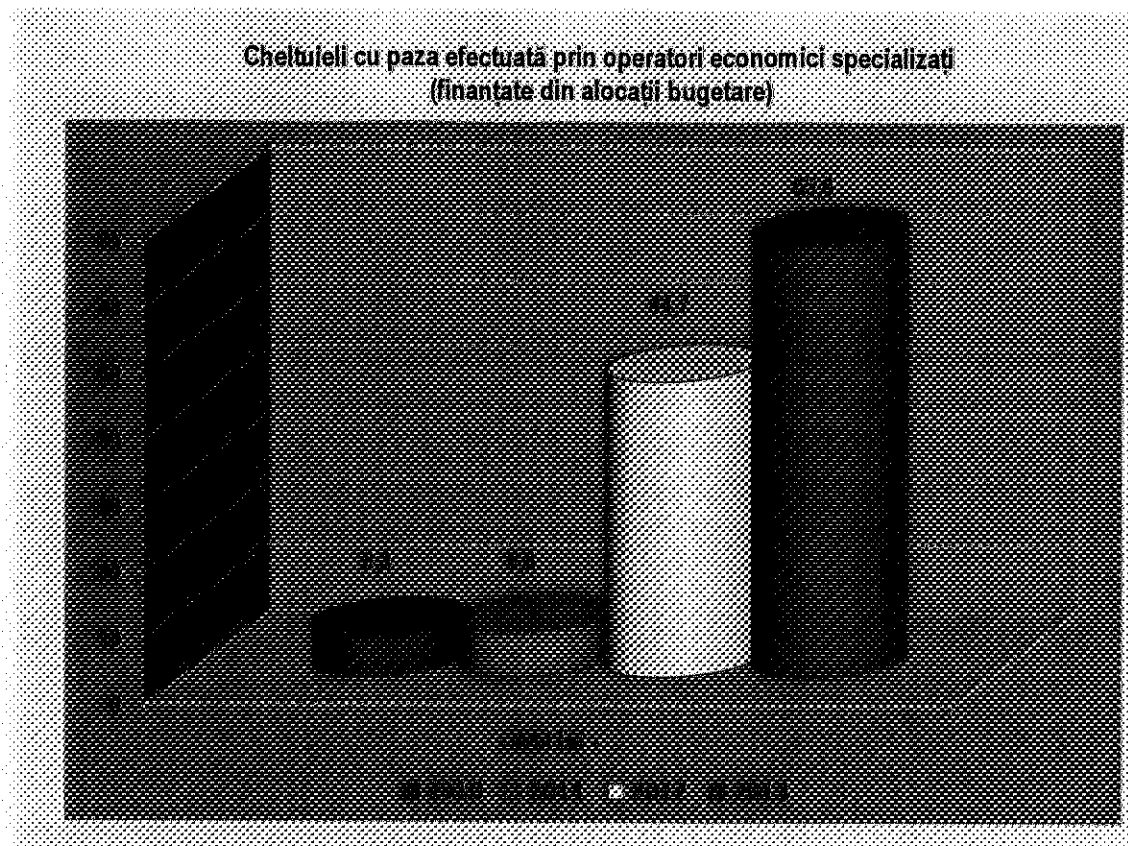
(280)

Indicator	Perioada							
	2010	2011	2012			2013		
	mil. lei	mil. lei	mil. lei	mil. € (echiv.)	Față de 2010 și 2011 (câte ori)	mil. lei	mil. € (echiv.)	Față de 2010 și 2011 (câte ori)
0	1	2	3	4	$5 = (3) \div (1) / (2)$	6	7	$8 = (6) \div (1) / (2)$
(*) Cheltuieli cu paza prin operatori economici (din alocații bugetare)	0,63	0,68	(*) 44,7	9,9	71 / 65,7	(*) 65,6	14,6	104 / 96,5

(*) Au fost luate în considerare alocațiile bugetare din care s-au finanțat cheltuielile respective - avându-se în vedere că deficitul de alocații aprobate pentru 2012 a fost acoperit în anul 2013

Sursa: ANIF

(curs mediu aprox. 4,5 lei/€)

(282) După cum reiese din tabel, valoarea cheltuielilor destinate asigurării pazei cu operatori economici specializați (acoperite din alocații bugetare) a fost de 44,7 mil.lei (echivalent 9,9 mil.€) în anul 2012 și de 65,6 mil.lei (echivalent 14,6 mil.€) în anul 2013, crescând față de anii 2010 / 2011 de 71 / 65,7 de ori în anul 2012 și de 104 / 96,5 ori în anul 2013.

(283) ➤ Auditul reține că managementul ANIF nu recunoaște și nu realizează nici în prezent că ANIF a fost entitatea care a avut responsabilitatea maximă, conform prevederilor art.29 din LG nr.138/2004, pentru asigurarea pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară - implicit și pentru sustragerile și distrugerile survenite în timp și cauzate și de o ineficace organizare a acestei activități.

(284) Răspunsurile ANIF la întrebările din chestionar, cu privire la aceste aspecte, dovedesc aceste afirmații, astfel:

(285) ▪conducerea ANIF consideră că au fost respectate și aplicate „în mare măsură” în perioada 2004-2013, prevederile imperative ale art.29 din LG nr.138/2004 privind obligația de a asigura paza și protecția infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară - chiar și în condițiile în care valoarea pagubelor din furturi a însumat cca. 42,8 mil lei (echivalent 11,2 mil €)

(286) ▪conducerea ANIF evaluează cu „foarte bine” modul în care ANIF s-a preocupat și implicat, în perioada 2004-2011, pentru respectarea prevederilor ale art.29; cu „bine” modul în care a reușit să asigure paza și protecția infrastructurii; și cu „foarte bine” ambele aspecte aferente perioadei 2012-2013 - chiar și în condițiile în care valoarea pagubelor din furturi a însumat în fiecare an aprox. 1 mil. €, în perioada 2004-2011, respectiv 1,5 mil. € în perioada 2012-2013.

(287) ✕ Recomandări pentru ANIF (Cap.III) ✕ Recomandări pentru MADR (Cap.III)

(288) **2.3 Cu privire la fundamentarea, aplicarea și consecințele OUG 82/2011 asupra domeniului îmbunătățirilor funciare**

(289) **2.3.1 Referitor la fundamentare, impact, „puncte tari”, „puncte slabe”**

(290) Adoptarea OUG nr.82/2011 a fost o opțiune politică, inițiată de către conducerea MADR și aprobată de către Guvern, care însă nu a fost în mod temeinic fundamentată nici cu privire la necesitate și nici cu privire la impactul asupra domeniului îmbunătățirilor funciare - nu există suficiente elemente de fundamentare formalizate și pertinente (strategii, analize, rapoarte de estimare, propuneri ale ANIF, puncte de vedere ale specialiștilor din mediul academic, universitar ș.a.) pe care să se fi bazat conducerea MADR atunci când a inițiat și a susținut ordonanța.

(291) ➤ Fără ținte și obiective susținute de calcule și estimări de specialitate, **UG nr.82/2011 pare a fi „un experiment” nereușit** prin efectele negative pe care le-a produs asupra ANIF și asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

(292) Conținutul ordonanței și consecințele ulterioare par a reflecta faptul că elaborarea acesteia s-a bazat pe o viziune relativ simplistă conform căreia a fost preferată reducerea directă și vizibilă a cheltuielilor bugetului de stat prin reducerea drastică a numărului de personal - indiferent de costurile și pierderile indirecte și mai puțin vizibile induse în sistem pe termen mediu și lung, inclusiv bugetului de stat și intereselor societății - în locul fundamentării, elaborării, aprobării și implementării unui Program de măsuri de restructurare, de reformă, de eficientizare și de armonizare legislativă care să genereze o reducere graduală a cheltuielilor bugetare, fără costuri și pierderi ascunse.

(293) ➤ **Impactul aprobării și aplicării OUG nr.82/2011**

(294) Impactul asupra performanței activității ANIF și, implicit, asupra performanței gestionării de către ANIF a patrimoniului public și privat al statului și a utilizării fondurilor publice alocate a fost unul negativ, departe de noțiunea de performanță (economicitate, eficiență și eficacitate) pe care orice restructurarea / reformă ar trebui să o vizeze ca țintă principală și *a constată, în principal, în:*

(295) •funcționarea în regim de avarie a domeniului îmbunătățirilor funciare și a Sistemului național de irigații, cu efecte grave generate de creșterea vulnerabilităților privind asigurarea și prezervarea securității alimentare naționale

(296) •continuarea degradării infrastructurii de îmbunătățiri funciare existente prin diminuarea volumului lucrărilor de întreținere și reparații

(297) •creșterea riscurilor în cazul unor situații de urgență care necesită intervenția rapidă și eficace a ANIF - starea de degradare a patrimoniului și insuficiența personalului devenind vulnerabilități majore în astfel de cazuri

(298) •aparitia unor noi disfuncționalități în buna funcționare a ANIF și a domeniului îmbunătățirilor funciare ca urmare a aplicării prevederilor art.3 alin.3 - predarea de către ANIF, la Administrația Națională „Apele Române”, a „lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și a celor de pe Dunăre, compuse din diguri și baraje cu rol de apărare împotriva inundațiilor, împreună cu instalațiile și terenurile aferente (...)”.

(299) ■ imposibilitatea încadrării în prevederile normelor de muncă, ale normativelor de personal și în cerințele reglementărilor privind securitatea și sănătatea în muncă specifice organizării și desfășurării activităților de îmbunătățiri funciare - ca urmare a reducerii numărului de personal la 1500, de la aprox. 4.800

(300) ■ cheltuieli ulterioare semnificative ca urmare a concedierii colective a personalului ANIF (Administrație) - plăți compensatorii, daune morale, cheltuieli de judecată ș.a. - precum și evoluția spectaculoasă a sumelor utilizate pentru asigurarea serviciilor de pază prin operatorii economici specializați

(301) ■ posibilitate redusă de atragere și de stimulare, prin sistemul de salarizare specific instituțiilor publice (prevăzut pentru ANIF prin OUG nr.82/2011), a unui personal calificat și competent, a specialiștilor în îmbunătățiri funciare, a personalului tehnic și operativ care-și desfășoară activitatea în teren și în zonele izolate, acolo unde sunt situate majoritatea lucrărilor de îmbunătățiri funciare ș.a.

(302) ➤ **Principalele „puncte tari” și „puncte slabe” ale OUG nr.82/2011**

(303) **„Puncte tari”**

(304) Principalul „punct tare” al ordonanței îl reprezintă introducerea tarifului de îmbunătățiri funciare „Tarifului IF” - ca sursă principală de realizare a veniturilor proprii ale ANIF în vederea asigurării unei surse de finanțare substanțială și constantă pentru activitatea ANIF și pentru diminuarea efortului bugetar - art.7; 11 din OUG nr.82/2011.

(305) Forma inițială introdusă și aprobată prin ordonanță, formă susținută în permanență de către ANIF, a fost de „**Taxă IF**” - formă care reflecta mai fidel realitatea, era supusă reglementărilor legale privind taxele și impozitele (inclusiv din punctul de vedere al obligațiilor fiscale aferente) și era mai ușor de suportat de către deținătorii de terenuri agricole / producătorii agricoli - dar care, din motive nu foarte clar fundamentate, a fost transformată în „**Tarif IF**” prin LG nr.199/2012 pentru aprobarea OUG nr.82/2011.

(306) Din păcate, nu s-a reușit aprobarea prin hotărâre a Guvernului, la timp și cu un conținut clar, eficient și eficace, a Normelor de aplicare - „*Normele metodologice privind modul de calcul și de colectare, precum și termenele de plată aferente tarifului de îmbunătățiri funciare*” au fost aprobate abia în luna decembrie 2013, prin HG nr.1080/2013.

(307) **În prezent**, chiar și în condițiile în care „*Tariful IF*” are bază legală și au fost aprobate Normele metodologice de aplicare, există și se manifestă în continuare vulnerabilități și riscuri în procesul de implementare efectivă a tarifului (multe generate de chiar viziunea care a stat la baza elaborării Normelor respective) - **ceea ce ridică serioase semne de întrebare** asupra realității voinței de a operaționaliza cu adevărat colectarea acestui tarif, de a suplimenta în mod real resursele ANIF și de a diminua alocațiile de la bugetul de stat, *în sensul că:*

(308) ■ lipsesc expertizele / măsurătorile (actualizările acestora) din care să rezulte beneficiarii direcți și indirecti ai serviciilor ANIF (beneficiarii amplasați în zona de influență directă și indirectă a efectului lucrărilor de îmbunătățiri funciare - art.1 alin.3 din Norme) - imposibil de realizat în prezent de către ANIF, nici în regie proprie ca urmare a deficitului de personal, nici prin

externalizarea activității respective ca urmare a costurilor semnificative și a insuficienței resurselor de finanțare

(309) •deficitul de personal și de logistică, specific la nivelul ANIF, face improbabilă / ineficace aplicarea și implementarea performantă, cel puțin pentru moment, a prevederilor art.16 din Norme, în sensul colectării tarifului de către ANIF - „*Autoritatea competentă pentru calculul, colectarea și folosirea tarifului IF este Agenția (...)*”- chiar dacă, într-o proiecție mai mult decât optimistă, ANIF a prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli, pentru anul 2014, realizarea de venituri proprii din „*Tariful IF*” în sumă de 20 mil lei (4,4 mil €).

(310) Rămâne inexplicabil, în continuare, faptul că în forma finală a Normelor, colectarea „*Tarifului IF*” a fost stabilită în competența ANIF - în condițiile în care, la solicitarea MFP transmisă în cadrul circuitului de avizare a HG 1080/2013, s-a solicitat alegerea modului de colectare între cel cu personal propriu ANIF și cel prin intermediul ANAF - ANIF optând pentru cel din urmă și efectuând modificările necesare în proiectul de act normativ.

(311) În aceste circumstanțe, chiar dacă art.1 alin.2 din Norme prevede că „*tariful IF reprezintă contravaloarea unui serviciu public prestat de către ANIF (...) și este supus regimului juridic de drept public*” - formulare introdusă la solicitarea MFP ca o condiție indispensabilă pentru legalitatea colectării prin intermediul ANAF - totuși, la art.16, este prevăzut că ANIF este autoritatea competentă pentru colectarea acest tarif.

(312) **„Puncte slabe”**

(313) Stabilirea la 1.500 a numărului maxim de posturi ale ANIF (de la aprox. 4.800 salariați angajați) și stabilirea unui termen care s-a dovedit insuficient pentru desființarea ANIF (Administrație) și înființarea ANIF (Agenție) - 30.09.2013 data publicării în Monitorul Oficial și 31.12.2013 data limită de desființare a Administrației) - nu a avut nicio susținere formalizată și nicio justificare de ordin tehnic, funcțional și/sau organizatoric, devenind, în fapt, un factor de dezorganizare și de diminuare a capacității ANIF/Agenție de a-și îndeplini atribuțiile legale.

(314) La reducerea arbitrară cu aprox. 70% a numărului de personal nu s-a avut în vedere că: •patrimoniul administrat de ANIF se va diminua cu numai 4% (valoric) prin predarea la ANAR a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor (art.3 alin.3 din OUG nr.82/2011) •vor rămâne aceleași atribuțiile și responsabilitățile pentru exploatarea, întreținerea, repararea și reabilitarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare •vor rămâne neschimbate prevederile normelor de muncă, ale normativelor de personal și cerințele reglementărilor specifice privind securitatea și sănătatea în muncă, specifice organizării și desfășurării activităților de îmbunătățiri funciare.

(315) **Auditul reține ca pe un fapt inexplicabil** - analizat prin prisma bunelor intenții și a unor interese legale - faptul că la nivelul MADR și la nivel guvernamental **nu s-a dorit și nu s-a acționat nici până în prezent pentru remedierea acestei vulnerabilități** privind numărul de 1.500 de posturi, în condițiile în care există aproape o unanimitate de păreri la nivelul specialiștilor din domeniu - ANIF, MADR, mediul academic și universitar, cercetare ș.a. - conform cărora acest număr de posturi a fost stabilit arbitrar, este insuficient și a generat și generează în continuare

disfuncționalități cu efecte nefaste asupra patrimoniului public și privat al statului și asupra stării de viabilitate a infrastructurii de îmbunătățiri funciare.

(316) Reorganizarea structurii teritoriale a ANIF, de la 12 sucursale teritoriale la 41 de filiale județene, coroborată cu reducerea numărului de posturi la 1.500, nu a avut nicio susținere formalizată și nicio justificare de ordin tehnic, funcțional și/sau organizatoric, devenind încă un factor de dezorganizare și de diminuare a capacității ANIF de a-și îndeplini atribuțiile specifice legale.

(317) Sucursalele teritoriale existente, înainte de OUG nr.82/2011, aveau limitele stabilite după criterii de specialitate, în mare măsură aceleași de la data construirii lor, stabilite pe baza unor limite naturale, respectiv limite de interfluvii și limite de bazin / sub-bazin și care, în mare măsură, se suprapuneau pe limitele marilor bazine/spații hidrografice pe care sunt constituite administrațiile bazinale din cadrul ANAR - ceea ce facilita tratarea integrată a problemelor de amenajare a teritoriului.

(318) Prin înființarea, pe criterii administrative, a 41 de filiale județene fără personalitate juridică, precum și prin ierarhizarea filialelor pe IV grade de complexitate (după criterii insuficient fundamentale), s-a creat o realitate greu de gestionat în mod unitar, în sensul existenței unor amenajări de îmbunătățiri funciare situate pe mai multe județe (filiale) și a existenței unor filiale de grad IV a căror funcționare practică rămâne incertă ca urmare a numărului insuficient de posturi (7 posturi) și a unor atribuții și responsabilități aferente unor suprafețe cumulate pe zeci de mii de hectare amenajate sau chiar depășind 100.000 ha.

(319) Ca și în cazul numărului de posturi, la nivelul MADR și la nivel guvernamental nu s-a dorit și nu s-a acționat nici până în prezent pentru remedierea acestei vulnerabilități prin modificarea ROF ANIF (aprobat prin HG nr.1223/2011) care prevedea 41 de filiale județene - în condițiile în care, prin pct.1 și pct.2 ale art. unic din LG nr.199/2012 de aprobare a OUG nr.82/2011, au fost modificate și completate prevederile art.1 alin.3;7 din ordonanță astfel încât filialele au fost numite ca fiind teritoriale, în loc de județene, numărul de 41 a fost abrogat și s-a prevăzut că „Numărul filialelor teritoriale, competența teritorială a acestora și relațiile funcționale cu Agenția se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al Agenției”.

(320) Modificarea ROF ANIF (aprobat anterior prin HG nr.1223/2011), sau elaborarea și aprobarea unui alt regulament, nu a fost realizată până la data finalizării auditului, cu toate că era obligatorie având în vedere apariția OUG nr.79/2013 privind modificarea și completarea LG nr.138/2004, pentru completarea OUG nr.82/2011 (...).

(321) Predarea de către ANIF către ANAR a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și a celor de pe Dunăre, în temeiul art.3 alin.3 OUG nr.82/2011, nu a fost îndeajuns fundamentată din punct de vedere tehnic, funcțional și/sau organizatoric și nici din punctul de vedere al viabilității implementării și a consecințelor practice asupra bunei funcționări a amenajărilor de îmbunătățiri funciare și a eficacității intervențiilor în cazuri de urgență.

(322) Măsura predării infrastructurii către ANAR nu a avut ca fundament o analiză formalizată, de strictă specialitate, cu privire la stabilirea rolului major al digurilor, respectiv în cadrul lucrărilor de îmbunătățiri funciare sau în cadrul lucrărilor specifice ANAR, în funcție de care să se stabilească administratorul acestora.

(323) Principalele disfuncționalități care au apărut, după ce infrastructura respectivă a fost predată în temeiul prevederilor ordonanței și al HG nr.271/2012 și HG nr.441/2013, sau pe care specialiștii ANIF le preconizează ca având o mare probabilitate de apariție, *sunt următoarele*:

(324) ▪fragmentarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare și mărirea riscului la inundații în punctele critice mai puțin vizibile ale liniilor de apărare, mai ales de la Dunăre, pentru care ANIF deține specialiști cu experiență în domeniu, cunoscători ai zonelor critice

(325) ▪parte dintre digurile care au fost predate erau în fază de reabilitare, consolidare, înălțare, impermeabilizare - fiind cuprinse în planurile de investiții ale ANIF și aflându-se în diferite stadii de execuție - lucrări a căror continuare / conservare rămâne incertă, existând riscul pierderii unor părți din stadiile fizice executate până la momentul predării

(326) ▪barajele de atenuare a viiturilor nu au putut fi preluate integral de către ANAR - nefiind lucrări aflate pe cursuri clasificate sau la distanță mai mare de 5 km față de culmea de separație, potrivit LG nr.107/1996 Legea Apelor - și, ca urmare, partea care nu a putut fi preluată a rămas în continuare în administrarea ANIF fără ca aceasta să știe cu exactitate, în lipsa unor precizări clare în OUG nr.82/2011, dacă va putea efectua în continuare cheltuieli pentru acestea în cadrul activității de apărare împotriva inundațiilor

(327) ▪dificultăți în alimentarea cu apă a sistemelor de irigații din acumulările barajelor de atenuare a viiturilor, ca urmare a faptului că prizele de apă au trecut la ANAR, în timp ce aducțiunile la baraje au rămas în administrarea ANIF.

(328) *Recomandări pentru MADR (Cap.III)*

(329) **2.3.2 Referitor la preluarea personalului ANIF (Administrație / Regie) de către ANIF (Agenție / Instituție publică)**

(330) Nu s-a reușit, din motive neclare și care rămân sub semnul incertitudinii, angrenarea tuturor factorilor responsabili - conducerile MADR, ANIF (Agenție) și ANIF (Administrație) - în vederea aplicării la timp, în litera și spiritul lor, a prevederilor art.14 din OUG nr.82/2011 privind preluarea personalului Administrației (ANIF) desființate (aprox. 4.800 de salariați), de către Agenția (ANIF) nou înființată, în limita a 1.500 de posturi prevăzute la art.1 alin.4.

(331) „**alin.1** - Personalul angajat în cadrul Administrației (...), care se desființează, se preia de către Agenție, în limita posturilor prevăzute la art. 1 alin. (4).

(332) **alin.2** - Încadrarea în numărul maxim de posturi stabilit potrivit prevederilor alin. (1) se face în termenele și cu procedura stabilite de lege”.

(333) ➤ O prevedere simplă, clară și frecvent uzitată în astfel de situații - privind preluarea unei părți a personalului de la o entitate care se desființează de către entitatea care se înființează - a fost transformată într-o altă sursă de perturbare / dezorganizare a activității, de inducere a unor tensiuni suplimentare, artificiale, la nivelul salariaților, de generare a unor acțiuni ulterioare în justiție între personalul disponibilizat și ANIF, de utilizare nerațională a unor fonduri publice ș.a.

(334) MADR nu a fost în măsură să susțină adoptarea la timp a hotărârii Guvernului pentru aprobarea ROF Agenție („art.1 alin.5 - Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției se aprobă prin hotărâre a Guvernului, în termen de 15 zile de la înființare”) astfel încât aceasta să fie adoptată de către Guvern până cel mai târziu 15.10.2011 - pentru a se putea derula în bune condiții

procedurile prevăzute de Codul Muncii pentru concedierea colectivă - ROF ANIF fiind aprobat abia în luna decembrie, prin HG nr.1223/14.12.2011, în condițiile în care termenul final de desființare a Administrației, înființare a Agenției și de preluare / concediere a personalului era 31.12.2011.

(335) Totodată, MADR nu a fost în măsură, din motive rămase neclare, nici să coordoneze aplicarea corectă, la timp și în condiții normale a prevederilor ordonanței cu privire la înființarea Agenției, desființarea Administrației și preluarea personalului.

(336) Procesul efectiv de preluare a personalului de la Administrație a început cu întârziere, din motive neclare și fără justificări pertinente - chiar dacă MADR a aprobat relativ la timp structura organizatorică, numărul de posturi și categoriile de salariați ale Agenției (OMADR nr 229/18.11.2011) - motivațiile formalizate cantonându-se la neaprobarea la timp a ROF Agenție și la inexistența unei Metodologii de preluare a personalului elaborată și aprobată de către MADR.

(337) **Ca urmare**, s-a procedat mai întâi la concedierea colectivă a întregului personal al Administrației și abia după aceea la reangajarea unei părți din acest personal în limita numărului de 1.500 de posturi - procedură neprevăzută de art.14 din OUG nr.82/2011.

(338) ➤ Conducerea Agenției (director general și director general adjunct) - numită de către ministru în data de 4.11.2011 (directorul general detașat de la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România) și care și-a încheiat directoratul în data de 8.02.2012 odată cu întreruperea mandatului ministrului - nu s-a implicat în mod real și eficace în aplicarea și respectarea întocmai și la timp a prevederilor art.14 privind preluarea personalului de la Administrație.

(339) Conducerea Agenției nu a stabilit, în timp util, persoanele care vor fi preluate astfel încât Administrația să poată respecta și aplica, pentru restul personalului nepreluat, prevederile și termenele prevăzute la art.65-80 din LG nr.53/2003 (Codul Muncii) cu privire la concedierea colectivă precum și la art.12 alin.3 din Cap. II al Contractului Colectiv de Muncă în vigoare (compensație echivalentă cu trei salarii de bază pentru cei cu vechime în sector mai mică de trei ani și șapte salarii de bază pentru salariații cu o vechime în sector mai mare de trei ani).

(340) ➤ Auditul nu a putut identifica cu certitudine, în limita competențelor legale, o cauză principală, reală, **pentru:**

(341) •tergiversările care au avut loc și pentru lipsa (aparentă) de autoritate a MADR în coordonarea aplicării OUG nr.82/2011 - ordonanță inițiată și susținută de către acesta - cu atât mai mult cu cât blocajul intervenit cât și posibilele consecințe ale acestuia au făcut obiectul unor informări și adrese transmise de către Administrație către: ministru, secretarul de stat, secretarul general al ministerului, președintele CA al Administrației, directorul general al Agenției, președintele sindicatului ș.a.

(342) •motivațiile reale, informale, ale conducerii MADR și ale conducerii Agenției pentru întârzierea stabilirii personalului ce urma să fie preluat, poziție care a reprezentat un factor perturbator al deciziilor luate de către conducerea Administrației cu privire la concediere

(343) •motivațiile reale pentru care MADR, constatând blocajul generat și consecințele acestuia, nu a inițiat un act normativ pentru prorogarea termenului de 31.12.2011 prevăzut în OUG nr.82/2011 pentru desființarea Administrației ș.a.

(344) ➤ Auditul nu este în măsură - în baza documentele analizate, interviurilor realizate, răspunsurilor ANIF la chestionar, informațiilor furnizate de către MADR ș.a. - **decât să formuleze câteva posibile cauze**, chiar dacă unele par a fi contradictorii, ale apariției acestei situații insolite generate de MADR și de conducerea Agenției, *astfel*:

(345) ▪insuficienta implicare formală a conducerii MADR în asigurarea implementării OUG nr.82/2011, în condițiile în care tocmai aceasta era imperios necesară pentru aplicarea în mod corect a unei prevederi legale controversate și contestate la data respectivă, generatoare de potențiale tensiuni sociale și dezechilibre în activitatea Agenției și în administrarea patrimoniului public și privat al statului aflat în competența acesteia.

(346) Astfel, MADR nu a procedat la niciunul dintre următoarele demersuri care ar fi putut determina deblocarea procesului respectiv și respectarea prevederilor legale: ▪inițierea și susținerea adoptării în timp util a hotărârii Guvernului pentru aprobarea ROF Agenție ▪supravegherea și coordonarea ierarhică a conducerilor Agenției și a Administrației în vederea respectării legislației cu privire la preluarea personalului de către Agenție și la concedierea colectivă a personalului nepreluat ▪elaborarea și aplicarea unor măsuri minimale necesare armonizării pozițiilor Agenției și Administrației în ceea ce privește preluarea personalului ▪inițierea unui act normativ pentru prorogarea termenului final de aplicare a ordonanței ș.a.

(347) ▪intenția de a genera condițiile acordării compensațiilor prevăzute în CCM pentru întregul personal disponibilizat (inclusiv celor 1.500 care ar fi trebuit să fie preluați de către Agenție fără compensații) - ceea ce s-a întâmplat în realitate - fie dimpotrivă, tergiversării / blocării acordării compensațiilor pentru personalul disponibilizat ca urmare a nefinalizării la termen a procedurilor specifice cerute de lege pentru derularea și valabilitatea concedierii colective

(348) ▪lipsa unei comunicări reale, formale și informale, între conducerea MADR și conducerea Administrației și între aceasta și conducerea Agenției, sau apariția unei comunicări viciate de factori / interese diverse

(349) ▪lipsa de experiență și de profesionalitate a conducerii Agenției sau/și eventuale obiective informale ale acesteia cu privire la selectarea și preluarea ulterioară a personalului

(350) ▪lipsa eficacității de acțiune și de asumare a răspunderii din partea membrilor CA al Administrației de a contribui la deblocarea situației și de a susține, la nivelul conducerii MADR, variante optime de soluționare a blocajului, de diminuare a riscurilor și a consecințelor aferente ș.a. - în condițiile în care președintele CA ocupa funcția de director în cadrul direcției economice din MADR.

(351) ➤ În anul 2012, ulterior înființării, Agenția nu a achitat drepturile cuvenite persoanelor care fuseseră concediate și ulterior reangajate de către Agenție, ca urmare a faptului că fundamentarea HG nr.183/20.03.2012 „privind suplimentarea bugetului MADR (...), în vederea achitării de către ANIF a obligațiilor rezultate din încetarea contractelor de muncă în urma disponibilizării” s-a făcut, din dispoziții telefonice primite de la MADR, numai pentru sumele cuvenite personalului concediat și neangajat ulterior de către Agenție (39,2 mil lei - echivalent 8,7 mil € / curs 4,5 lei) - reprezentând 75% din sumele totale stabilite drept compensații în urma concedierii colective.

(352) Răspunsul ANIF la întrebările din chestionar precizează că „din discuții telefonice purtate cu MADR, ni s-a solicitat ca aceste liste să cuprindă doar personalul disponibilizat, fără salariații

disponibilizați și reîncadrați la Agenție. Ulterior, prin HG nr.183/20.03.2012, suma alocată nu a acoperit decât salariile compensatorii ale celor disponibilizați și nepreluați de Agenție”.

(353) ➤ Consecințele acestor inexplicabile și nejustificate decizii, tergiversări și ineficacități în acțiune au fost următoarele:

(354) ▪dintre cei 4.877 salariați ai Administrației la apariția OUG nr.82/2011, 4.225 au fost concediați (art.65-68 Codul Muncii - concediere colectivă), 531 au fost preluați în baza art.14 din OUG nr.82/2011, prin acordul părților (art.55 lit.b din Codul Muncii) - așa cum ar fi trebuit să fie preluați toți 1.500 conform OUG nr.82/2011 - și 121 au plecat din diverse motive (pensionare limită de vârstă / medicală ș.a.).

(355) ▪dintre cei 4.225 salariați concediați (art.65-68 Codul Muncii), 963 au fost reangajați ulterior de către Agenție, iar 3.262 nu au fost reangajați

(356) ▪au fost stabilite compensații pentru 4.225 persoane concediate însumând 52,4 mil lei (11,6 mil €) din care aferente personalului concediat și reangajat (963) - 13,2 mil lei (2,9 mil €) - și aferente personalului concediat și nereangajat (3.262) - 39,2 mil lei (8,7 mil €)

(357) ▪au fost achitate compensații totale însumând 39,2 mil lei (8,7 mil €) - pentru cele 3.262 persoane disponibilizate și nereangajate ulterior - iar pentru cele 943 de persoane concediate și reangajate, compensațiile nu au fost plătite (13,2 mil lei / 2,9 mil €)

(358) ▪numărul total al persoanelor concediate și reangajate de către Agenție care au inițiat acțiuni în instanță pentru recuperarea drepturilor calculate și neplătite a fost de 843 - fiind solicitată suma totală de 12,9 mii lei (2,9 mil €)

(359) ▪până în prezent, 628 de persoane (75%) au câștigat în justiție suma totală de 8,9 mil lei (2 mil €) reprezentând 70% din suma totală solicitată, sumă ce urmează a fi achitată de către Agenție din resurse proprii (credite de la bugetul de stat și din venituri proprii).

(360) **2.3.3 Referitor la salarizarea personalului ANIF după apariția OUG nr.82/2011**

(361) Salarizarea personalului ANIF (Agenție) s-a făcut prin coroborarea și, uneori, interpretarea prevederilor conținute în mai multe reglementări legale având în vedere că art.13 din OUG nr.82/2011 prevedea numai, fără trimitere precisă și fără altă detaliere, că „(...) personalul Agenției se salarizează potrivit reglementărilor legale aplicabile personalului plătit din fonduri publice”.

(362) ➤ Personalul angajat la Agenție a fost și este salarizat similar grilelor de salarizare și veniturilor salariale stabilite în Contractul colectiv de muncă de la nivelul Administrației (regie autonomă) chiar dacă aceasta s-a desființat la 31.12.2011.

(363) În OUG nr.82/2011, la art.15, s-a prevăzut și că „Agenția se substituie în toate drepturile și obligațiile decurgând din toate actele normative, contractele, convențiile, (...) în care Administrația este parte” - interpretabilă ca referindu-se inclusiv la Contractul Colectiv de Muncă de la nivelul Administrației (regie autonomă), aflat în vigoare la data apariției ordonanței, pentru care Agenția avea obligația să-i mențină valabilitatea și să-l respecte până la data expirării lui.

(364) În acest context - și având în vedere și inexistența unor prevederi legale punctuale și explicite aplicabile salarizării personalului Agenției, prin încadrarea / asimilarea într-una dintre anexele la LG nr.284/2010 cu modificările și completările ulterioare, privind salarizarea unitară a personalului plătit

din fonduri publice - salarizarea personalului s-a făcut prin interpretarea și coroborarea prevederilor legale generale în vigoare cu prevederile Contractul colectiv de muncă la nivelul Administrației, care era în vigoare la data apariției OUG nr.82/2011 și care era valabil până la 31.12.2011.

(365) **În timpul derulării acțiunii de audit**, Departamentul III din Curtea de Conturi a României a solicitat în mod formalizat Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) - entitate care asigură „*Monitorizarea și controlul alicării prevederilor legale privind salarizarea personalului bugetar (art. 8 din Legea nr.284/2010)*” - să efectueze analizele și verificările de specialitate necesare și să comunice în mod punctual și motivat dacă sistemul de salarizare aplicat de către ANIF, începând cu 01.01.2012 și până în prezent, respectă reglementările legale aplicabile personalului plătit din fonduri publice - așa cum prevede art.13 alin (13) din OUG nr.82/2011.

(366) Urmare a controlului efectuat, MMFPSPV a confirmat legalitatea modului de reîncadrare / încadrare și salarizare a personalului ANIF considerând că „(...) *sistemul de salarizare aplicat de ANIF, în perioada 1.01.2012 și până în prezent, se încadrează în reglementările aplicabile personalului plătit din fonduri publice, respectiv prevederile Legii cadru nr.284/2010, cu modificările și completările ulterioare și a legilor anuale de aplicare*”.

(367) Auditul reține că situația salarizării personalului ANIF, după transformarea din regie autonomă în instituție publică, nu a fost singulară la nivel național, ci a fost similară cu situația salarizării personalului autorităților și instituțiilor publice care și-au schimbat regimul de finanțare, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 329/2009, din instituții finanțate integral din venituri proprii în instituții finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat.

(368) Diferența constă în faptul că, în aceste cazuri - așa cum ar fi trebuit să se procedeze și în cazul sistemului de salarizare de la nivelul ANIF - au fost emise acte normative care, coroborate, au reglementat situația salarizării personalului, în sensul încadrării punctuale într-una dintre anexele la LG nr.284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice - prevederile art. 37(2) și (3) din LG nr.284/2010 coroborate cu cele ale art.4 din Legea nr. 283/2011 privind aprobarea OUG nr. 80/2010 pentru completarea art.11 din OUG nr.37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar a prevăzut.

(369) **Recomandări pentru MADR (Cap.III)**

(370) **2.3.4 Referitor la asigurarea conducerii ANIF după apariția OUG nr.82/2011**

(371) **A. Constituirea și funcționarea Consiliului de conducere al ANIF**

(372) Nu au fost efectuate și aprobate nici în prezent, prin hotărâre a Guvernului, modificările necesare la ROF ANIF (aprobat anterior prin HG nr.1223/2011) conform prevederilor LG nr.199/2012 de aprobare a OUG nr.82/2011 - prin care a fost reglementat, la Art. unic, pct.11 (modifică art.13 din OUG nr.82/2011): „*Conducerea Agenției este asigurată de un consiliu de conducere compus din 7 membri, care își desfășoară activitatea potrivit regulamentului de organizare și funcționare al Agenției*”.

(373) Realitatea confirmă atât faptul că punerea în aplicare a unei prevederi legale expres și punctual formulate într-o lege a fost blocată, în mod indirect, prin tergiversarea timp de peste 18 luni a aprobării ROF ANIF, cât și faptul că ANIF a funcționat și funcționează și în prezent fără a avea o conducere legală, asigurată de către Consiliul de conducere.

(374) Auditul nu poate reține ca pe o justificare suficientă, reală și credibilă - care să dovedească preocuparea MADR de a iniția la timp proiectul de HG pentru aprobarea ROF ANIF, de a-l redacta cu profesionalism pentru a se încadra în cerințele legislației generale și de a-l susține, inclusiv în Guvern, în caz de blocare sau în cazul în care ministerele avizatoare întârzie acordarea avizelor - argumentele și motivațiile conform cărora proiectul de act normativ se afla încă, după mai mult de 18 luni de la apariția LG nr.199/1.11.2012, în procesul de avizare, iar ministerele avizatoare au formulat obiecțiuni repetate cu privire la mai multe prevederi ale proiectului.

(375) *Recomandări pentru MADR (Cap.III)*

(376) **B. Numirea conducerii executive a ANIF**

(377) Începând cu luna iunie 2012, conducerea ANIF a fost menținută în stare de provizorat ca urmare a faptului că directorul general și directorul general adjunct au fost numiți de către MADR prin detașări repetate de la operatori economici de stat sau privați - în condițiile în care nu a fost constituit și nu a funcționat Consiliul de conducere care, conform art. unic pct.11 din LG nr.199/2012, avea atribuția și competența să propună conducerea ANIF pentru a fi numită prin ordin al ministrului.

(378) ➤ Auditul nu a identificat existența unor motivații pertinente și justificate, analizate prin prisma bunelor intenții și a unor interese legitime, pentru care posturile de director general și de director general adjunct nu au fost ocupate prin concurs nici măcar în perioada de peste 1 an dintre apariția OUG nr.82/29.09.2011 - la art.13 alin.3 prevedea numirea prin concurs - și apariția LG nr.199/1.11.2012 care prin art. unic pct.11 a reglementat înființarea Consiliului de conducere.

(379) Astfel, posturile de director general și director general adjunct au fost ocupate prin detașarea unor persoane angajate la alți operatori economici, de stat și privați, detașări făcute pe 3/6/12 luni, în lipsa unui cadru procedural de selecție, minimal, formalizat, *cu privire la:*

(380) •criterii profesionale de selecție: •pregătire profesională deosebită în domeniul îmbunătățirilor funciare •competențe profesionale și manageriale deosebite dovedite prin rezultate anterioare •implicare anterioară performantă în: elaborarea de Strategii, Programe / Proiecte în domeniul îmbunătățirilor funciare sau în conducerea, cu rezultate manageriale și tehnico - economice semnificative, a unor entități și activități specifice îmbunătățirilor funciare

(381) •program propriu de management al directorului general sau un program elaborat în comun cu directorul general adjunct - prezentate conducerii MADR - prin care să fie susținute și argumentate candidaturile pentru posturile respective precum și, eventual, justificată numirea fără concurs a persoanelor respective

(382) •ținte principale, obiective principale de management și termene țintă de realizare a lor - stabilite de către conducerea MADR pentru persoanele numite prin detașare la conducerea ANIF.

(383) ➤ La nivelul MADR nu s-a anticipat și nu s-a ținut cont de consecințele formale și informale generate de numirea provizorie a directorului general - prin detașări repetate pe câte 6 luni (13.06.2012 - 12.12.2012; 14.12.2013 - 13.06.2013; 25.01.2014 - prezent) și pe câte 3 luni (15.07 - 14.10.2013; 25.11.2013 - 24.01.2014), inclusiv perioada de 1 lună în care nu a ocupat funcția nefiind efectuată numirea prin ordin al ministrului (14.06 - 14.07.2013) - **cum ar fi:**

(384) ▪instabilitate în managementul ANIF prin relativizarea poziției, competenței și prestigiului directorului general

(385) ▪descurajarea / blocarea / tergiversarea eventualelor intenții și/sau demersuri ale conducerii ANIF pentru elaborarea și implementarea unor Programe de măsuri, pe termen scurt, mediu și lung în vederea redresării ANIF și a domeniului îmbunătățirilor funciare.

(386) ➤ Auditul reține, cu surprindere, un evident contratimp între intențiile și acțiunile conducerii MADR și prevederile actelor normative în vigoare, *în sensul că:*

(387) ▪atunci când art.13 alin.3 din OUG nr.82/2011 prevedea numirea conducerii ANIF prin concurs - MADR a numit-o fără concurs și prin detașare

(388) ▪când art. unic pct.11 din LG nr.199/2012 a modificat art.13 din OUG nr.82/2011 și a prevăzut numirea conducerii ANIF la propunerea Consiliului de conducere - MADR a numit-o tot fără concurs și tot prin detașări repetate

(389) ▪în martie 2014, când era aplicabil art. unic pct.11 din LG nr.199/2012 privind numirea conducerii ANIF la propunerea Consiliului de conducere - conducerea MADR a organizat concurs pentru selectarea și numirea directorului general.

(390) ➤ **Începând cu luna iunie 2012**, directorul general al ANIF, numit prin detașare așa cum a fost prezentat mai sus, a practicat în mod extins numirea prin detașare, în posturi / funcții stabilite prin statul de funcțiuni aprobat de către MADR, a unor persoane angajate la alte entități, cu precădere operatori economici privați.

(391) Astfel, cca. 60 de persoane, din care cca. 40 la filialele teritoriale și cca. 20 la centrala ANIF, au fost angajate prin detașare, de regulă pe durate de 6 /12 luni - inclusiv funcțiile de director economic, respectiv de șef serviciu juridic fiind ocupate, prin decizie a directorului general, de către persoane detașate de la operatori economici privați.

(392) Auditul nu poate accepta motivațiile / justificările conducerii ANIF - conform cărora a fost avut în vedere bunul mers al ANIF și s-a încercat să se ocolească unele prevederi legale în vigoare în perioada 2012-2013 care stabileau un algoritm restrictiv de ocupare a posturilor devenite vacante - cu atât mai mult cu cât o astfel de metodă subiectivă de angajare este potențial generatoare de vulnerabilități și riscuri, *cum ar fi:*

(393) ▪aparitia subiectivismului și a unor abuzuri ca urmare a inexistenței procedurilor interne de selecție și angajare pe baza criteriilor formalizate, precum și pătrunderea în sistem a unor persoane fără pregătirea și experiența profesională necesare

(394) ▪aparitia discriminării între angajații din aceeași categorie profesională ca urmare a diferențelor salariale dintre cei angajați la ANIF și cei detașați de la alte entități având nivel de salarizare superior

(395) ▪ existența unor posibile conflicte de interes ca urmare a inexistenței procedurilor interne de selecție și de angajare care să prevadă verificarea compatibilității / incompatibilității persoanelor detașate de la alte entități de stat sau private ș.a.

(396) Recomandări pentru MADR (Cap.III) Recomandări pentru ANIF (Cap.III)

(397) **2.4 Cu privire la armonizarea Țintelor și obiectivelor MADR cu cele din Programele de guvernare**

(398) Prin Programele de guvernare aprobate de către Parlament prin hotărârile de acordare a încrederii Guvernului (Hotărârile nr.24/28.12.2004; 39/23.12.2009; 1/9.02.2012; 15/7.05.2012; 45/21.12.2012) au fost stabilite anumite ținte privind domeniul îmbunătățirilor funciare pentru atingerea cărora MADR ar fi trebuit să elaboreze, să aprobe și să aplice un cadru procedural formalizat în vederea subsumării și armonizării Țintelor și obiectivelor sale și ale entităților subordonate cu dezideratele stabilite în Programele de guvernare.

(399) Chiar dacă în practică au fost realizate și unele obiective, sau părți ale unor obiective, prevăzute în Programele de guvernare, aceste acțiuni nu au avut un caracter sistematic și unitar bazat pe documente formalizate de tip „Programe / Proiecte naționale” aprobate de către Guvern, la inițiativa MADR și/sau „Programe interne de măsuri” și „Planuri secvențiale de măsuri” aprobate prin ordin al ministrului - conținând obiective, atribuții, termene și responsabilități precise pentru MADR și pentru entitățile subordonate.

(400) În lipsa acestor proceduri și documente formalizate de implementare, urmărire și verificare a modului în care prevederile din Programele de guvernare sunt respectate și implementate, la nivelul MADR nu au fost monitorizate în mod distinct și punctual nici modalitatea și nici măsura în care ministerul și-a îndeplinit atribuțiile prevăzute în LG nr.90/2001 (art.34) privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor și în reglementările legale privind organizarea și funcționarea MADR - în sensul că *„realizează politica guvernamentală în domeniul său de activitate, cu responsabilități în aplicarea strategiei și a programului de guvernare”*.

(401) Auditul reține că nici de la nivel guvernamental nu s-a dispus, în mod direct, explicit și formalizat - în baza LG nr.90/2001 (art.11 lit. I: *„Guvernul conduce și controlează activitatea ministerelor și a celorlalte organe centrale de specialitate din subordinea sa”*) - monitorizarea, verificarea și evaluarea modului în care MADR a detaliat, aprobat și implementat prevederile privind îmbunătățirile funciare din Programele de guvernare aprobate de către Parlament și nici pentru evaluarea performanțelor conducerii ministerului referitoare la obiectivele respective (ministrul - în calitate de membru al Guvernului și secretarii de stat - în calitate de demnitari numiți de către Primul ministru).

(402) Recomandări pentru MADR (Cap.III)

(403) 2.5 Cu privire la modalitatea de valorificare de către MADR a constatărilor din raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind situația sistemelor de irigații

(404) Ca urmare a Hotărârii nr.9/13.04.2010 a Camerei Deputaților, referitoare la valorificarea „Raportului Comisiei parlamentare de anchetă privind situația sistemelor de irigații, precum și a altor sectoare de îmbunătățiri funciare”, MADR avea obligația să inițieze și să implementeze măsuri practice, punctuale și eficace atât pentru analizarea formalizată a conținutului acestuia cât și pentru valorificarea la nivelul său de competență a constatărilor și propunerilor conținute în raport.

(405) „**art.2:** Camera Deputaților solicită (...) Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (...) să analizeze concluziile și propunerile formulate de Comisia de anchetă și să ia măsurile ce se impun, potrivit competențelor ce le revin”

(406) ➤ Structurile interne de specialitate ale MADR împreună cu entitățile subordonate nominalizate în raport nu au analizat formalizat aspectele conținute în Raportul Comisiei parlamentare și nici nu a fost elaborat, aprobat și implementat un „Program unitar de măsuri” conținând obiective, atribuții individualizate, termene și responsabilități precise, cu privire la:

(407) ▪identificarea structurilor interne și a entităților din subordinea MADR în sarcina cărora au fost stabilite responsabilitățile pentru deficiențele consemnate în Raportul Comisiei, stabilirea responsabilităților individuale și aplicarea sancțiunilor aferente

(408) ▪elaborarea, aprobarea și implementarea unui Cadru procedural unic privind stabilirea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților fiecăreia dintre structurile interne / entităților identificate, în vederea verificării deficiențelor semnalate și elaborării măsurilor adecvate pentru eliminarea / diminuarea acestora

(409) ▪demararea unor acțiuni de control în vederea cuantificării pagubelor și prejudiciilor consemnate de către Comisie, stabilirii responsabilităților și dispunerii măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor și de sancționare, sesizarea Parchetului ș.a.

(410) ▪identificarea vulnerabilităților și a riscurilor inerente legislației specifice precum și a consecințelor aplicării acestora precum și inițierea și susținerea unor acte normative prin care să se modifice / completeze / armonizeze legislația specifică în vederea eliminării / diminuării acestora ș.a.

(411) ➤ Auditul consideră că Raportul Comisiei de anchetă și Hotărârea nr.9/2010 a Camerei Deputaților ar fi putut fi un moment oportun pentru MADR de a identifica și de a corecta mai curând, în mod real și formalizat, inadvertențele legislației specifice, deficiențele existente în Sistemul național de irigații, factorii perturbatori pentru integritatea acestuia, disfuncționalitățile referitoare la îndeplinirea atribuțiilor și obligațiilor stabilite prin LG nr.138/2004 de către OROIF, ANIF, OUAİ / FOUAI și alte entități din domeniu ș.a.

(412) Faptul că Raportul respectiv și hotărârea Camerei Deputaților nu au fost primite oficial de către MADR (conform afirmațiilor justificative ale acestuia) nu poate modifica aceste concluzii având în vedere că aceste documente au fost publicate în Monitorul Oficial.

(413) ➤ Situația de fapt prezentată mai sus este cu atât mai de neînțeles - în logica normală a bunelor intenții și a respectării legalității - cu cât cei doi miniștrii ai agriculturii din perioada imediat următoare hotărârii Camerei Deputaților au făcut parte din Comisia parlamentară de anchetă în poziția de președinte al comisiei, respectiv de membru al acesteia.

(414) **2.6 Cu privire la modalitatea de valorificare de către MADR a constatărilor și recomandărilor Curții de Conturi a României cuprinse în „Raportul privind situația economico-financiară a SNIF”**

(415) În anul 2004 a fost dat semnalul de începere a procesului de reorganizare a SNIF - Societatea Națională „Îmbunătățiri Funciare” - S.A (societate cu capital de stat sub autoritatea Ministerului Agriculturii) prin semnarea Acordului de împrumut nr.4.717 RO dintre Romania și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea și reforma sectorului de irigații, acord ratificat de către Parlament prin Legea nr.4/2004.

(416) Urmare a condițiilor, obligațiilor și termenelor prevăzute în acord ca revenind României, au fost adoptate **Legea nr.138/2004** a îmbunătățirilor funciare precum și **HG nr.1.407/2004** prin care a fost aprobat **Planul de reorganizare globală a SNIF** - urmare acestora a fost înființat ANIF (Administrație) în anul 2004, care a preluat de la SNIF activitățile de administrare, gestionare și finanțare a îmbunătățirilor funciare, iar SNIF a păstrat, până la privatizare (prevăzută ca finalitate a procesului de reformă dar nerealizată în practică), numai prestarea de servicii de îmbunătățiri funciare - reparare, întreținere ș.a. - în principal destinate ANIF.

(417) În anul 2010, Curtea de Conturi a României a realizat un audit al performanței la SNIF și la MADR cu privire la modul de implementare și la rezultatele implementării reformei reglementate prin LG nr.138/2004 și HG nr.1.407/2004 - componenta privind reorganizarea și privatizarea SNIF - și a întocmit **„Raportul privind situația economico-financiară a SNIF”** (nr. III/40076/ 4.02.2011) care a fost aprobat de către Plenul Curții de Conturi, a fost publicat pe Site Curții, a fost transmis conducerii MADR pentru analiza conținutului și implementarea propunerilor, precum și, spre informare, către Guvern și către Parlament.

(418) **Principalele concluzii din Raportul de audit cu privire la SNIF**

(419) ❖ Situația dificilă în care se afla SNIF era o consecință directă a neaplicării de către Ministerul Agriculturii, sau aplicării parțiale și cu întârziere, a legislației specifice privind reorganizarea societății

(420) ❖ Ministerul nu și-a îndeplinit obligațiile și sarcinile prevăzute expres în legislația specifică cu privire la SNIF, fie urmare a lipsei reale de voință pentru „a face”, fie a dezinteresului sau neprofesionalismului, fie a unui amestec din toate, în diferite proporții variabile în timp, deopotrivă de grave din punct de vedere constituțional, legal și moral

(421) ❖ Ministerul nu recunoștea și nu realiza că a fost entitatea care a avut responsabilitatea maximă, pe care nu și-a împlinit-o și nici asumat-o, în a aplica voința Parlamentului și a Guvernului de reorganizare și de privatizare a SNIF, dovedind o insuficientă capacitate de autoevaluare a propriilor acțiuni și de asumare a propriilor erori privind modul în care și-a îndeplinit obiectivele pentru care a fost înființat, a funcționat și a fost finanțat din fonduri publice

(422) ❖ Ministerul nu și-a îndeplinit o parte semnificativă din atribuțiile și sarcinile referitoare la reorganizare globală a SNIF, cuprinse și stabilite în mod expres în Legea nr.138/2004 a îmbunătățirilor funciare și în HG nr.1407/2004 pentru aprobarea Planului de reorganizare globală a SNIF - adoptată în temeiul legii

(423) ❖ Ministerul nu s-a implicat, în suficientă măsură, din motive rămase neclare, în implementarea Planului de reorganizare globală a SNIF, chiar dacă fusese mandatat expres, în

acest sens, prin actul normativ și chiar dacă structurile sale interne fuseseră nominalizate ca responsabile

(424) ❖ Ministerul nu a elaborat și aprobat, prin ordin al ministrului, *Regulamentul cu privire la procedurile de reorganizare ale SNIF*, așa cum prevedea art.78 din Legea nr.138/2004, lăsând nereglementat un întreg și complex proces de care era responsabil în mod direct

(425) ❖ Aplicarea și implementarea acestor obiective, rămase în realitate numai la stadiul de obligații stabilite de către Guvern prin act normativ, ar fi putut evita parcursul sinuos și incert avut de SNIF precum și consecințele și situația gravă în care a ajuns.

(426) **Principalele propunerile formulate în Raportul de audit cu privire la SNIF**

(427) ♦ Reanalizarea situației în care se găsea domeniul îmbunătățirilor funciare și SNIF precum și a Strategiei de privatizare a acesteia, definirea unei variante de viitor (redresare, restructurare, reorganizare, privatizare, insolvență ș.a.), posibil de realizat din punct de vedere tehnic, economic, social și legislativ și într-un interval de timp delimitat

(428) ♦ Stabilirea unui colectiv interministerial, sub autoritatea Guvernului, format din reprezentanți ai ministerelor agriculturii și finanțelor precum și ai entităților implicate (ADS, SNIF, ANIF, ANAF), pentru structurarea unui „Program de măsuri” pentru aplicarea variantei stabilite - care să conțină atribuțiile și responsabilitățile punctuale ale entităților implicate, termenele de finalizare și de raportare, sancțiunile pentru nerespectarea acestora precum și propuneri de modificare și completare a cadrului legal existent

(429) ♦ Elaborarea și adoptarea unui pachet legislativ complet, inclusiv prin inițiativă legislativă, pentru aplicarea „Programului de măsuri”, prin care să fie modificat / completat cadrul legal existent, sub toate aspectele specifice, astfel încât varianta aleasă pentru SNIF să poată fi implementată cu succes.

(430) **Concluziile referitoare la modalitatea în care au fost aplicate propunerile formulate în Raportul de audit cu privire la SNIF**

(431) În urma raportului de audit și a propunerilor formulate de către Curtea de Conturi era de așteptat ca MADR să inițieze și să implementeze măsuri practice, punctuale și eficace în vederea analizării formalizate a conținutului Raportului și pentru dispunerea măsurilor necesare remedierii / eliminării disfuncționalităților consemnate - atât pe cele ale MADR cât și pe cele ale entităților nominalizate din subordinea / coordonarea acestuia.

(432) ➤ Structurile interne de specialitate ale MADR împreună cu entitățile subordonate nominalizate în raport nu au analizat formalizat aspectele conținute în Raport (solicitare expresă a Curții de Conturi formulată în adresa de transmitere a Raportului către Ministerul Agriculturii) și nici nu au elaborat, aprobat și implementat un „Program unitar de măsuri” conținând obiective, atribuții individualizate, termene și responsabilități precise, *cu privire la:*

(433) • identificarea structurilor interne și a entităților din subordinea MADR nominalizate în raport că nu au respectat legea și nu și-au îndeplinit obligațiile și atribuțiile legale, sau din vina cărora nu au fost respectate prevederile și termenele legale, stabilirea responsabilităților individuale și aplicarea sancțiunilor ș.a.

(434) ▪elaborarea, aprobarea și implementarea unui Cadru procedural unic privind stabilirea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților fiecăreia dintre structurile interne / entităților identificate, în vederea verificării deficiențelor semnalate, elaborării măsurilor adecvate pentru eliminarea / diminuarea acestora și pentru implementarea propunerilor Curții de Conturi

(435) ▪stabilirea unui calendar al implementării „Programului unitar de măsuri” cu termene intermediare și finale

(436) ▪stabilirea modalităților formalizate de monitorizare, verificare și evaluare a impactului implementării și a termenelor de raportare a realizării măsurilor ș.a.

(437) ▪identificarea vulnerabilităților și a riscurilor inerente legislației specifice precum și a consecințelor aplicării acestora, precum și inițierea și susținerea unor acte normative prin care să se modifice / completeze / armonizeze legislația specifică în vederea eliminării / diminuării lor ș.a.

(438) În prezent, începând cu data de 12.07.2012 - urmare și a lipsei de acțiune pentru implementarea propunerilor din Raportul Curții de Conturi - SNIF se află în procedura de administrare judiciară în conformitate cu hotărârea nr.8084/12.07.2012 a Tribunalului București Secția a - VII - a Civilă, fiind deschisă procedura generală a insolvenței împotriva acesteia cu riscul inerent ca, la un anumit moment, administratorul judiciar, comitetul creditorilor sau oricare dintre creditori, precum și administratorul special să solicite judecătorului sindic să aprobe intrarea în faliment a SNIF - cu consecința ridicării dreptului de administrare, desemnării unui lichidator provizoriu și, în final, lichidării bunurilor acesteia.

(439) Lipsa de acțiune de la nivelul MADR, cu privire la eliminarea factorilor cauzatori ai situației grave în care a ajuns în prezent SNIF, nu poate beneficia de prezumția necunoașterii având în vedere că, în luna martie 2011, Curtea de Conturi a făcut cunoscute conducerii ministerului, prin Raportul amintit, situația de fapt, factorii cauzatori și consecințele acestora, precum și perspectiva falimentului SNIF.

(440) Nici MADR și nici ANIF nu au reacționat, prin analize specifice și prin identificarea unor măsuri legale posibil de aplicat, atunci când Curtea de Conturi le-a adus la cunoștință că una dintre cauzele principale ale „falimentării” SNIF este faptul că ANIF a păstrat / introdus în caietul de sarcini al licitațiilor, începând cu anul 2008 (dată până la care SNIF a beneficiat, conform legii, de încredințarea directă a contractelor / lucrărilor ANIF), cu justificări puțin susținute economico-financiar și din punct de vedere al intereselor generale ale economiei naționale, prevederile neobligatorii ale art.181 lit. c din OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică (...).

(441) **Consecința directă a acestei decizii** a fost excluderea SNIF de la participarea directă la licitațiile ANIF (achiziții finanțate majoritar din bugetul de stat) ca urmare a datoriei pe care le avea către bugetele componente ale bugetului general consolidat (inclusiv datorii „istorice”), proliferarea în domeniu a unor operatori economici înființați recent sau fără activitate specifică notabilă dar fără datorii bugetare și care puteau participa la licitațiile ANIF, precum și, implicit, transformarea SNIF din principal antreprenor specializat în domeniu în subantreprenor dependent de operatorii economici câștigători.

(442) **(art.181 - Autoritatea contractantă are dreptul de a exclude dintr-o procedură pentru atribuirea contractului de achiziție publică orice ofertant/candidat care se află în oricare dintre următoarele situații:**

(443) **lit. c) nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale**

către bugetele componente ale bugetului general consolidat (...)"

(444) (comparativ, de exemplu, cu prevederea de la art.180: „Autoritatea contractantă are obligația de a exclude din procedura aplicată pentru atribuirea contractului de achiziție publică (...)"

(445) Efectele (dramatice) acestei viziuni, atitudini și poziționări au fost scăderea permanentă și accentuată a lucrărilor contractate și a veniturilor, precum și deteriorarea situației economico - financiare a SNIF, astfel:

(446)

- mil lei -

TOTAL CONTRACTE 2007 - 2013	Număr de contracte	Valoare inclusiv TVA
	437	96,1
Contracte / comenzi directe cu ANIF	380	83,6
Subantrepriză	57	12,5
An 2007	350	81,6
Contracte / comenzi directe cu ANIF	350	81,6
Subantrepriză	-	-
Anii 2008-2013	87	14,5
Contracte / comenzi directe cu ANIF	30	2,1
Subantrepriză	57	12,4

Sursa: SNIF

(447) ■valoarea totală a lucrărilor ANIF contractate de către SNIF în toată perioada 2008-2013 (6 ani) a scăzut spectaculos (cu 82%) față de aceea din anul 2007, de la 81,6 mil lei în anul 2007 la 14,5 mil lei

(448) ■valoarea contractelor / comenzilor directe cu ANIF a scăzut (cu 97%) de la 81,6 mil lei în anul 2007 la 2,1 mil lei în toată perioada 2008-2013

(449) ■din valoarea totală de 14,5 mil lei (2008-2013), reprezentând lucrările contractate direct de către SNIF, suma de 12,4 mil lei a reprezentat-o valoarea lucrărilor în subantrepriză pe care antreprenorii care au câștigat licitațiile - de multe ori ca urmare a faptului că nu aveau datorii la bugetele publice și că SNIF nu participa la licitații - le-au subcontractat cu SNIF în condițiile impuse de către aceștia, de regulă dezavantajoase pentru SNIF.

(450) ➤ **Este greu de înțeles și de admis** - în logica bunelor intenții și a responsabilității legale pentru buna funcționare a SNIF ca entitate cu capital de stat de sub autoritatea MADR - care au fost și sunt considerentele, la nivelul MADR și la nivelul conducerii ANIF, pentru care nici în prezent nu este aplicată varianta permisivă a cadrului legislativ în vigoare (art.181 lit. c din OUG nr.34/2006) iar ANIF continuă să interpreteze și să aplice restrictiv dispoziția legală respectivă, transformând un drept al autorității contractante într-o obligație legală - situație care împiedică participarea directă a SNIF la procedurile de achiziții publice organizate de către ANIF.

(451) ➤ Nici conducerea MADR și nici conducerea ANIF nu au fost în măsură să prezinte auditului argumente / justificări realiste, temeinice și documentate - din punct de vedere economico-financiar, din punctul de vedere al performanței utilizării fondurilor bugetare alocate ANIF, din punctul de vedere al intereselor ANIF și din punctul de vedere al intereselor generale ale economiei naționale - pentru care au fost menținute aceleași practici și în perioada 2011-2014 (după atenționarea făcută de către Curtea de Conturi prin Raportul de audit amintit).

(452)

➤ **Recomandări pentru MADR (Cap.III)**

(454) **CONCLUZIA GENERALĂ** a auditului este că implementarea reformei în domeniul îmbunătățirilor funciare la nivel național - cu precădere în sectorul de irigații prin componenta privind transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații în proprietatea/folosința OUA/FOUAI - nu a avut finalitatea așteptată fiind mai degrabă un insucces al politicii de aplicare a pachetului legislativ specific (LG nr.138/2004 și reglementările adiacente).

(455) Formularea acestei concluzii este măsura concisă a situației actuale dificile / deficitare a domeniului irigațiilor, precum și a celorlalte concluzii din prezentul Raport referitoare la realitatea de fapt și la acțiunile / inacțiunile principalelor entități ale statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniu.

(456) Astfel, a fost identificată o diferență semnificativă între ținta principală a LG nr.138/2004 - de revitalizarea și dezvoltarea durabilă a domeniului respectiv - și situația prezentă în care amenajările de irigații funcționale (suprafața totală) reprezintă numai 45% din suprafața totală amenajată cu irigații, iar suprafața totală irigată efectiv (udarea 1) reprezintă numai 5% din suprafața totală amenajată cu irigații și, respectiv, 11% din suprafața totală amenajată cu irigații funcționale.

(457) Cauza principală a insuccesului componentei „irigații” a reformei a fost insuficienta voință de la nivelul MADR, al ANIF și al celorlalte entități din domeniu pentru implementarea performantă a reformei și pentru îndeplinirea corectă, coerentă și la timp a atribuțiilor stabilite de LG nr.138/2004 - chiar dacă sub aspect cantitativ s-a realizat transmiterea fără plată, în proprietatea / folosința OUA / FOUA a unei părți din Sistemul național de irigații.

(458) Auditul a identificat această cauză ca având un caracter de generalitate în perioada 2004 - 2012, indiferent de echipa aflată la conducerea MADR și indiferent de spectrul politic de care a aparținut aceasta.

(459) Începând cu iunie 2012, a crescut nivelul de interes și de voință la nivelul conducerii MADR de a stopa continuarea destructurării Sistemului național de irigații și de a elabora și susține / aproba unele măsuri necesare domeniului îmbunătățirilor funciare.

(460) ➤ Ca urmare, în perioada 2004-2012, implementarea performantă a reformei a fost blocată, chiar dacă indirect, *ca urmare a faptului că:*

(461) •nu au fost îndeplinite sau s-a tergiversat îndeplinirea unor atribuții prevăzute expres de lege în sarcina MADR (*Exemplu:* •coordonarea și planificarea activităților de îmbunătățiri funciare și elaborarea, aprobarea și implementarea „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” •organizarea, executarea și actualizarea Sistemului informațional de evidență la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol ș.a.).

(462) •nu au fost elaborate și aprobate, prin ordin al ministrului, unele reglementări complementare legii, dar esențiale pentru ca măsurile de bază să poată deveni viabile, țintele stabilite să poată fi atinse iar reforma să poată avea succes (*Exemplu:* •elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural unitar pentru aplicarea măsurilor prevăzute la art.39 din lege cu privire la valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de

utilitate publică •elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural unitar pentru îndeplinirea atribuțiilor MADR și ale ANIF prevăzute la art.82 (83) din lege - „Constatarea și sancționarea contravențiilor” •elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural unitar pentru a face viabile Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare care trebuiau să supravegheze activitatea de la nivel teritorial a ANIF ș.a.).

•nu au fost promovate / susținute unele acte normative, noi sau pentru modificarea / completarea celor în vigoare (*Exemplu:* •modificarea ROF ANIF aprobat prin HG nr.1223/2011, sau elaborarea și aprobarea unui alt regulament, nu a fost realizată nici până în prezent cu toate că trebuia făcută și ca urmare a LG nr.199/2012 și ca urmare a OUG nr.79/2013 •„Normele metodologice privind modul de calcul și de colectare, precum și termenele de plată aferente tarifului de îmbunătățiri funciare” - prevăzute de OUG nr.82/2011 au fost aprobate cu întârziere, prin HG nr.1080/11.12.2013 ș.a.).

(463) ➤ Auditul reține, în același timp, că la nivelul MADR și la cel guvernamental - reprezentanții intereselor statului față de patrimoniu public și privat, de interes național și strategic, dat în administrare ANIF - implicarea și intervenția practică s-au materializat mai mult în reglementarea, uneori excesivă, a organizării și funcționării ANIF (denumire, atribuții, competențe, responsabilități ș.a.) și mai puțin în realizarea și îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților inerente bunului proprietar, *cum ar fi:* •stabilirea Țintelor și obiectivelor de performanță ale ANIF •numirea conducerii pe criterii de performanță •condiționarea menținerii în funcție de atingerea Țintelor și de realizarea obiectivelor •verificarea periodică a realizării obiectivelor •asigurarea cadrului legal și de reglementare optim •asigurarea resurselor necesare la nivelul obiectivelor stabilite (financiare, organizaționale, de personal ș.a.)

(464) Totodată, s-a generat o situație riscantă în sensul că „statul” pare a-și fi abandonat parțial interesul și responsabilitățile cu privire la propriul patrimoniu și la interese generale ale societății legate de asigurarea și prezervarea securității alimentare naționale, transmitând o parte importantă din acest patrimoniu - precum și majoritatea responsabilităților aferente - în proprietatea / folosința unor entități de drept privat (OUAI/FOUAI) insuficient consolidate din punct de vedere economic, organizațional, motivațional, comportamental ș.a.

(465) ➤ MADR nu a procedat în mod constant și eficace la informarea Guvernului cu privire la vulnerabilitățile, riscurile, deficiențele ș.a. apărute în aplicarea reformei reglementată de LG nr.138/2004, în vederea inițierii și adoptării la timp a unor măsuri legale adecvate.

(466) O intervenție punctuală, bine-venită, a conducerii MADR de după anul 2012, adoptată de către Guvern - pentru eliminarea unor cauze de fond ale deficiențelor apărute și a unor efecte negative generate de vulnerabilitățile LG nr.138/2004 - a fost emiterea OUG nr.79/2013 privind modificarea și completarea LG nr.138/2004 și pentru completarea OUG nr.82/2011.

(467) ➤ Chiar dacă în spațiul public au fost vehiculate unele puncte de vedere conform cărora principala cauză a eșecului reabilitării și reformei în sectorul irigațiilor ar fi chiar conținutul LG nr.138/2004 și al „scenariului” conturat de către aceasta, auditul își păstrează rețineri majore față de aceste ipoteze în lipsa unor probe de audit semnificative în acest sens.

(468) LG nr.138/2004 a reglementat, într-o măsură semnificativă, suficiente elemente / instrumente (atribuții, competențe, responsabilități pentru reglementare, control, sancționare ș.a.) pentru ca, aplicată consecvent și cu bună intenție, să asigure condițiile necesare atingerii Țintelor și realizării performante a obiectivelor propuse - chiar dacă prevederea privind transmiterea în proprietate, fără plată, a infrastructurii de irigații către OUAİ s-a dovedit a fi o măsură hazardată (în lipsa reglementării și aplicării unor măsuri clare și sancționatorii de decădere din drepturi a organizațiilor care nu-și respectau obligațiile).

(469) Prin înființarea în cadrul MADR a unui compartiment distinct, numit Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare (OROIF), cu atribuții, competențe și responsabilități precise în acest sens - art.75-77, LG nr.138/2004 a reglementat expres o modalitate practică și eficace de monitorizare, verificare și control din partea statului a modului în care OUAİ / FOUAİ respectă prevederile legale privind desfășurarea activității, realizarea atribuțiilor stabilite și a modului de raportare a rezultatelor.

(470) ➤ Auditul nu poate ignora, însă, o serie de vulnerabilități reale, de necontestat, ale LG nr.138/2004 și ale reglementărilor legale adiacente, ale căror efecte s-au conjugat cu cele ale factorilor prezentați anterior, astfel încât efectul final nu putea fi altul decât cel actual.

(471) Aceste vulnerabilități ar fi putut fi eliminate / diminuate în timp, cu condiția ca, la nivelul MADR și la cel guvernamental să se fi aplicat măsurile adecvate și operative de modificare / completare în acest scop a LG nr.138/2004 și de promovare a unui pachet legislativ armonizat și în complementaritate cu aceasta - de felul stopării transmiterii fără plată în proprietatea OIF a infrastructurii de îmbunătățiri funciare prin înlocuire cu transmiterea cu titlu de comodat, așa cum a fost stabilit prin OUG nr.79/2013, inclusiv măsuri fiscale favorabile / stimulatoare pentru producătorii agricoli și pentru OUAİ / FOUAİ ș.a.

(472) ➤ MADR și-a îndeplinit în mod lacunar și neperformant, prin OROIF, în perioada 2004-2012 - cu deficiențe majore și cu consecințe negative semnificative asupra Sistemului național de irigații - atribuțiile referitoare la monitorizarea, verificarea și controlul modului în care OUAİ / FOUAİ și-au respectat atribuțiile legale în ceea ce privește activitatea și exploatarea / întreținerea infrastructurii de irigații primită fără plată în proprietate / folosință din patrimoniul privat / public al statului.

(473) Se poate afirma că apariția, menținerea și agravarea disfuncționalităților și deficiențelor majore de la nivelul OUAİ / FOUAİ, privind integritatea / viabilitatea / funcționalitatea infrastructurii de irigații primite fără plată în proprietate / folosință, au fost favorizate, într-o proporție semnificativă, de faptul că MADR, prin OROIF, nu a aplicat în mod responsabil prevederile art.75-77 din LG nr.138/2004 cu privire la organizarea și funcționarea OROIF, cu precădere ale art.76 lit.g privind efectuarea controlului de către acesta.

(474) Faptul că MADR nu a elaborat și aprobat, prin ordin al ministrului, lista și atribuțiile specialiștilor care făceau parte din OROIF și care trebuiau să-și desfășoare activitatea în cadrul DADR teritoriale - conform art.75 alin.2 din lege - a făcut ca OROIF să nu fie abilitat să constate și să aplice sancțiunile prevăzute de art. 81-83 din lege, deoarece nu a avut specialiști care să fie împuterniciți prin ordin al ministrului pentru aceasta.

(475) Începând cu anul 2012, conducerea MADR a dispus efectuarea, prin Direcția Generală Control și Antifraudă din minister în colaborare cu OROIF și cu ANIF, unor acțiuni de control la

organizații și federații privind exploatarea și întreținerea infrastructurii ce le-a fost transmisă în folosință sau proprietate, conform unor tematici de control aprobate de către conducerea ministerului.

(476) La nivelul ANIF managementul a fost deficitar, neperformant, fără țintă precisă pentru eliminarea / diminuarea disfuncționalităților și deficiențelor în organizarea și desfășurarea activității proprii și pentru supravegherea și raportarea către MADR a faptului că OUA/FOUA nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin LG nr.138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit în proprietate / folosință fără plată.

(477) În același timp, real este și faptul că o mare parte dintre inițiativele / propunerile / soluțiile pe care ANIF le-a avut de-a lungul timpului au fost modificate în esența lor, uneori radical, pe traseul de transpunere în act normativ (inițiere și susținere de către MADR, avizare, aprobare de către Guvern / Parlament) - ceea ce a generat apariția unor acte normative conținând unele omisiuni, contradicții, vulnerabilități în implementare ș.a.

(478) OUA / FOUA nu au reușit, în general - cu unele excepții - nici prin implicare, nici prin atitudine și demersuri făcute, nici prin activitatea propriu zisă și nici prin rezultatele acesteia, să participe cu succes, din postura de „actori principali”, la implementarea reformei domeniului îmbunătățirilor funciare și la modernizarea și viabilizarea Sistemului național de irigații, astfel cum s-a manifestat voința Parlamentului transpusă prin intermediul LG nr.138/2004.

(479) Motivate în principal de posibilitatea de a primi în mod gratuit infrastructura de la stat, fără efort și fără performanțe / calități confirmate de activitatea anterioară, precum și de posibilitatea de a primi subvențiile legale, substanțiale, de la bugetul de stat acordate până în anul 2010, conducerile OUA „au cerut” - conform art.27 din LG nr.138/2004 - să le fie transmisă în proprietate, fără plată, infrastructura de irigații aparținând domeniului privat al statului aflată în folosința ANIF, fără a ține cont de posibilitățile reale, tehnice, materiale, financiare, umane ș.a. de care dispuneau / sau urmau să dispună pentru de a-și putea îndeplini, ulterior, atribuțiile prevăzute de lege - deloc simple și relativ costisitoare.

(480) Izvorâtă dintr-o omisiune / vulnerabilitate a legii - aceea de a nu stabili condiții cu adevărat viabile pe care organizațiile ar fi trebuit să le îndeplinească pentru a primi gratuit, în proprietate, infrastructura de irigații precum și criterii de decădere din drepturi în cazul în care nu-și îndeplineau obligațiile legale - această situație de fapt a fost accentuată și de lipsa implicării MADR, prin OROIF, în efectuarea monitorizării, verificării, controlului și sancționării organizațiilor care nu-și îndeplineau atribuțiile și obligațiile, ulterior primirii infrastructurii respective.

(481) Adoptarea OUG nr.82/2011 a fost o opțiune politică, inițiată de către conducerea MADR și aprobată de către Guvern, care însă nu a fost în mod temeinic fundamentată nici cu privire la necesitate și nici cu privire la impactul asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

(482) Prin actul normativ respectiv: •ANIF a devenit instituție publică •numărul de posturi a fost redus de la aprox. 4.800 la 1.500 în condițiile menținerii aceluiași atribuții, competențe și responsabilități •s-au creat 41 de filiale în locul celor 12 sucursale existente •s-a prevăzut predarea

de către ANIF către ANAR a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și a celor de pe Dunăre ș.a.

(483) Fără ținte și obiective susținute de calcule și estimări de specialitate, OUG nr.82/2011 pare a fi „un experiment” nereușit prin efectele negative pe care le-a produs asupra ANIF și asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

(484) ➤ Auditul reține ca pe un fapt greu de explicat - prin prisma bunelor intenții și a interesului național - faptul că la nivelul factorilor superiori de decizie nu s-a dorit și nu s-a acționat nici până în prezent pentru remedierea vulnerabilității privind numărul de 1.500 de posturi, în condițiile în care există aproape o unanimitate de păreri la nivelul specialiștilor din domeniu - ANIF, MADR, mediul academic și universitar, cercetare ș.a. - conform cărora acest număr de posturi a fost stabilit arbitrar și a generat și generează în continuare disfuncționalități cu efecte nefaste asupra patrimoniului public și privat al statului și asupra menținerii stării de viabilitate a infrastructurii de îmbunătățiri funciare.

(485) La nivelul MADR nu a fost elaborat, aprobat și aplicat un cadru procedural formalizat în vederea elaborării, aprobării și implementării măsurilor necesare pentru realizarea dezideratelor privind îmbunătățirile funciare stabilite în Programele de guvernare aprobate de către Parlament prin hotărârile de acordare a încrederii Guvernului

(486) Ca urmare, chiar dacă în practică au fost realizate și unele obiective, sau părți ale unor obiective, prevăzute în Programele de guvernare, aceste acțiuni nu au avut un caracter sistematic și unitar bazat pe documente formalizate de tip „Programe / Proiecte naționale” aprobate de către Guvern și/sau „Programe interne de măsuri” aprobate prin ordin al ministrului - conținând obiective, atribuții, termene și responsabilități precise pentru MADR și pentru entitățile subordonate.

(487) La nivelul MADR nu au fost inițiate și implementate măsuri practice, punctuale și eficace în vederea analizării formalizate a conținutului „Raportului Comisiei parlamentare de anchetă privind situația sistemelor de irigații, precum și a altor sectoare de îmbunătățiri funciare” și nici pentru elaborarea și aplicarea unui „Program de măsuri” în vederea implementării prevederilor Hotărârii nr.9/13.04.2010 a Camerei Deputaților referitoare la valorificarea acestui raport.

(488) Ca urmare, aspectele constatate, concluziile și propunerile formulate în Raportul Comisiei parlamentare de anchetă nu au fost valorificate / implementate în practică de către MADR - acesta neinformând Biroul permanent al Camerei Deputaților cu privire la măsurile adoptate - obligație prevăzută la art.4 din Hotărârea nr.9/13.04.2010 a Camerei Deputaților.

(489) Faptul că Raportul respectiv și hotărârea Camerei Deputaților nu au fost primite oficial de către MADR (conform afirmațiilor justificative ale acestuia) nu poate modifica aceste concluzii având în vedere că aceste documente au fost publicate în Monitorul Oficial.

(490) Printr-o evidentă similitudine cu ceea ce s-a întâmplat în cazul eșecului reformei irigațiilor (aspecte prezentate în prezentul raport), cauzele principale ale eșecului reformei privind reorganizarea SNIF (aspecte prezentate în raportul anterior al Curții de Conturi „privind situația economico-financiară a SNIF”) țin tot de disfuncționalitățile și inacțiunea MADR în aplicarea prevederilor legale și în îndeplinirea la timp a propriilor atribuții stabilite de LG nr.138/2004.

(491) ✖ Prin raportul de audit mai sus amintit, Curtea de Conturi a adus la cunoștința conducerii MADR că situația dificilă în care se afla SNIF este o consecință directă a neaplicării, sau aplicării parțiale și cu întârziere, de către MADR a legislației specifice privind reorganizarea SNIF.

(492) Propunerile formulate în raportul respectiv nu au fost analizate și implementate și, ca urmare, nu au fost diminuate / eliminate disfuncționalitățile / deficiențele grave cu privire la SNIF, identificate la nivelul MADR și al altor entități din subordinea / coordonarea MADR, astfel încât SNIF a ajuns în prezent să fie în procedura de administrare judiciară începând cu data de 12.07.2012, fiind deschisă procedura generală a insolvenței.

(493) Lipsa de acțiune de la nivelul MADR, cu privire la eliminarea factorilor cauzatori ai situației grave în care a ajuns în prezent SNIF, nu poate beneficia de prezumția necunoașterii având în vedere că, în luna martie 2011, Curtea de Conturi a făcut cunoscute conducerii ministerului, prin Raportul amintit, situația de fapt, factorii cauzatori și consecințele acestora, precum și perspectiva falimentului SNIF.

(494) ✖ De asemenea, a fost adusă la cunoștința conducerii MADR că una dintre cauzele principale ale „falimentării” SNIF este faptul că ANIF a păstrat / introdus în caietul de sarcini al licitațiilor (finanțate majoritar din bugetul de stat) începând cu anul 2008 (dată până la care SNIF a beneficiat, conform legii, de încredințarea directă a contractelor / lucrărilor ANIF) - cu justificări puțin susținute economico-financiar și din punct de vedere al intereselor generale ale economiei naționale - prevederile neobligatorii ale art.181 lit. c din OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică (...).

(495) Consecința directă a acestei decizii a fost excluderea SNIF de la participarea directă la licitațiile ANIF ca urmare a datoriilor pe care le avea către bugetele componente ale bugetului general consolidat (inclusiv datorii „istorice”), proliferarea în domeniu a unor operatori economici înființați recent sau fără activitate specifică notabilă dar fără datorii bugetare și care puteau participa la licitațiile ANIF, precum și, implicit, transformarea SNIF din principal antreprenor specializat în domeniu în subantreprenor dependent de operatorii economici câștigători.

(496) Este greu de înțeles și de admis - în logica bunelor intenții și a responsabilității legale pentru buna funcționare a SNIF ca entitate cu capital de stat de sub autoritatea MADR - care au fost și sunt considerentele, la nivelul MADR și la nivelul conducerii ANIF, pentru care nici în prezent nu este aplicată varianta permisivă a cadrului legislativ în vigoare (art.181 lit. c din OUG nr.34/2006) iar ANIF continuă să interpreteze și să aplice restrictiv dispoziția legală respectivă, transformând un drept al autorității contractante într-o obligație legală - situație care împiedică participarea directă a SNIF la procedurile de achiziții publice organizate de către ANIF.

(498) Pentru Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale au fost formulate 16 recomandări, iar pentru Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare au fost formulate 7 recomandări.

(499) Din considerente de aspect și pentru facilitarea urmăririi conținutului raportului, recomandările au fost grupate în acest capitol, cu trimitere la fiecare capitol și subcapitol la care se referă.

(500)

Nr.	Recomandări pentru MADR	Recomandări pentru ANIF
CAP.2.2 Cu privire la îndeplinirea și respectarea, de către MADR și ANIF, a atribuțiilor și responsabilităților privind reforma îmbunătățirilor funciare		

2.2.1 Referitor la atribuțiile MADR în domeniul îmbunătățirilor funciare

La nivelul conducerii MADR vor fi analizate aspectele prezentate la acest subcapitol și se va dispune elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, unor „**Programe de măsuri**” adecvate și eficiente, **pentru:**

- elaborarea și actualizarea periodică a „*Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare*”, în structura prevăzută de art.73 din LG nr.138/2004, precum și pentru elaborarea, aprobarea și implementarea „*Planurilor secvențiale de măsuri*” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise necesare implementării acestora și monitorizării respectării ei de către entitățile statului cu atribuții, competențe și responsabilități directe sau indirecte în domeniul îmbunătățirilor funciare.

- identificarea necesarului real, la nivel național, de „*perdele forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)*”, identificării restanțelor actuale față de obiectivele prevăzute în actele normative în vigoare, identificării atribuțiilor legale care-i revin în prezent MADR ș.a., precum și pentru dinamizarea și eficientizarea intervenției formalizate a MADR (în baza art. 74 lit. a din LG nr.138/2004) la nivel guvernamental și la nivelul celorlalte entități ale statului, în vederea actualizării țințelor și a obiectivelor deja reglementate și armonizării acestora cu necesarul real stabilit de „*perdelele forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)*”.

- îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art.74 lit. e din LG nr.138/2004 cu privire la „*asigurarea, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, evaluării stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare*”, precum și

La nivelul conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate la acest subcapitol și vor fi elaborate, aprobate și aplicate, în mod formalizat, „**Programe de măsuri**” adecvate și eficiente, **pentru:**

- Identificării atribuțiilor legale care-i revin, în prezent, referitoare la „*perdelele forestiere pentru protecția terenurilor agricole (...)*” și a restanțelor în realizarea acestora, precum și pentru fundamentarea / stabilirea / asigurarea necesarului la nivel național de „*perdele forestiere*”, de resurse specifice necesare (legislative, financiare, organizatorice, de personal ș.a.).

- Realizarea și asigurarea funcționării „*Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele economice și ecologice ale activităților de îmbunătățiri funciare*” - activitate prevăzută de art.4. lit. g din OUG nr.82/2011, precum și pentru stabilirea unui cadru procedural intern și a „*Planurilor secvențiale de măsuri*” necesare realizării acestei activități.

- asigurarea condițiilor necesare pentru „*înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea sa*” - obligație (mandat) prevăzută la art.8 din OUG nr.82/2011, precum și pentru stabilirea unui cadru procedural intern și a „*Planurilor secvențiale de măsuri*” necesare realizării acestei activități (inclusiv pentru realizarea evidenței la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare realizării și implementării acestei forme de evaluare și control a exploatării în siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

- asigurarea condițiilor necesare pentru „organizarea realizării și actualizării Sistemului informațional pentru agricultură și silvicultură - SIAS” - conform art.6 din HG nr.695/2006 - și a celorlalte obligații / atribuții care-i revin MADR conform LG nr.7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, precum și pentru stabilirea unui cadru procedural intern precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare realizarea acestor activități și atribuțiuni legale.

- îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art.74 lit.o din LG nr.138/2004 cu privire la aplicarea măsurilor prevăzute la art.39 alin.2 din lege - valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF - precum și pentru stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri ș.a.) și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare realizării atribuțiilor MADR, inclusiv cu privire la modalitățile de colaborare interinstituțională între MADR / ADS / ANIF.

- fundamentarea / stabilirea / asigurarea resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a. precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare necesare pentru implementarea acestor „Programe de măsuri” elaborate de către MADR la recomandarea auditului.

- asigurarea condițiilor necesare implementării „Programelor de măsuri” elaborate de către ANIF ca urmare a recomandărilor auditului.

- îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art.39 alin.2-3 din LG nr.138/2004 cu privire la conservarea amenajărilor cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică (asigurarea pazei, dezafectarea și depozitarea corespunzătoare a echipamentelor și instalațiilor aferente), precum și pentru stabilirea unui cadru procedural intern și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare pentru realizarea acestei activități în mod unitar la nivelul centralei ANIF și al filialelor teritoriale.

- fundamentarea / stabilirea / asigurarea resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a. precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare necesare pentru implementarea acestor „Programe de măsuri” elaborate de către ANIF la recomandarea auditului.

- înaintării către conducerea MADR a propunerilor de măsuri ce trebuie întreprinse la nivelul MADR și la cel guvernamental în vederea asigurării condițiilor necesare implementării „Programelor de măsuri” elaborate de către ANIF ca urmare a recomandărilor auditului

2.2.2 Referitor la atribuțiile MADR privind organizarea și funcționarea OROIF

1/1

La nivelul conducerii MADR vor fi analizate aspectele prezentate și se va dispune elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, unui „Program de măsuri” adecvat și eficace pentru îndeplinirea prevederilor art. 75-77 din LG nr.138/2004 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile OROIF, în vederea:

- stabilirii unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.) precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise necesare implementării eficace a

prevederilor legale privind organizarea și funcționarea OROIF, pentru îndeplinirea performanță a atribuțiilor sale și pentru stabilirea modalităților formalizate de efectuare a monitorizării și a controlului activității și performanțelor acestuia

▪fundamentării / stabilirii / asigurării resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a. precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare, pentru realizarea acestora

2.2.3 Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind „constatarea și sancționarea contravențiilor”

1. La nivelul conducerii MADR și al conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate și se va dispune elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, câte unui „**Program de măsuri**” adecvat și eficace pentru îndeplinirea prevederilor în vigoare ale art.83 din LG nr.138/2004 cu privire la constatarea și sancționarea contravențiilor, precum și pentru stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.) și a „**Planurilor secvențiale de măsuri**” necesare implementării eficace a prevederilor legale privind constatarea și sancționarea contravențiilor.

2. Se va dispune fundamentarea / stabilirea / asigurarea resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a. precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare necesare pentru implementarea acestor „**Programe de măsuri**” elaborate de către MADR și ANIF la recomandarea auditului.

2.2.4 Referitor la atribuțiile MADR și ale ANIF privind Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare

La nivelul conducerii MADR și al conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate și se va dispune elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, câte unui „Program de măsuri” adecvat și eficace pentru îndeplinirea prevederilor art.2 din OUG nr.82/2011 și ale art.19-22;25 din ROF ANIF aprobat prin HG nr.1223/2011 și pentru viabilizarea și operaționalizarea Consiliilor de filială și Consiliilor de unitate de administrare, precum și pentru stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), atât pentru OROIF și ANIF cât și pentru organizații și federații și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare implementării eficace a prevederilor legale privind înființarea și funcționarea acestor consilii

2.2.6 Referitor la obligația ANIF de a asigura paza și protecția infrastructurii

1. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate aspectele prezentate și se va dispune o **analiză formalizată (cost - beneficiu)** cu privire la economicitatea, eficiența și eficacitatea, din punctul de vedere al rezultatelor activității și al utilizării fondurilor publice alocate cu această destinație, asigurării pazei infrastructurii administrate / gestionate de către ANIF (patrimoniului public și privat al statului) prin operatori economici specializați, comparativ cu metoda utilizată până la apariția OUG nr.82/2011 sau comparativ cu alte metode alternative identificate.

2. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate propunerile ANIF, precum și rezultatele analizelor cost-beneficiu, și vor fi inițiate și susținute în acest

1. La nivelul conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate și va fi elaborat, aprobat și aplicat, în mod formalizat, un „**Program de măsuri**” adecvat și eficace pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art.29 din LG nr.138/2004 cu privire la asigurarea pazei și protecției infrastructurii, în vederea:

▪stabilirii unui cadru procedural intern precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare realizării unitare, la nivelul centralei ANIF și a filialelor teritoriale, a acestei activități pentru toate obiectivele care trebuie păzite - inclusiv elaborarea procedurilor interne pentru

sens modificări/completări ale cadrului legislativ, subsumate propunerilor și măsurilor generale pentru modificarea legislației de bază (LG nr.138/2004; OUG nr.82/2011; ș.a.) și în cadrul propunerilor generale pentru elaborarea și aprobarea „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare” (art.73 alin.1 din LG nr.138/2004)

achiziționarea serviciilor de pază, încheierea și conținutul contractelor, monitorizarea și controlul în teren ș.a.

•fundamentării / stabilirii / asigurării resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a. precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare, pentru realizarea acestora.

2. Conducerea ANIF va transmite conducerii MADR propunerile de măsuri ce trebuie întreprinse la nivelul MADR și la cel guvernamental în vederea asigurării condițiilor necesare implementării „Programului de măsuri” și a „Planurilor secvențiale de măsuri” elaborate de către ANIF la recomandarea auditului precum și propuneri alternative de asigurare a pazei, mai economicoase și mai eficace.

CAP.2.3 Cu privire la fundamentarea, aplicarea și consecințele OUG 82/2011 asupra domeniului îmbunătățirilor funciare

2.3.1 Referitor la fundamentare, impact, „puncte tari”, „puncte slabe”

1. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate și se va dispune înființarea unui „**Grup de lucru**” care, împreună cu ANIF, va efectua o analiză de specialitate *cu privire la:*

•economicitatea, eficiența și eficacitatea, din punctul de vedere al rezultatelor activității și al utilizării fondurilor publice alocate cu această destinație, a menținerii sau modificării numărului maxim de posturi de 1.500 stabilit pentru ANIF - avându-se în vedere •numărul real de posturi necesar pentru derularea activității în mod performant și în siguranță •riscurile inerente în derularea activității de îmbunătățiri funciare generate de subdimensionarea personalului •cheltuielile real necesare pentru asigurarea pazei obiectivelor cu operatori specializați ș.a.

•motivele reale și responsabilitățile pentru tergiversarea modificării ROF ANIF conform LG nr.199/2012 - privind numărul și sfera de competență a filialelor teritoriale ale ANIF - precum și conform OUG nr.79/2013

•eficacitatea și efectele asupra domeniului îmbunătățirilor funciare a menținerii prevederilor OUG nr.82/2011 și a situației de fapt existentă privind predarea către ANAR a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor, în temeiul art.3 alin.3 OUG nr.82/2011.

2. La nivelul conducerii MADR vor fi avute în

vedere propunerile din raportul „Grupului de lucru” și se va dispune elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, unor măsuri adecvate pentru:

- reanalizarea proiectului de HG pentru aprobarea ROF ANIF, aflat încă în procesul de avizare după 16 luni de la apariția LG nr.199/2012 - atât prin prisma aspectele prezentate mai sus cât și a celorlalte aspecte prezentate în prezentul Raport - și întreprinderea demersurilor necesare, inclusiv în Guvern, pentru urgentarea avizării și aprobării acestuia

- informarea Guvernului cu privire la aspecte, disfuncționalitățile și consecințele legate de numărul de 1.500 de posturi al ANIF și de predarea către ANAR a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor și inițierea și susținerea în acest sens a modificării/completării cadrului legislativ - subsumate propunerilor și măsurilor generale pentru modificarea LG nr.138/2004 și în cadrul propunerilor și demersurilor generale pentru elaborarea și aprobarea „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare”.

2.3.3 Referitor la salarizarea personalului ANIF după apariția OUG nr.82/2011

10/6 La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate și se vor dispune măsuri specifice de intervenție la MMFPSPV și la nivel guvernamental precum și, ulterior, de inițiere și susținere a unui act normativ pentru stabilirea clară și punctuală a sistemului de salarizare propriu pentru personalul ANIF, fie prin încadrare într-una dintre anexele LG nr.284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice fie prin asimilare cu diverse categorii de personal a căror salarizare este stabilită într-una dintre aceste anexe - pentru ca salarizarea personalului bugetar să fie într-adevăr unitară și pentru a nu mai exista diferențe de aplicare la nivelul economiei naționale care să producă eventuale discriminări între aceleași categorii de personal.

2.3.4 Referitor la asigurarea conducerii ANIF după apariția OUG nr.82/2011

A. Constituirea și funcționarea Consiliului de conducere al ANIF

10/6 La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate și se vor dispune măsuri specifice cu privire la reanalizarea - prin prisma concluziilor și a recomandărilor din Raportul Curții de Conturi - proiectului de HG pentru aprobarea ROF ANIF aflat în procesul de avizare, precum și pentru urgentarea, inclusiv în Guvern, a avizării și aprobării acestuia - în vederea stabilirii componenței, atribuțiilor și competențelor Consiliului de conducere și operaționalizării

acestui conform legii.

B. Numirea conducerii executive a ANIF

18/7 1. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate și se vor dispune măsuri specifice pentru numirea conducerii ANIF la propunerea Consiliului de conducere al ANIF - așa cum prevede expres art. unic pct.11 din LG nr.199/2012.

2. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate mai sus și se vor dispune măsuri specifice pentru ca ANIF să respecte prevederile legale specifice de angajare a personalului, aplicabile instituțiilor publice - și să înceteze practica extinsă de ocupare a posturilor vacante cu persoane detașare de la alte entități

La nivelul conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate și va fi elaborat, aplicat și aprobat, în mod formalizat, un cadru procedural intern precum și „Planurile secvențiale de măsuri” pentru aplicarea prevederilor legale de angajare a personalului, specifice instituțiilor publice - și încetarea practicii extinse de ocupare a posturilor vacante cu persoane detașare de la alte entități.

CAP.2.4 Cu privire la armonizarea ȋntelor și obiectivelor MADR cu cele din Programele de guvernare

18/7 La nivelul conducerii MADR vor fi analizate aspectele prezentate și va fi dispusă elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.) precum și a unor „Planuri secvențiale de măsuri” necesare realizării atribuțiilor legale ale MADR cu privire la transpunerea în practică a Programelor de Guvernare.

(Exemplificare: •nominalizarea structurii interne cu atribuții, competențe și responsabilități •revizuirea ȋntelor și obiectivelor MADR comparativ cu cele din Programele de guvernare •inițierea modificărilor / completărilor legislației specifice în vederea armonizării cu aceste programe •stabilirii sarcinilor, competențelor și responsabilităților pentru celelalte structuri interne ale MADR și pentru entitățile subordonate / de sub autoritatea ministerului în vederea realizării măsurilor stabilite •elaborarea unor criterii de performanță pentru evaluarea performanței conducerilor structurilor interne și pe cele ale entităților respective în implementarea măsurilor stabilite •elaborarea unui sistem de raportare, monitorizare, verificare și sancționare ș.a.).

CAP.2.6 Cu privire la modalitatea de valorificare de către MADR a constatărilor și recomandărilor Curții de Conturi a României cuprinse în „Raportul privind situația economico-financiară a SNIF”

18/7 1. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate aspectele prezentate și va fi dispusă elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod formalizat, unui „Program de măsuri” adecvat și eficace cu privire la:

•reanalizarea situației actuale în care se găsește domeniul îmbunătățirilor funciare și SNIF și elaborarea și aprobarea unei variante de viitor și a „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise pentru implementarea acestora (posibil de realizat din punct de vedere tehnic, economic, social și legislativ și într-un interval de timp delimitat) - care să prevadă și modul de implicare a MADR și demersurile necesare a fi efectuate de către acesta pentru aplicarea cu succes a planului de reorganizare judiciară a SNIF și pentru promovarea reglementărilor legale necesare.

2. La nivelul conducerii MADR vor fi analizate, împreună cu conducerea ANIF, a SNIF și a ADS, aspectele cu privire la excluderea SNIF de la licitațiile organizate de către ANIF, se va dispune o analiză formalizată și fundamentată din punct de vedere economico-financiar, din punctul de vedere al performanței utilizării fondurilor bugetare alocate ANIF, din punctul de vedere al intereselor generale ale statului și ale economiei naționale și se va aplica, în funcție de rezultatele acesteia, varianta permisivă a cadrului legislativ în vigoare (art.181 lit. c din OUG nr.34/2006) care să nu mai excludă SNIF de la licitațiile ANIF.

(501) **CAP. IV – PUNCTUL DE VEDERE al entităților auditate față de acțiunea de audit și față de concluziile auditului**

(502) ***Referitor la Chestionarele pentru ANIF și pentru MADR***

(503) Pentru realizarea și finalizarea auditului a fost utilizată și procedura „chestionarelor” în vederea obținerii unor informații și probe de audit suplimentare, a unor informații și puncte de vedere competente din partea specialiștilor și a conducerii celor două entități auditate precum și pentru confirmarea / infirmarea unor concluzii formulate de către audit.

(504) Chestionarele pentru MADR și pentru Centrala ANIF au fost transmise ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, respectiv directorului general al ANIF, de către conducerea Departamentului III din Curtea de Conturi.

(505) ANIF a transmis chestionarul completat cu răspunsurile la întrebările conținute, respectând termenul stabilit în temeiul art.5 din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată.

(506) MADR nu a transmis nici până în prezent chestionarul completat cu răspunsurile la întrebări, la peste 4 luni de la termenul fixat și la peste 3 luni de la încheierea auditului - în pofida obligațiilor pe care le avea conform prevederilor art.5 din Legea nr.94/1992.

(507) ***Referitor la concilierea aspectelor din Proiectul Raportului de audit cu punctele de vedere ale conducerii ANIF și ale conducerii MADR***

(508) Punerea de acord a aspectelor cuprinse în Proiectul Raportului de audit al performanței cu punctele de vedere ale conducerii ANIF și ale conducerii MADR s-a făcut în cadrul întâlnirilor de conciliere care au avut loc la sediul ANIF în ziua de 26.03.2014 (Notă de conciliere nr.4629/27.03.2014) respectiv la sediul MADR în ziua de 27.03.2014 (Notă de conciliere rămasă nesemnată din partea MADR ca urmare a faptului că proiectul acesteia, transmis directorului din MADR care s-a prezentat la conciliere, nu a fost restituit nici până în prezent Curții de Conturi, semnat cu sau fără observații).

(509) Ca urmare a concilierii cu ANIF și MADR, aspectele asupra cărora s-a convenit că vor fi revizuite / eliminate / nuanțate au fost modificate în raportul final de audit chiar și în lipsa notei de conciliere semnată de către reprezentantul ministerului.

(510) ***Referitor la punctul de vedere al MADR referitor la concluziile auditului***

(511) Conducerea actuală a MADR a solicitat conducerii Curții de Conturi a României o întâlnire de analiză cu privire la concluziile din Raportul final de audit înregistrat în formă comună la ANIF și la MADR în luna martie 2014.

(512) ***Urmare a întâlnirii, care a avut loc în data de 30.06.2014 la sediul Curții de Conturi, MADR a prezentat un punct de vedere scris din care reies următoarele aspecte principale:***

(513) ♦ Calificativul „moderat satisfăcător” pentru impactul Proiectului de Reabilitare și Reformă în Sectorul Irigațiilor și, implicit, al punerii în aplicare a Legii nr.138/2004, a fost stabilit ca urmare a studiului de evaluare finalizat în iunie 2012 de SC Egis România SRL, câștigătoare a licitației organizate de Unitatea de management al proiectului din cadrul MADR

- (514) ♦ Legea 138/2004, în ciuda tuturor neajunsurilor, și-a îndeplinit destul de bine menirea
- (515) ♦ Predarea gratuită a infrastructurii de irigații poate fi considerată o „privatizare reușită” - având în vedere schimbarea mentalității fermierilor în privința administrării infrastructurii interioare și faptul că astăzi ar exista puțini fermieri care ar dori să predea infrastructura interioară înapoi către ANIF
- (516) ♦ O realizare politică majoră o reprezintă, în ansamblu, faptul că irigațiile nu au mai fost utilizate în zonele în care apa de irigații era asigurată prin pompări la înălțimi mari și la distanțe mari de sursă cu costuri excesive
- (517) ♦ Strategia națională în domeniul îmbunătățirilor funciare nu a fost elaborată și aprobată, dar urmează să fie elaborată pe baza rezultatelor studiilor și documentațiilor ce vor fi finanțate și elaborate în temeiul Legii privind arealele irigabile care este în circuitul de avizare
- (518) ♦ Cauzele principale, reale, ale nerealizării, sau realizării nesemnificative a perdelelor forestiere de protecție sunt rezistența proprietarilor de terenuri agricole la transformarea acestora în terenuri silvice precum și neidentificarea încă a surselor de finanțare pentru expropriere, elaborarea cadastrului pentru fiecare parcelă, intabularea ș.a.
- (519) ♦ OROIF nu a avut la dispoziție, în perioada 2004-2012, resursa umană necesară atât ca urmare a numărului insuficient de posturi, respectiv angajați efectiv, cât și ca urmare a faptului că nu a fost aprobată prin ordin al ministrului Lista și atribuțiile specialiștilor care își desfășurau activitatea în cadrul DADR teritoriale și care făceau parte din OROIF
- (520) ♦ OROIF a verificat și controlat peste 800 de documentații pentru înființarea OIF –urilor și a monitorizat aceste OIF -uri și FOIF- uri
- (521) ♦ **După anul 2012**, actuala conducere a MADR s-a preocupat pentru:
- (522) ▪ aprobarea OUG nr.79/2013 în care au fost prevăzute măsuri de protecție a infrastructurii de îmbunătățiri funciare prin limitarea modalității de transmitere numai la folosința gratuită
- (523) ▪ creșterea semnificativă a numărului de verificări și controale făcute de MADR la OUA / FOUAI
- (524) ▪ emiterea OMADR nr. 946/2014 privind aprobarea Listei și a atribuțiilor specialiștilor care își desfășoară activitatea în cadrul DADR teritoriale, care fac parte din OROIF, și a Listei specialiștilor împuterniciți să constate contravențiile și să aplice sancțiunile prevăzute la art. 83 din LG nr.138/2004 (...)
- (525) ▪ adoptarea HG nr. 1.080/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de calcul și de colectare, precum și termenele de plată aferente tarifului de îmbunătățiri funciare
- (526) ▪ elaborarea și supunerea dezbaterii publice a proiectului de Lege privind arealele irigabile - aflat în prezent în circuitul de avizare
- (527) ▪ modificarea și completarea OUG nr. 31/2011 (prin LG nr.38/2014) privind interzicerea achiziționării de la persoane fizice a metalelor feroase și neferoase și a aliajelor acestora utilizate în activitatea feroviară - cuprinzând măsuri suplimentare de protecție și pentru activitățile de irigații și desecări

(528)

♦ **Concluzii formulate** în cadrul punctul de vedere al MADR:

(529)

○ prin Legea nr. 138/2004 s-au inițiat transformări politice, economice, sociale și de structură pentru creșterea productivității agricole, promovarea coeziunii și inițiativei comunitare în managementul irigațiilor și întărirea sustenabilității instituționale în sectorul irigațiilor având la bază principii și concepte neaplicate în România după anul 1989, dar aplicate cu succes în Uniunea Europeană, Turcia, Statele Unite ale Americii ș.a.

(530)

○ a existat interes real și voință continuă a MADR pentru implementarea unei reforme reale în sectorul de îmbunătățiri funciare, pentru creșterea productivității agricole, promovarea coeziunii și inițiativei comunitare în managementul irigațiilor și întărirea sustenabilității instituționale în sectorul irigațiilor

(531)

○ reforma în sectorul de îmbunătățiri funciare este necesar să continue așa cum a fost ea definită prin scrisoarea de politici publice din anul 2003

(532) **Punctul de vedere al Curții de Conturi:**

(533) Aspectele inserate de MADR în materialul cu punctele de vedere nu aduc elemente și probe de audit semnificative de care să nu se fi ținut seama în redactarea concluziilor din raportul de audit al performanței astfel încât, pe fond, concluziile din raport își mențin valabilitatea.

(534) Concluziile formulate de MADR în materialul respectiv nu se susțin pe realitatea de fapt prezentată în raportul de audit și confirmată de chiar aspectele prezentate în conținutul materialului MADR, deoarece se raportează mai mult la dezideratele reformei și ale LG nr.138/2004 și mai puțin la realizările practice și la rezultatele / consecințele implementării acestora în perioada 2004-2012.

(535) Chiar dacă auditul își menține distanța și rezerva față de aceste concluzii, au fost luate în considerare punctele de vedere ale MADR și au fost efectuate în prezentul Raport, acolo unde a fost cazul, revizuri și nuanțări de formă și conținut, cu precădere pentru perioada iunie 2012 - prezent.

Noțiuni specifice domeniului îmbunătățirilor funciare

Amenajările de îmbunătățiri funciare sunt rețele de: •sisteme și amenajări de irigații •sisteme și amenajări de desecare și drenaj •lucrări de apărare împotriva inundațiilor și/sau •lucrări de combatere a eroziunii solului, care deservesc suprafețe de teren definite și care includ terenurile, clădirile, echipamentele, drumurile de acces și infrastructura aferente, necesare pentru a exploata, întreține și repara amenajările și sistemele componente.

Amenajările de îmbunătățiri funciare declarate de utilitate publică sunt amenajări de îmbunătățiri funciare din domeniul public sau privat al statului care sunt exploatate, întreținute și reparate de către ANIF, în conformitate cu prevederile LG nr.138/2004 a îmbunătățirilor funciare, cu modificările și completările ulterioare.

Amenajările de irigații sunt rețele la scară mare de structuri, pompe, canale și conducte care pot fi folosite pentru a preleva apă din resursele autorizate de apă și de a distribui apă pentru irigații unuia sau mai multor sisteme de irigații și care cuprind terenurile, clădirile, echipamentele, drumurile de acces și infrastructura aferente, necesare pentru a exploata, întreține și repara amenajările respective.

Serviciile de îmbunătățiri funciare cuprind •livrarea apei pentru irigații •evacuarea apei în exces de pe terenuri •protecția terenului și a oricăror categorii de construcții față de inundații și alunecări de teren •protecția lacurilor de acumulare împotriva colmatării •ameliorarea terenurilor acide, sărăturate și nisipoase precum și •protecția solurilor împotriva eroziunii și poluării.

Beneficiarii serviciilor de îmbunătățiri funciare sunt persoanele fizice sau juridice deținătoare de terenuri situate în cadrul unei amenajări de îmbunătățiri funciare și care beneficiază de servicii de îmbunătățiri funciare, iar

Beneficiarii în cazul amenajărilor de irigații, sunt organizațiile și federațiile (OUAI/FOUAI) care au încheiat cu ANIF sau cu alți furnizori de apă pentru irigații un contract multianual, precum și ceilalți proprietari de teren sau persoane care dețin teren în administrare ori în folosință, potrivit legii, și care au încheiat cu furnizorii de apă pentru irigații un contract sezonier și, după caz, un contract de prestări de servicii.

Organizațiile de îmbunătățiri funciare (OIF) sunt persoane juridice de utilitate publică fără scop patrimonial, constituite în baza art.6 (Cap. II) din LG nr.138/2004 de către persoanele fizice sau persoanele juridice care dețin în baza unui titlu valabil de proprietate ori de folosință terenuri deservite de sisteme de irigații sau de desecare și drenaj ori de lucrări de apărare împotriva inundațiilor sau de combatere a eroziunii solului, pentru a desfășura una sau mai multe dintre activitățile de interes public nominalizate în lege.

Denumirea organizațiilor se va face în funcție de **activitatea principală** desfășurată (specificată în Statut) urmată de denumirea localității unde funcționează sau de o altă denumire proprie, *astfel*:

•**OUAI - Organizația utilizatorilor de apă pentru irigații** (exploatarea, întreținerea și reparațiile unui sistem de irigații, precum și livrarea apei pentru irigații)

•**ODD - Organizația de desecare și drenaj** (exploatarea, întreținerea și reparațiile unui sistem de desecare și drenaj)

•**OAI - Organizația de apărare împotriva inundațiilor** (întreținerea și reparațiile unor lucrări de apărare împotriva inundațiilor)

•**OCES - Organizație de combatere a eroziunii solului** (întreținerea și reparațiile lucrărilor de combatere a eroziunii solului).

Federațiile de organizații de îmbunătățiri funciare (FOIF) sunt persoane juridice de utilitate publică fără scop patrimonial, înființate în baza art.22 (Cap. II) din LG nr.138/2004 din două sau mai multe OIF, în vederea exploatării, întreținerii și reparațiilor unor părți dintr-o amenajare sau a unei întregi amenajări de îmbunătățiri funciare care deservește în comun organizațiile membre.

Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare (OROIF) este serviciul de specialitate, din cadrul MADR, care răspunde de supravegherea înființării, funcționării, reorganizării și dizolvării organizațiilor de îmbunătățiri funciare și federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare, urmărind funcționarea lor și reglementarea activității acestora.

(553) **Principalele prevederi ale LG nr.138/2004, a îmbunătățirilor funciare, inclusiv principalele modificări aduse prin OUG 82/2011 și prin OUG nr.79/26.06.2013**

(554) **I.) Principalele prevederi ale LG nr.138/2004**

(555) •scopul legii (art.3) este •reglementarea regimului juridic al proprietății și folosinței infrastructurii de îmbunătățiri funciare și a terenului aferent, precum și mecanismele de dobândire și/sau transmitere a dreptului de proprietate, administrare sau folosință asupra acesteia •înstituirea cadrului de reglementare a înființării și funcționării ANIF •reglementarea înființării și funcționării OIF/FOIF •stabilirea serviciilor prestate de ANIF organizațiilor și federațiilor și mecanismele de finanțare a acestor activități •**stabilirea atribuțiilor MADR** •stabilirea principiilor reorganizării SNIF •**stabilirea sancțiunilor** care se aplică în cazul încălcării prevederilor legii.

(556) •reorganizarea globală a SNIF (HG nr.1407/2004 pentru aprobarea Planului de reorganizare globală a SNIF) prin divizarea acesteia în SNIF și ANIF, prima păstrând numai activitățile de prestare de servicii de îmbunătățiri funciare - reparații, întreținere ș.a. - în perspectiva privatizării - iar ANIF preluând activitățile de administrare, gestionare și finanțare a îmbunătățirilor funciare - în principal patrimoniul public și privat al statului.

(557) •înființarea Organizațiilor de îmbunătățiri funciare (OIF) - **art.6** din LG nr.138/2004 - și a Federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare (FOIF) - **art.22** (care cuprind și pe cele cu activitate principală de irigații numite Organizațiile utilizatorilor de apă pentru irigații - OUAL respectiv Federațiile organizațiile utilizatorilor de apă pentru irigații - FOUAI)

(558) •reorganizarea Asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații (AUI), înființate potrivit OUG nr.147/1999 privind asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, în Organizațiile utilizatorilor de apă pentru irigații (OUAI), **art.26** din LG nr.138/2004, **care preiau:**

(559) •bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea sau în folosința AUI respective

(560) •drepturile de proprietate dobândite anterior și deținute de către AUI (art.35 din OUG nr.147/1999) asupra infrastructurii de irigații trecută din domeniul public în domeniul privat al statului (LG 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia) - stații de pompare de punere sub presiune (SPP) și construcții hidrotehnice, împreună cu dotările și terenul aferent, conducte subterane, precum și alte asemenea bunuri situate pe teritoriul organizației și obligațiile corelative

(561) •dreptul de folosință dobândit anterior și deținut de către AUI (art.35 din OUG nr.147/1999) asupra infrastructurii de irigații aparținând domeniului privat al statului, unităților administrativ-teritoriale sau unor persoane fizice ori juridice, constând în stații de pompare de punere sub presiune (SPP) și construcții hidrotehnice, împreună cu dotările și terenul aferent, conducte subterane, precum și alte asemenea bunuri situate pe teritoriul organizației.

(562) •**stabilirea ca regulă obligatorie** că (spre deosebire de **art.35** din OUG nr.147/1999 privind infrastructura de irigații - care era facultativ și se referea numai la infrastructura de irigații) infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului privat al statului, aflată în folosința ANIF, societăților comerciale, stațiunilor și institutelor de cercetare și producție agricolă, unităților de învățământ agricol și silvic, precum și a altor instituții publice, situată pe teritoriul unei organizații, **se transmite la cerere, fără plată, în proprietatea acelei OIF** (nu numai infrastructura de irigații ci întreaga infrastructura de îmbunătățiri funciare) - **art.27**.

(563) Prevederea a fost modificată abia în anul 2013, prin OUG nr.79/2013 privind modificarea și completarea LG nr.138/2004, pentru completarea OUG nr.82/2011 privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare (...) când „se transmite la cerere, fără plată, în proprietatea acelei organizații” a devenit „**se poate transmite, la cerere, cu titlul de comodat** acelei organizații” - art. I pct.2 OUG nr.79/2013.

(564) Dobândirea dreptului de proprietate asupra infrastructurii de îmbunătățiri funciare aparținând **domeniului public** al statului sau unităților administrativ-teritoriale se face în condițiile Legii nr.213/1998 - art.27 alin.3.

(565) •**stabilirea faptului** că punerea în funcțiune a infrastructurii de irigații care face obiectul transmiterii la cerere, fără plată, în folosința sau în proprietatea unei OUI se realizează din fonduri asigurate în totalitate de la bugetul de stat - **art.27 alin.5** - ceea ce înseamnă că se transmit numai infrastructurile de irigații funcționale sau că,

înaintea transmiterii acestora, ANIF trebuia să le aducă la stadiul de funcționare (punere în funcțiune) - la fel și pentru FOUAI - art.28 alin.3 (introduse de art. I pct.10-11 din LG nr.167/2008) - modificate prin art. I pct.6,8 din OUG nr.79/2013, în sensul că sursa de finanțare este bugetul ANIF.

(566) •stabilirea faptului că FOIF pot primi (numai) în folosință gratuită o parte dintr-o amenajare de îmbunătățiri funciare sau o întreagă amenajare de îmbunătățiri funciare aflată în proprietatea publică a statului - **art.28 alin1.**

(567) •stabilirea obligației OIF/FOIF și ANIF de a asigura paza și protecția infrastructurii pe care o exploatează, o întrețin și o repară, potrivit legii - **art.29.**

(568) •stabilirea criteriilor și modalităților prin care amenajările de îmbunătățiri funciare pot fi declarate de utilitate publică sau li se poate retrage recunoașterea de utilitate publică, precum și etapele și modalitățile de trecere în conservare (5 ani) și valorificare ulterioară a lor (**art.33;37;38;39** din LG nr.138/2004), inclusiv responsabilitățile aferente ale MADR (prin ANIF și Agenția Domeniilor Statului) - **art.74 lit. o):** •transmitere către OIF/FOIF •vânzare către un cumpărător privat •concesionare sau închiriere •scoatere din funcțiune •valorificare ș.a. (**art.39**).

(569) •pentru realizarea oricărei investiții, ANIF, OIF/FOIF emit, după caz, la cerere, avize pentru scoaterea din circuitul agricol a terenurilor deservite de infrastructura de îmbunătățiri funciare din aria lor de responsabilitate - **art.35.**

(570) Aprobarea scoaterii din circuitul agricol a terenurilor se face potrivit prevederilor legale în vigoare (prin Decizie a DADR județene).

(571) •patrimoniul ANIF se constituie prin preluarea unei părți a activului patrimonial al SNIF, predarea-preluarea făcându-se prin protocol încheiat între SNIF și ANIF și se aprobă prin ordin al ministrului - **art.44-45.**

(572) Stabilirea obligației ca ANIF să efectueze reevaluarea imobilizărilor corporale preluate în termen de 5 ani de la înființare, cu reflectarea diferențelor rezultate pe seama conturilor de capital și rezerve (**art.44 alin.3**).

(573) •ANIF este condusă de un CA numit prin ordin al ministrului, activitatea curentă este condusă de directorul general, executarea operațiunilor este coordonată de directori executivi, angajați ai ANIF, aprobați de CA și numiți de directorul general, iar activitatea curentă a sucursalelor teritoriale este condusă de directori - **art. 46.**

(574) •activitatea fiecărei sucursale teritoriale este supravegheată de un consiliu de sucursală, iar activitatea fiecărei unități de administrare este supravegheată de un consiliu de unitate de administrare (introdusă prin pct. 25 al art. I din LG nr.233/2005) - **art.55.**

(575) Din aceste consilii fac parte reprezentanți ai OIF/FOIF și ai altor beneficiari, precum și specialiști - atribuțiile, condițiile și procedura de desemnare și de numire, precum și funcționarea acestora se prevede în ROF aprobat prin HG.

(576) •stabilirea și definirea tipurilor de servicii de îmbunătățiri funciare, tipurile de contracte și tarife aferente, regimul de calcul și de încasare ș.a. (**Cap. V** din LG nr.138/2004).

(577) Referitor la serviciile aferente amenajărilor de irigații (livrarea apei), *au fost stabilite:* •tipurile de contracte pentru livrarea apei (contracte de prestări servicii cu executare succesivă încheiate pe termen lung - multianuale; contracte pentru un sezon de irigații - sezoniere ș.a.) •tarifele aferente contractelor multianuale, structura și elementele de calcul ale acestora (tarif anual și tariful de livrare a apei pentru irigații) - **art.56-65.**

(578) •stabilirea regimului de subvenționare de la bugetul de stat pentru OUI/FOUI pentru exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de irigații (subvenții pentru tariful anual; subvenții pentru tariful de livrare a apei; subvenții pentru costul energiei electrice; subvenții pentru decontarea cheltuielilor cu energia termică de pompare a apei pentru irigații ș.a.) - **art.68-71** (Norme metodologice - OMADR nr.1230/2005 și următoarele).

(579) Subvenționarea OUI/FOUI a fost stopată în anul 2010, prin LG nr.281/2010 pentru abrogarea unor reglementări din domeniul ajutorului de stat în agricultură (...) care, prin art. I alin.(1) lit. h) a abrogat art.9 alin.(1) lit. f), **art. 68 și art.69** din LG nr.138/2004.

(580) Subvenționarea OIF/FOIF, pentru acoperirea cheltuielilor aferente exploatării, întreținerii și reparațiilor infrastructurii de îmbunătățiri funciare, alta decât cea pentru irigații, aflată în folosință sau proprietatea lor a fost stopată în anul 2011, prin art.19 pct.5 din OUG nr.82/2011, care a abrogat **art. 71** din LG nr.138/2004.

(581) •stabilirea atribuțiilor (obligațiilor) MADR în sectorul de îmbunătățiri funciare (suplimentar obligațiilor cuprinse distinct în corpul LG nr.138/2004: ordine ale ministrului pentru reglementarea modalităților concrete de

implementare a prevederilor legii și ale HG nr.1872/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a LG nr.138/2004) - **Cap.VI, art. 72-74**

(582) -a fost înființat în cadrul MADR un compartiment distinct, denumit **Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare (OROIF) - art.75-77.**

(583) **NOTĂ:** Prin organizarea, atribuțiile, competențele și responsabilitățile prevăzute de lege (*dacă ar fi fost implementate în mod corespunzător de către MADR*) OROIF trebuia să fie singura autoritate în măsură să organizeze, să monitorizeze, să controleze și să sancționeze activitatea OIF/FOIF (inclusiv a celor de irigații) și să diminueze/elimine riscurile inerente, vulnerabilitățile și deficiențele din activitatea acestora, cu precădere aceea în legătură cu exploatarea, întreținerea, repararea, paza și protecția ș.a. (distrugerea) infrastructurii de îmbunătățiri funciare primită în proprietate, fără plată.

(584) OROIF trebuia să aibă în structură specialiști care să-și desfășoare activitatea în **minister** și specialiști care să-și desfășoare activitatea în cadrul DADR județene, lista și atribuțiile acestora din urmă urmând să fie aprobate prin ordin al ministrului - **alin.2 art.75** - prevedere neimplementată.

(585) -reglementări generale privind reorganizarea SNIF - **Cap. VII, art.78-81**, LG nr.138/2004.

(586) -stabilirea Sancțiunilor - Cap. VIII - **art.82-84** (conform LG nr.138/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare) atât penale (art.81, ulterior 82, după republicare), cât și contravenționale (art.82, ulterior 83 după republicare).

(587) Efectuarea controlului la OIF/FOIF a fost stabilit numai în competența OROIF și, suplimentar, pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute de art.82 (ulterior 83) și în competența unor specialiști împuterniciți prin ordin al ministrului (din MADR și ANIF- centrală, sucursale, unități de administrare) - **art.82/83 alin.4** (OMADR nr.1202/2005; nr.552/2006; nr.366/2008).

(588) O cotă de **75%** din cuantumul amenzilor contravenționale aplicate și încasate trebuia să rămână la dispoziția ANIF și să se repartizeze astfel: **•60%** pentru Fondul „Îmbunătățiri Funciare” **•40%** în scopul creării unui fond de stimulare a personalului (Metodologia de acordare a stimulentei pentru personalul propriu urma să fie aprobată prin ordin al ministrului) - **art.82/83 alin. 5** (introdus prin Art. I pct.58 din LG nr.167/2008 și abrogat prin art.19. pct.5 din OUG nr.82/2011) - prevedere neimplementată.

(589) În anul 2012 au fost dezincriminate unele fapte care constituiau infracțiuni conform art.81/82 din LG nr.138/2004 și care au devenit contravenții conform LG 187/24.10.2012 pentru punerea în aplicare a LG nr.286/2009 privind Codul penal.

(590) **II.) Principalele modificări aduse prin OUG 82/2011 și OUG nr.79/2013**

(591) **OGU nr.82/2011** privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare (aprobata cu modificări și completări prin LG nr.199/2012)

(592) -desființarea ANIF (administrație - cu statut de RA, de sub autoritatea MADR, având 12 sucursale teritoriale cu ariile geografico-funcționale stabilite pe baza unor limite naturale, respectiv limite de interfluvii și limite de bazin hidrografic și 4877 de salariați) și înființarea ANIF (agenție - ca instituție publică în subordinea MADR, având 41 de filiale județene/teritoriale și un număr maxim de posturi de 1500) în 30 de zile de la intrarea în vigoare OUG nr.82/2011 - **art.1;3;20**, cu ROF care trebuia aprobat prin HG în termen de 15 zile de la înființare.

(593) **NOTĂ:** ANIF (administrație) a funcționat cu 12 sucursale teritoriale conform ROF inițial aprobat prin HG nr.1309/2004 și modificat prin HG nr.1874/2005, cu toate că prin HG nr.805/2009 s-a stabilit un număr de 14 sucursale teritoriale.

(594) -patrimoniul Agenției se constituie prin preluarea elementelor de activ și de pasiv ale Administrației, pe bază de protocol de predare-preluare, încheiat în termen de 30 de zile de la data înființării Agenției (dată la care Administrația se desființează) - **art.3.**

(595) -reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale în termen de 6 luni de la preluarea patrimoniului - **art.3 alin.6.**

(596) -predarea de către Agenție a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și a celor de pe Dunăre, către Administrația Națională „Apele Române”, pe bază de protocol de predare-preluare, care se încheie în termen de 10 zile de la data predării-preluării patrimoniului de la Administrație - **art.3 alin.3.**

(597) •ANIF exploatează, administrează, întreține și repară amenajările de îmbunătățiri funciare din domeniul public sau privat al statului, declarate de utilitate publică și pe cele prevăzute la **art.39 alin.(6)** din LG nr.138/2004 (cărora li s-a retras prin HG recunoașterea de utilitate publică și, după caz, au fost trecute din domeniul public în domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale - urmând a parcurge etapele de conservare și valorificare prevăzute la **art.39 alin.2-3** din LG nr.138/2004) - **art.6**.

(598) **NOTĂ:** amenajările prevăzute la art.39 alin.2-3 din LG nr.138/2004 au fost exceptate de la prevederile art.6 al OUG nr.82/2011, fiind introduse după un an, prin LG nr.199/1.11.2012.

(599) •realizarea și asigurarea funcționării sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare (SNSEPA) - **art.4 lit. g** (în locul art. 74 lit. h din LG nr.138/2004 - abrogat - prin care era stabilită ca fiind atribuția MADR).

(600) •desfășoară activități de furnizare a energiei electrice în conformitate cu prevederile legale în vigoare (sumele încasate devenind venituri proprii - art.11 lit. k) - **art.4 lit. g**.

(601) •introducerea **Tarifului de îmbunătățiri funciare** ca sursă de finanțare (venituri proprii) pentru ANIF (inițial denumit „taxă” și modificat prin LG nr.199/2012) - **art. 7** (modul de calcul, modalitățile de colectare, termenele de plată ș.a. trebuiau aprobate prin HG la propunerea MADR) - prevedere implementată abia în anul 2013 prin HG nr.1080/2013.

(602) •a fost mandatată ANIF de a înscrie în cartea funciară dreptul de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea sa - **art.8**.

(603) •s-au stabilit bazele contractării de către ANIF, cu terți operatori economici, a unor lucrări, servicii și produse în vederea realizării atribuțiilor sale legale (baza „externalizării” unor activități specifice domeniului și care erau realizate cu personal propriu, specializat - exploatare, întreținere, reparații ș.a.) - **art.10**.

(604) •conducerea ANIF este asigurată de directorul general ajutat de un director general adjunct, numiți prin ordin al ministrului, *ca urmare a concursului* - **art.13** și HG nr.1223/2011 de aprobare a ROF.

(605) **NOTĂ:** conform **pct.11** al art. unic al **LG nr.199/2012** de aprobare și modificare OUG nr.82/2011, conducerea ANIF trebuia să fie asigurată de **către un consiliu de conducere compus** din 7 membrii, numiți și revocați prin ordin al ministrului (componenta, atribuțiile și competențele se prevăd în **ROF** - ROF aprobat prin HG nr.1223/2011 nu a fost modificat conform legii), iar conducerea activității curente să fie asigurată de către directorul general, ajutat de un director general adjunct, numiți prin ordin al ministrului - prevedere neimplementată.

(606) •personalul angajat în cadrul Administrației, care se desființează, se preia de către Agenție, în limita posturilor prevăzute la art.1 alin.4 (1500) iar încadrarea în numărul maxim de posturi stabilit se face în termenele și cu procedura stabilite de lege - **art.14** - prevedere implementată diferit.

(607) **NOTĂ:** au fost preluați numai 128 de salariați, pentru restul de 4749 procedându-se la concediere colectivă, generatoare de drepturi salariale compensatorii, urmată de reangajarea unora dintre salariații concediați.

(608) **OG nr.79/26.06.2013 privind modificarea și completarea LG nr.138/2004, completarea OUG nr.82/2011 și modificarea LG nr.220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile**

(609) •desfășurarea activităților de furnizare a energiei electrice s-a extins și la OIF/FOIF (ANIF, OIF și FOIF) - **art.1 pct.1**

(610) •infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului privat al statului **se poate transmite**, la cerere, cu titlul de comodat acelei OIF, prin protocol (cu specificarea obligațiilor privind modernizarea, reabilitarea, exploatarea, întreținere, reparațiile și paza integrității bunurilor) aprobat prin ordin al ministrului - **art. I pct.2-3**.

(611) •transmiterea dreptului de folosință gratuită prin comodat asupra infrastructurii de îmbunătățiri funciare, aflată în proprietatea privată a statului și în administrarea ANIF se face pentru o perioadă de 5 ani și se aprobă prin HG - **art. I pct.4**.

(612) •s-a introdus posibilitatea ca ANIF să verifice periodic OIF/FOIF, prin mandat din partea ministerului, din momentul transmiterii dreptului de folosință gratuită, cu privire la respectarea obligațiilor stabilite prin protocolul de predare-preluare, în condițiile prevăzute de normele metodologice de aplicare a prezentei legi (Normele aprobate prin HG nr.1872/2005 nu au fost modificate/completate) - **art. I pct.9**.

(613) -OIF/FOIF care nu întrețin, nu exploatează și/sau nu utilizează infrastructura de îmbunătățiri funciare în condițiile prevăzute de normele metodologice sau distrug infrastructura primită în folosință gratuită, după caz, li se retrage, prin HG, la propunerea ministerului, dreptul de folosință gratuită asupra infrastructurii preluate - **art. I pct.9.**

(614) -OIF care primesc dreptul de folosință gratuită prin comodat asupra infrastructurii de îmbunătățiri funciare au obligația de a constitui o garanție în contul ANIF, în cuantum de 10% din valoarea de inventar a infrastructurii transmise, care va fi reglementată conform normelor metodologice și procedurilor stabilite prin HG - **art. I pct.9.**

(615) **ANEXA NR. 3**

(616) **Informații referitoare la Administrația / Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare**

(617) **Structura organizatorică ANIF**

(618) ANIF a avut în structura sa sucursale teritoriale fără personalitate juridică având în alcătuire unități de administrare organizate la nivelul amenajărilor de îmbunătățiri funciare sau al grupurilor de amenajări de îmbunătățiri funciare (**16 sucursale conform art.26 ROF aprobat prin HG nr.1309/2004; 12 sucursale și 50 de unități de administrare conform art.10 ROF aprobat prin HG nr.1874/2005 de modificare a HG nr.1309/2004; 14 sucursale și cel mult 55 unități de administrare - art.10 din ROF modificat de art. I al HG nr.805/2009**) - sucursalele având ariile geografico-funcționale stabilite pe baza unor limite naturale, respectiv limite de interfluvii și limite de bazin hidrografic - **art.12 din ROF**.

(619) ANIF a funcționat, până la desființarea din anul 2011 (OUG nr.82/2011) cu **12 sucursale teritoriale și cu 58 de unități de administrare respectiv 51 începând cu 1.04.2006 în urma reorganizării**, **cu toate că** prin HG nr.805/2009 s-a stabilit un număr de **14 sucursale teritoriale**.

(620) **În anul 2011**, ANIF (administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (agenție) ca instituție publică având în structura sa o unitate centrală și **41 de filiale județene** fără personalitate juridică și un număr maxim de posturi de 1500 (eliminarea numărului de 41 și introducerea denumirii de „**filiale teritoriale**” - pct. 1 al art. unic din LG nr.199/2012 de aprobare, modificare și completare a OUG nr.82/2011), ce pot avea în alcătuire unități de administrare - **art.1 alin.3 OUG nr.82/2011**

(621) **Conducerea ANIF** (art.46 și urm. LG nr.138/2004 și art.10 și urm. ROF aprobat prin HG nr.1309/2004)

(622) ANIF a fost condusă de **CA** numit prin ordin al ministrului, activitatea curentă condusă de **directorul general**, executarea operațiunilor coordonată de **directori executivi**, angajați ai ANIF, aprobați de CA și numiți de directorul general, iar activitatea curentă a sucursalelor teritoriale condusă de **directori - art. 46 din lege**.

(623) Prin art.23 ROF aprobat prin HG nr.1874/2005 (de modificare a HG nr.1309/2004) au fost stabilite organele de conducere ale ANIF:

(624) **-CA** - compus din 7 membri numiți prin ordin al ministrului, la propunerea autorităților din care fac parte, pentru o perioadă de 5 ani (**art.17-18 ROF**)

(625) **-activitatea curentă a ANIF este condusă de directorul general** propus de consiliul de administrație și numit prin ordin al ministrului pentru un mandat de 5 ani (**art.23 ROF**)

(626) **-în activitatea sa, directorul general este ajutat de directori executivi**, a căror numire se aprobă de către consiliul de administrație, la propunerea directorului general (**art.26 ROF**)

(627) **-activitatea fiecărei sucursale teritoriale este condusă de un director regional** numit de către CA la propunerea directorului general (**art.27 ROF**)

(628) **-conducerea unităților de administrare este asigurată de un inspector șef de unitate** propus de directorul regional de sucursală și numit de directorul general (**art.32 ROF**)

(629) Activitatea fiecărei sucursale teritoriale este supravegheată de un **consiliu de sucursală**, iar activitatea fiecărei unități de administrare este supravegheată de un **consiliu de unitate de administrare** (introdusă prin pct. 25 al art. I din LG nr.233/2005) - **art.55 din lege**.

(630) Din aceste consilii fac parte reprezentanți ai OIF/FOIF și ai altor beneficiari, precum și specialiști - atribuțiile, condițiile și procedura de desemnare și de numire, precum și funcționarea acestora se prevede în ROF.

(631) Membrii consiliului de sucursală se propun de către consiliile de unitate de administrare, respectiv de către DADR județene, și se numesc prin decizie a Oficiului de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare (**OROIF**) - (**art.29 ROF**).

(632) Salariații ANIF nu pot fi membri ai consiliului de sucursală (**art.28 ROF**).

(633) Consiliul de unitate de administrare este format din 3 până la 5 membri, care sunt desemnați de organizațiile, federațiile sau beneficiarii de servicii de îmbunătățiri funciare și **se numesc de către DADR - (art.33 ROF)**

(634) Consiliile de sucursală urmăresc realizarea **indicatorilor de performanță și a standardelor de calitate** a serviciilor prestate și propun CA al ANIF măsuri de îmbunătățire a activității sucursalei (**art.28 ROF**).

(635) Consiliile de unitate supraveghează aplicarea prevederilor Legii nr.138/2004 și ale normelor metodologice de aplicare a acesteia, inclusiv concordanța nivelurilor tarifelor propuse, formulează recomandări către inspectorul șef al unității ș.a. - (**art.33 ROF**).

(636) **În anul 2011**, ANIF (administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (agenție) ca instituție publică condusă de director general ajutat de un director general adjunct, numiți prin ordin al ministrului, ca urmare a concursului - **art.13** și HG nr.1223/2011 de aprobare a ROF.

(637) Conform pct.11 al art. unic al LG nr.199/2012, conducerea ANIF trebuia să fie asigurată de către un **consiliu de conducere** compus din 7 membrii, numiți și revocați prin ordin al ministrului iar **conducerea activității curente** să fie asigurată de către directorul general, ajutat de un director general adjunct, numiți prin ordin al ministrului (componența, atribuțiile și competențele consiliului de conducere trebuiau prevăzute în ROF).

(638) **NOTĂ:** ROF aprobat prin HG nr.1223/2011 nu a fost modificat până în prezent, conform prevederilor LG nr.199/2012.

(639) **Scopul ANIF**

(640) ANIF aplică principiile realizării obiectivelor îmbunătățirilor funciare stabilite de LG nr.138/2004 (art.4), gestionează eficient resursele proprii și pe cele date în administrarea sa, prin valorificarea optimă a acestora, asigură integritatea și funcționarea durabilă a amenajărilor de îmbunătățiri funciare aflate în administrarea sa (...) - **art.4 ROF** aprobat prin HG nr.1309/2004 și modificat prin HG nr.1874/2005 și **art.3 ROF** aprobat prin HG nr.1223/2011 în aplicarea OUG nr.82/2011.

(641) **Patrimoniul ANIF**

(642) ANIF (administrație) a avut **drept de administrare** asupra bunurilor aparținând domeniului public și domeniului privat al statului și **drept de proprietate** asupra bunurilor proprii pe care le-a avut în patrimoniu (art.8 ROF aprobat prin HG nr.1309/2004, modificată prin HG nr.1874/2005 și abrogată prin HG 1223/2011).

(643) **În anul 2011**, ANIF (administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (agenție) care **administrează** bunurile din domeniul public al statului, bunurile proprietate publică prevăzute în anexa nr.2 din Legea nr. 138/2004 precum și bunurile din domeniul privat al statului, până la transmiterea acestora către organizații și federații, precum și patrimoniul propriu - **art.16 OUG nr.82/2011**.

(644) **Obiectul de activitate ANIF**

(645) ANIF desfășoară activitățile prevăzute la art.36 (37) alin.1 lit. a-k din LG nr.138/2004 (aceleași cu cele prevăzute la art.4 alin.1 lit. a-k din OUG nr.82/2011), *dintre care:*

(646) •exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de îmbunătățiri funciare **declarată de utilitate publică** precum și executarea lucrărilor de conservare a amenajărilor cărora li **s-a retras recunoașterea de utilitate publică**, scoaterea din funcțiune a lucrărilor din aceste amenajări și valorificarea materialelor rezultate și redarea în circuitul agricol a terenurilor rezultate în urma dezafectării lucrărilor de îmbunătățiri funciare

(647) •realizarea de investiții pentru reabilitarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare existente și execuția de noi amenajări •realizarea și asigurarea funcționării SNSEPA •asigurarea alimentării cu apă a unor localități, amenajări piscicole ș.a. •prestarea de servicii de îmbunătățiri funciare către organizații, federații și alte persoane fizice și juridice

(648) •punerea în funcțiune a **stațiilor de desecare** din zona care urmează a fi afectată (lit.l introdusă de OUG nr.22/2013 de modificare a OUG nr.82/2011) și activități de **furnizare a energiei electrice** (lit.m introdusă de OUG nr.79/2013 de modificare a OUG nr.82/2011).

(649) Lista amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul public și din domeniul privat al statului **declarată de utilitate publică**, ce se administrează de către ANIF a **fost prevăzută inițial** în anexa la ROF aprobat prin HG 1309/2004 și modificat prin HG nr.1874/2005 - **art.2**.

(650) Prin HG nr.1874/2012 s-a aprobat retragerea recunoașterii de utilitate publică a unor amenajări de

îmbunătățiri funciare (Lista cuprinsă în anexa nr.2 la HG nr.1874/2012) și trecerea bunurilor din cadrul acestor amenajări din domeniul public al statului în domeniul privat al statului.

(651) Prin HG nr.1874/2012 s-a stabilit că bunurilor prevăzute în lista de mai sus, pentru care urmează să se aplice măsurile prevăzute la art. 38 (39) alin. (2) lit. b), c) și f) din LG nr.138/2004, **trec în administrarea Agenției Domeniilor Statului**, iar cele cărora urmează să li se aplice măsurile prevăzute la art. 38 (39) alin. (2) lit. a), d) și e) din aceeași lege rămân în administrarea ANIF până la finalizarea măsurilor respective - **art. unic HG nr.1874/2005**.

(652) **Atribuțiile ANIF**

(653) ANIF îndeplinește atribuțiile prevăzute la art.40 din LG nr.138/2004 (aceleași cu cele prevăzute la art.5 din OUG nr.82/2011), *dintre care:*

(654) •întocmește și pune în aplicare **planurile anuale** de exploatare, întreținere și reparații ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare declarate de utilitate publică •**inventariază anual** amenajările de irigații, cu evidențierea distinctă a celor funcționale •**elaborează tarife** pentru servicii de îmbunătățiri funciare

(655) •**asigură paza și protecția** infrastructurii de îmbunătățiri funciare din cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare pe care le administrează, exploatează, întreține și repară •**urmărește permanent** starea tehnică a amenajărilor de îmbunătățiri funciare aflate în administrare •**emite avize tehnice** pentru instalațiile care se amplasează și construcțiile care se execută în zona amenajărilor de îmbunătățiri funciare din administrarea sa •**elaborează și finanțează planul propriu de cercetare**, proiectare și informatică •**coordonează și îndrumă** metodologic **controlul tehnic de calitate** efectuat de sucursalele teritoriale

(656) •**organizează și aprobă planul de audit public intern** •**organizează controlul financiar preventiv** •**efectuează analize economice și tehnice** asupra organizării și desfășurării activităților

(657) •**organizează și desfășoară acțiuni de apărare împotriva inundațiilor** precum și pentru **constituirea stocurilor** de materiale și mijloace de apărare (lit.s introdusă de OUG nr.82/2011)

(658) •**efectuează activități de furnizare a energiei electrice** către clienți, precum și alimentarea cu energie electrică a locurilor de consum aflate în administrarea furnizorului (lit.t introdusă de OUG nr.79/2013 de modificare a OUG nr.82/2011).

(659) **Finanțarea ANIF**

(660) Finanțarea activității ANIF a fost asigurată din **venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat**, pentru acoperirea categoriilor de cheltuieli prevăzute la art.41 (42 după republicare) și, în cazuri excepționale, conform prevederilor art.42 (43 după republicare) din Legea nr. 138/2004 - **art.34 ROF** aprobat HG nr.1874/2005

(661) **Principalele categorii de venituri proprii - art.42 alin.3 din lege și art. 11 din OUG nr.82/2011:**

(662) •tarife de prestări de servicii de irigații, de desecare și drenaj, apărare împotriva inundațiilor și combatere a eroziunii solului percepute beneficiarilor pentru serviciile aferente amenajărilor de îmbunătățiri funciare declarate de **utilitate publică - (abrogat de pct.5 art.19 OUG nr.82/2011)**

(663) •tarife de prestări de servicii de alimentare cu apă a unor localități, incinte agricole ș.a.

(664) •sumele încasate din **închirierea bunurilor din domeniul privat** al statului, aflate în patrimoniul ANIF •sumele încasate din închirierea unor bunuri, **proprietate publică a statului**, aflate în administrarea Administrației și care vor fi aprobate prin HG •sume încasate din dezafectarea infrastructurii de îmbunătățiri funciare ș.a.

(665) •**„tariful IF și tarife percepute beneficiarilor activităților de îmbunătățiri funciare”** - introduse prin art.11 lit.a OUG nr.82/2011 (denumirea de „taxă IF”) modificată prin LG nr.199/2012 (denumirea „tariful IF”).

(666) **Tariful IF a fost neoperațional până în decembrie 2013** - când au fost aprobate Normele metodologice privind modul de calcul și de colectare, precum și termenele de plată aferente tarifului de îmbunătățiri funciare - HG nr.1080/11.12.2013.

(667) **Personalul ANIF**

(668) Personalul ANIF (administrația) era angajat, promovat și eliberat din funcție cu respectarea legislației muncii în vigoare, a ROF și a contractului colectiv sau individual de muncă (salariații nu aveau statut de funcționari publici) - **art.53 LG nr.138/2004**.

(669) Numărul de posturi necesar desfășurării activității ANIF se stabilea prin ROF, iar la înființare, în anul 2004, personalul a fost preluat de la SNIF, numărul de posturi fiind stabilit la **5920** (**art.37** din ROF aprobat prin HG nr.1309/2004 și HG nr.1874/2005).

(670) S-a prevăzut ca dimensionarea personalului preluat de către ANIF se va face conform **normelor de muncă și normativelor de personal** în vigoare pentru organizarea și desfășurarea activității de îmbunătățiri funciare, precum și **legislației privind protecția muncii** - **art.53 alin.3** din lege.

(671) **Numărul de personal trebuia stabilit anual** în raport cu menținerea sau retragerea recunoașterii de utilitate publică a amenajărilor de îmbunătățiri funciare administrate și în funcție de transmiterea infrastructurii de îmbunătățiri funciare în proprietatea organizațiilor și în folosința gratuită a federațiilor și **se aproba** prin hotărâre a CA - **art. 37 alin.2** din ROF aprobat prin HG nr.1309/2004 și HG nr.1874/2005).

(672) **În anul 2011**, ANIF (administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (agenție) care trebuia **să preia personalul** administrației în limita **numărului maxim de posturi (1500)**, la termenele și cu procedura stabilite de lege - **art.14** OUG nr.82/2011

(673) Personalul propriu al ANIF trebuie angajat, promovat și eliberat din funcție cu respectarea prevederilor legislației muncii și ale OUG nr.82/2011, angajat pe bază de contract individual de muncă pe durată nedeterminată și salarizat potrivit reglementărilor legale aplicabile personalului plătit din fonduri publice - **art.29 alin.1** și **art.30** ROF aprobat prin HG nr.1223/2011.

(674) **Nu a fost prevăzută nicio referire** la dimensionarea personalului (implicit și a numărului de posturi) conform normelor de muncă și normativelor de personal în vigoare precum și a legislației privind protecția muncii așa cum fusese prevăzut la **art.53 alin.3** din lege, abrogat prin **pct.5 al art.19** din OUG nr.82/2011.

(675) **Singura precizare (posibilă explicație)** s-a făcut în ROF aprobat prin HG nr.1223/2011, **art.29**: „Pentru realizarea activităților și îndeplinirea atribuțiilor sale, Agenția **utilizează personalul propriu și încheie contracte cu terți în condițiile art.10 din OUG nr.82/2011**” - inclusiv angajarea de personal pe bază de contract de prestări de servicii pentru activități sezoniere - **alin.3 al art.10** din ordonanță.

(677) **Informații referitoare la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**

(678) **Conducerea și organizarea**

(679) Conducerea se exercită de către ministru, care conduce aparatul propriu al ministerului, îndeplinește atribuțiile generale prevăzute la **art.53 din LG nr.90/2001**, coordonează activitatea structurilor din subordine, a celor aflate sub autoritatea ministerului și are calitatea de ordonator principal de credite - HG privind organizarea și funcționarea ministerului (MADR) - HG nr.409/2004; nr.155/2005; nr.385/2007; nr.8/2009 ș.a.m.d.

(680) Ministrul este ajutat, în activitatea de conducere a ministerului, de unul sau mai mulți secretari de stat care exercită atribuțiile delegate de către ministru iar răspunderile și atribuțiile acestora se stabilesc prin ordin al ministrului.

(681) **Principalele funcții ale MADR:** -de strategie, prin care se elaborează, în conformitate cu politica economică a Guvernului, strategia de dezvoltare -de reglementare, prin care se asigură realizarea cadrului juridic și elaborarea reglementărilor specifice -de administrare, prin care se asigură administrarea proprietății publice și private a statului și gestionarea fondurilor pentru care statul este responsabil -de gestionare a fondurilor europene și naționale alocate dezvoltării rurale, agriculturii și pisciculturii -de autoritate de stat, prin care se asigură implementarea, urmărirea și controlul aplicării și respectării reglementărilor ș.a. - **art.1 LG nr.90/2001**.

(682) **Principalele atribuții ale MADR:** -asigură implementarea Programului de guvernare și fundamentează și elaborează strategii și politici specifice -avizează, inițiază și elaborează direct sau prin structurile aflate în subordine, proiecte de acte normative -desfășoară activități de control și inspecții tehnice privind respectarea legislației ș.a. - **Cap. Atribuțiile ministerului** - din HG privind organizarea și funcționarea ministerului (MADR)

(683) **Principalele atribuții ale MADR conform LG nr.138/2004 - Cap. VI art.71/74 (72-74 după republicare)**

(684) -răspunde pentru coordonarea activităților de îmbunătățiri funciare -efectuează planificarea și elaborează politici pentru sectorul îmbunătățirilor funciare -elaborează și actualizează periodic **strategia națională** pentru sectorul îmbunătățirilor funciare, ce va fi aprobată prin HG (art.73 alin.2)

(685) -elaborează și emite ordine și regulamente privind exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de îmbunătățiri funciare, **precum și cu privire la diminuarea suprafeței** deservite de sistemele și amenajările de irigații sau desecare și drenaj și de lucrările de apărare împotriva inundațiilor și de combatere a eroziunii solului;

(686) -atestă persoanele fizice și juridice care își manifestă intenția de a desfășura activități de îmbunătățiri funciare, potrivit normelor metodologice care se aprobă prin ordin al ministrului

(687) -asigură, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, **evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță** a amenajărilor de îmbunătățiri funciare

(688) -organizează și asigură funcționarea **SNSEPA** și asigură finanțarea de la bugetul de stat a activităților de organizare și funcționare a sistemului precum și organizează, execută și actualizează **sistemul informațional de evidență** la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol - **abrogată** de pct.5 art.19 OUG nr.82/2011.

(689) Prin art.4 lit.g din OUG nr.82/2011 a fost reglementat că realizarea și asigurarea funcționării SNSEPA **este activitate ANIF** iar prin ROF aprobat prin HG nr.1223/2011 - art.11 lit. h a fost introdus suplimentar, ca atribuție a unității centrale a ANIF, și „**organizează, execută și actualizează sistemul informațional de evidență la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol**”).